

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูล
ของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

ปริญญานิพนธ์

ของ

บุญเรือน แสงทอง

21 เม.ย. 2535

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กรกฎาคม 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177551

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
ผศ. วิชญ์ ทับเที่ยง และ ผศ. พวา พันธุ์เมฆา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผศ. เฉลียว พันธุ์สีดา ทำให้เกียรติเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม
และอาจารย์สมทวัช ชัยตามล ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้านการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์จิตตศักดิ์ วงษ์ทองดี และอาจารย์สมพิศ มงคล ที่กรุณา
ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ปีการศึกษา 2527 ทุกคนที่ให้การกำลังใจและช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอบพระคุณในเมตตาคุณอันหาที่เปรียบมิได้ของคุณพ่อ - คุณแม่ และ คุณพี่ ที่ให้การ
สนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา

บุญเรือน แสงทอง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	.
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	10
	ความหมายของห้องสมุดประชาชน	10
	ความสำคัญของการบริการห้องสมุด	14
	ประเภทของการบริการ	16
	การบริการข่าวสารข้อมูล	23
	ห้องสมุดประชาชนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการยุคปัจจุบัน	25
	รูปแบบและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	30
	โครงการทดลองศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ในอำเภอ	
	ของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง	33
	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
	งานวิจัยในประเทศไทย	35
	งานวิจัยในต่างประเทศ	42

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	47
	ประชากร	47
	กลุ่มตัวอย่าง	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	49
	การสัมภาษณ์	50
	การจัดกระทำข้อมูล	51
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4	ผลการศึกษาค้นคว้า	54
	สัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	89
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	89
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	89
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	90
	การวิเคราะห์ข้อมูล	90
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	91
	อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	95
	ข้อเสนอแนะ	99
	บรรณานุกรม	101
	ภาคผนวก	108

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในเขตสุขภาพภาคกลาง 4 สาย แยกตามเพศ และอายุ	48
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนอกเขตสุขภาพภาคกลาง 4 ตำบล แยกตามเพศ และอายุ	49
3 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	55
4 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	56
5 ระดับความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุด ประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชน	57
6 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการข่าวของ ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชน ตามลำดับค่าเฉลี่ย	58
7 ข้อควรปรับปรุงที่ประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีความเห็นต่อรายละเอียด เกี่ยวกับรูปแบบการข่าว	59
8 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบเอกสารแผ่นปลิว ของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของ ประชาชนตามลำดับค่าเฉลี่ย	60
9 ข้อควรปรับปรุงที่ประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีความเห็นต่อรายละเอียด เกี่ยวกับรูปแบบเอกสารแผ่นปลิว	61
10 ประชาชนได้รับเอกสารแผ่นปลิวผ่านทางบุคคลต่าง ๆ	62
11 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบหอกระจายข่าว ของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของ ประชาชนตามลำดับค่าเฉลี่ย	63

21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบกระดานขาว ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	73
22	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบกระดานขาว ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	74
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบเอกสาร แผ่นปลิวของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	75
24	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบเอกสารแผ่นปลิว ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	76
25	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบ หลอดกระจายขาวของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	77
26	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบ พื้นหนังสือเคลื่อนที่ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	78
27	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบ การฉายภาพยนตร์ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	79
28	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบ ทัวร์อาชีพของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	80
29	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบทัวร์อาชีพ ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน	81
30	ระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูล ของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ	82
31	รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ที่ประชาชนชอบ	83
32	รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ที่ประชาชนชอบ จำแนกตามภูมิสำเนา	84

33	รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ที่ประชาชนชอบ จำแนกตามเพศ	85
34	รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ที่ประชาชนชอบ จำแนกตามระดับอายุ	86
35	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนที่สรุปได้จากการให้ตอบโดยเสรี	87

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าย่อมต้องประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ หลายด้าน แต่สิ่งที่สำคัญที่เป็นปัจจัยพื้นฐานคือ การมีประชากรที่มีคุณภาพ (สุนทรณิ วราทร 2523 : 1) และเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้ประชากรมีคุณภาพและเป็นกำลังที่จะพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองคือ การศึกษา ซึ่งการศึกษาจะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมความรู้ ความคิด ทักษะ และทัศนคติให้คนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อม ที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ แล้วนำความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ไขปัญหาและเสริมสร้างชีวิตและสังคม ให้ดีขึ้น (วิชา อุตศาสตร์ และ อุณม เขียววงศ์ 2523 : 29) แต่การศึกษามีใช่ กิจกรรมที่เกิดขึ้นช่วงหนึ่งช่วงใดของชีวิต แต่เป็นกระบวนการตลอดชีวิต (ณัฏ ม่วงมณี 2527 : 25) จะเห็นได้ว่าสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมากจำเป็นที่บุคคล ในสังคมจะต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติมไม่วิถีใดวิถีหนึ่งเพื่อให้สามารถปรับตัวให้ทันกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต จึงเกิดแนวคิดทางการศึกษาขึ้นใหม่เรียกว่า การศึกษานอกโรงเรียน (ณัฏ ม่วงมณี 2527 : 1) การศึกษานอกโรงเรียนนี้ ได้จัดแบ่งบริการการศึกษาให้แก่ประชาชนนอกระบบโรงเรียนใน 3 ลักษณะใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. การให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต เป็นการให้ความรู้พื้นฐานเพื่อมุ่งให้ ผู้เรียนมีความรู้เพียงพอแก่การดำรงชีพ สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นเครื่องมือ ในการประกอบอาชีพ และรู้จักหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบในการตัดสินใจในการดำรงชีวิต ปัจจุบัน

2. การให้บริการข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ เป็นการรวบรวมและเผยแพร่ ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของประชาชนเพื่อให้เขาได้รับทราบ ข่าวสารที่จำเป็นและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ สภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนช่วยสร้างนิสัย รักการอ่าน ป้องกันการลืมนั่งสอ และได้พัฒนาตนเอง

3. การเพิ่มพูนความรู้และทักษะวิชาชีพ เป็นการให้ความรู้และวิทยาการใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงอาชีพเดิม หรือแสวงหาอาชีพใหม่รวมทั้งเป็นการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน (ชลทิพย์ เอี่ยมสำอาง และ สุมาลี สังข์ศรี 2528 : 120)

เพื่อเป็นการตอบสนองการบริการการศึกษาของโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้สนับสนุนให้ห้องสมุดประชาชนจัดบริการดังกล่าวนี้ . หน้าที่หลักของห้องสมุดประชาชนมีอยู่ 2 ประการคือ มีหน้าที่ในการจัดหาวัสดุ และมีหน้าที่ให้บริการ (American Library Association. 1975 : 5) ในด้านการจัดหาวัสดุห้องสมุดประชาชน จะต้องรวบรวมหนังสือ จุลสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ เทปบันทึกเสียง แผ่นเสียง ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะจัดหาเข้ามาไว้ในห้องสมุดโดยดูจากความต้องการของผู้ใช้ (American Library Association. 1967 : 8) และจะต้องมีจำนวนเพียงพอให้คนส่วนใหญ่อาศัยใช้จากห้องสมุดได้เกือบตลอดเวลา ส่วนในด้านการจัดการห้องสมุดสมัยใหม่ เน้นการให้บริการมากเพราะถือว่าห้องสมุดใช้เพียงสถานที่เก็บหนังสือเท่านั้น แต่ต้องจัดบริการให้ครอบคลุมในเรื่องเหล่านี้ คือ

1. การจัดหาวัสดุเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถเข้าถึงวัสดุเหล่านั้นได้โดยง่าย
2. การให้บริการให้ยืม เพื่อเป็นการประกันว่าประชาชนจะสามารถใช้วัสดุห้องสมุดได้ในเวลาและสถานที่ที่ต้องการ
3. การแนะนำช่วยเหลือให้ผู้ผู้ใช้ได้รับสิ่งที่เขาต้องการจากห้องสมุด
4. การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับห้องสมุดให้ชุมชนทราบ ซึ่งจะช่วยในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดเพิ่มขึ้น และกระตุ้นให้ผู้สนใจใช้ทรัพยากรเหล่านั้น (American Library Association. 1967 : 9)

นอกจากนี้ห้องสมุดประชาชนที่ดีย่อมไม่จำกัดตัวเองเฉพาะบริการภายในห้องสมุดเท่านั้น แต่ต้องขยายบริการออกไปยังนอกห้องสมุดด้วย (Barber and Obligulek. 1972 : 21) ในการนี้กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนก็ได้ดำเนินการตามหลักการดังกล่าวข้างต้นโดยปรับปรุงห้องสมุดประชาชนอำเภอให้เป็น

ศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป. : 6)
ซึ่งในเขตภาคกลางใต้ทดลองที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

อำเภอวิเศษชัยชาญเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดอ่างทอง มีพื้นที่ 31,558 ตารางกิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดอ่างทอง 13 กิโลเมตร มีประชากรทั้งหมด 65,904 คน ประกอบด้วย 15 ตำบล 122 หมู่บ้าน (อุบล เกตุทัต 2528 : สัมภาษณ์) ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์ ทำการประมง ทำเหมืองแร่ สถาบันทางการศึกษามีโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา 3 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 37 แห่ง โรงเรียนราษฎร์ 5 แห่ง นอกจากนั้นยังมีแหล่งที่ประชาชนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองคือ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ถนนอ่างทอง - สุพรรณบุรี ตำบลศาลเจ้าโรงทอง ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 500 เมตร เป็นห้องสมุดขนาดเล็กที่มีอาคาร เป็นเอกเทศโดยปรับปรุงจากอาคารเก่าที่ไม่ได้ใช้ มีเนื้อที่ภายในประมาณ 75 ตารางเมตร มีสมาชิกประมาณ 200 คน ผู้ใช้เฉลี่ยวันละ 50 คน มีบรรณารักษ์ 1 คน นักการภารโรง 1 คน มีเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดอ่างทองมาช่วยงานในโครงการนี้ 3 คน และมีครูอาสา 1 คน มีหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษประมาณ 300 เล่ม มีวารสารประมาณ 50 รายการ นอกจากนี้ยังมีสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ อีกด้วย ในห้องสมุดได้จัดมุมต่าง ๆ ไว้ให้บริการได้แก่ มุมเด็ก มุมชุดการเรียนด้วยตนเอง มุมวารสาร ด้านบริการที่ห้องสมุดจัดทำแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. บริการภายใน ได้แก่ บริการรับจ่ายหนังสือ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และบริการจองหนังสือ
2. บริการภายนอก อาจแยกได้เป็น 6 รูปแบบคือ กระดานข่าว เอกสารแผ่นปลิว หอกระจายข่าว หีบหนังสือเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์ และทีวีอาชีพ
 - 2.1 กระดานข่าว กระดานข่าวทำด้วยวัสดุในท้องถิ่นโดยให้ประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันจัดทำขึ้นเอง ส่วนใหญ่มีขนาด 2 เมตร หมู่บ้านหนึ่งมีอย่างน้อย 1 บ้าง เพื่อให้เป็นที่ติดข่าวที่น่าสนใจให้ประชาชนให้ทราบโดยทั่วกัน ซึ่งตั้งไว้ในย่านชุมชนประชาชนผ่านไปมาจะได้เห็นได้สะดวก

การบริหารรูปแบบนี้ ห้องสมุดประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเลขานุการ คณะกรรมการหมู่บ้านให้เป็นผู้หาข่าวมาคิดและเปลี่ยนข่าวตามระยะเวลาที่เหมาะสม ข่าวที่นำมาคิดนั้นอาจเขียนขึ้นเองหรือนำมาจากที่อื่นก็ได้

2.2 เอกสารแผ่นเลื่อ เอกสารแผ่นเลื่อนี้ห้องสมุดร่วมกับศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดอ่างทองผลิตขึ้นเดือนละ 1 ครั้ง และนอกจากนี้ยังมีโรงเรียน สำนักงานเกษตรอำเภอ และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นผู้ช่วยผลิตอีกด้วยโดยห้องสมุด เป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านค่าใช้จ่าย เนื้อเรื่องของเอกสารแผ่นเลื่อส่วนใหญ่เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย การแนะนำการประกอบอาชีพให้ถูกวิธี การแนะนำวิธีการเพิ่ม รายได้ของประชาชน เป็นต้น

การบริหารรูปแบบนี้ห้องสมุดสื่อสารผ่านทางบุคคลหลายกลุ่มด้วยกันคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้าน เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และกระเบื้องข่าว

2.3 หอกระจายข่าว หอกระจายข่าวเป็นการนำเครื่องขยายเสียง พร้อมลำโพงมาติดตั้งในบ้านที่อยู่ในศูนย์กลางของหมู่บ้านที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นว่าเหมาะสมโดยมีเจ้าหน้าที่ในหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบในการอ่านข่าว ส่วนใหญ่จะเป็นคนใน บ้านที่มีเครื่องขยายเสียงตั้งอยู่ สำหรับข่าวที่นำมาออกนั้นจะเป็นข่าวสารความรู้ที่น่าสนใจ ทั้งข่าวภายในตำบลและหมู่บ้านเอง ข่าวจากวิทยุกระจายเสียง ข่าวจากหนังสือพิมพ์ และ ข่าวทางด้านเศรษฐกิจที่พอวิเศษ ธรรมะ เป็นต้น

การบริหารรูปแบบนี้ห้องสมุดได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน ภาคกลาง ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอ่างทอง ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ใกล้เคียง สาธารณสุขตำบล เกษตรตำบลและธนาคาร เป็นผู้ให้ข่าวและแถบเสียง เกี่ยวกับสารคดีวิชาชีพต่าง ๆ ห้องสมุดนำแถบเสียงเหล่านี้ไปมอบให้เจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบในหอกระจายข่าวนั้น ๆ เช่น สภาตำบล วัด โรงเรียน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เป็นต้น เพื่อจะได้นำออกกระจายเสียงต่อไป ระยะเวลาในการออกกระจายเสียงนั้นมี 3 ช่วงด้วยกันคือ ช่วงแรกเวลาประมาณ 6.00 - 8.00 น. ช่วงที่สองเวลาประมาณ 12.00 - 13.00 น. และช่วงที่สามเวลาประมาณ 17.30 - 18.30 น. ของทุกวัน

2.4 ทิปหนังสือเคลื่อนที่ ทิปหนังสือเคลื่อนที่เป็นการนำหนังสือและวารสารบรรจุลงทิปประมาณทิปละ 30 - 50 เล่ม แล้วนำออกไปบริการให้ประชาชนในหมู่บ้านต่าง ๆ หมู่บ้านละ 1 ทิป เนื้อเรื่องของหนังสือในทิปนั้นจะเห็นหลักไปในด้านการเกษตรและตำราวิชาชีพต่าง ๆ

การบริการรูปแบบนี้ห้องสมุดจะประสานงานกับคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยนำทิปหนังสือไปมอบให้ตามหมู่บ้านต่าง ๆ และให้คณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นผู้ควบคุมในการเวียนทิปหนังสือในหมู่บ้าน รวมถึงรับผิดชอบหนังสือในทิปนั้นด้วย สำหรับการเปลี่ยนหนังสือในทิปนั้นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ห้องสมุดจะนำหนังสือไปเปลี่ยนให้ใหม่

2.5 การฉายภาพยนตร์ การฉายภาพยนตร์เป็นการนำภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์ไทย และแถบภาพเข้าไปฉายในหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของประชาชนให้หันมาสนใจงานห้องสมุดและงานการศึกษาของโรงเรียน พอถึงช่วงระยะเวลาหนึ่งก็จะทำการประชาสัมพันธ์งานห้องสมุดและงานการศึกษาของโรงเรียนกันระยะไปเป็นช่วง ๆ จนภาพยนตร์จบ

การบริการรูปแบบนี้ห้องสมุดร่วมกับศูนย์การศึกษาของโรงเรียนจังหวัดอ่างทอง โดยขอยืมภาพยนตร์จากกรมการศึกษานอกโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ นำออกไปฉายบริการให้กับประชาชนในหมู่บ้านต่าง ๆ โดยจะฉายเดือนละประมาณ 5 ครั้ง ในช่วงเวลาประมาณ 20.00 - 24.00 น.

2.6 ทัวร์อาชีพ ทัวร์อาชีพเป็นลักษณะการนำประชาชนออกไปทัศนศึกษาในสถานที่ต่าง ๆ หรือจัดเชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับเรื่องที่ประชาชนสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของประชาชนในตำบล เช่น จัดไปทัศนศึกษาที่ฟาร์มเลี้ยงปลา เป็นต้น

การบริการรูปแบบนี้จะทำโดยให้ประชาชนผู้สนใจในอาชีพต่าง ๆ รวบรวมรายชื่อเข้าเป็นกลุ่มแล้วไปสมัครกับบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนว่าต้องการจะไปดูงานอะไรที่ไหน เมื่อใด หรือต้องการให้เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ฟังในตำบลของตนเกี่ยวกับเรื่องอะไร ทั้งนี้เป็นต้น โดยห้องสมุดร่วมกับศูนย์การศึกษาของโรงเรียนจังหวัดอ่างทองจัดรถและติดต่อ

วิทยากรบรรยายให้ฟังเกี่ยวกับเรื่องที่โครงการ ซึ่งจะจัดให้ 2 เดือนต่อครั้ง แต่ถ้าเป็นบริเวณที่ใกล้ ๆ อาจจัดมากกว่า 2 ครั้ง ตามความเหมาะสม (จิตต์ศักดิ์ วงษ์ทองดี และ สมพิศ มงคล 2528 : สัมภาษณ์)

แม้ว่าการจัดบริการในรูปแบบต่าง ๆ นี้ให้ดำเนินการมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2527 แล้วก็ตามแต่ห้องสมุดหรือกรมการศึกษานอกโรงเรียนก็ยังไม่มีการประเมินว่ารูปแบบใดที่เหมาะสมในการให้บริการแก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบของการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เพื่อค้นหาการขาดในบางด้านอันได้แก่ ความเพียงพอในด้านคุณภาพและปริมาณของการบริการว่ามีเพียงใด ประชาชนคาดหวังต่อการบริการรูปแบบต่าง ๆ อย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนและเตรียมการเพื่อปรับปรุงงานต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษากันคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลสำหรับประชาชนที่มีภูมิฐานะ เพศ อายุแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

ความสำคัญของการศึกษากันคว้า

1. การศึกษานี้ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน
2. ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีภูมิฐานะ เพศ และอายุแตกต่างกันว่ารูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดที่เหมาะสมแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. ทำให้ทราบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน
4. ทำให้ทราบแนวทางในการผลิตสื่อของห้องสมุดประชาชนเพื่อจะได้ผลิตให้ตรงตามความต้องการของประชาชน
5. สามารถนำผลการวิจัยไปเสนอแนะต่อบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอื่น ๆ ที่มีสภาพคล้ายคลึงกันเพื่อประกอบการวางแผนการให้บริการข่าวสารข้อมูลต่อประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. สามารถนำผลการวิจัยเสนอต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อจะได้หาทางสนับสนุนให้ห้องสมุดประชาชนได้จัดบริการข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสมต่อไป

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชาชนที่มีภูมิฐานะต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การบริการข่าวสารข้อมูลที่ทำการศึกษาค้นคว้าเฉพาะการบริการภายนอกห้องสมุดเท่านั้น
2. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอวิเศษชัยชาญที่ได้รับบริการข่าวสารข้อมูลทุกรูปแบบประมาณ 1,084 คน (ตัวเลขนี้ได้จากการประเมินของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอ่างทอง) จากจำนวนพลเมือง 30,382 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอวิเศษชัยชาญที่ได้รับการข่าวสารข้อมูลทุกรูปแบบที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป จำนวน 288 คน

4. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ

4.1.1 ภูมิสำเนา

4.1.1.1 ในเขตสุขาภิบาล

4.1.1.2 นอกเขตสุขาภิบาล

4.1.2 เพศ

4.1.2.1 ชาย

4.1.2.2 หญิง

4.1.3 อายุ

4.1.3.1 13 - 18 ปี

4.1.3.2 19 - 25 ปี

4.1.3.3 26 - 39 ปี

4.1.3.4 40 ปีขึ้นไป

4.2 ตัวแปรตาม

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน

กำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูล หมายถึง ลักษณะการจัดข่าวสารข้อมูลออกไปสู่ประชาชนในเขตอำเภอวิเศษชัยชาญ ซึ่งมี 6 รูปแบบคือ กระดานข่าว เอกสารแผ่นปลิว หอกระจายข่าว หนังสือนี้อ่านที่ การฉายภาพยนตร์ และทีวีอาชีพ
2. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ที่ได้รับข่าวสารข้อมูลทุกรูปแบบที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป

3. ความคาดหวัง หมายถึง การคาดคะเนของประชาชนเกี่ยวกับรูปแบบการบริการ
ข่าวสารข้อมูล ค่าความคาดหวังคือคะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. ข่าวสารข้อมูล หมายถึง หนังสือ เอกสาร แผ่นพับ และข่าวความรู้ต่าง ๆ
ที่ห้องสมุดหรือคณะกรรมการได้จัดหาหรือจัดทำขึ้นเพื่อให้บริการแก่ประชาชน

5. ห้องสมุด หมายถึง ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

6. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิด ความรู้สึกเฉพาะตัวบุคคลที่ตอบสนองคำถาม
ในแบบสัมภาษณ์

7. กระดานข่าว หมายถึง การนำไม้กระดานมาทำเป็นป้ายเพื่อติดข่าวสาร

8. เอกสารแผ่นพับ หมายถึง แผ่นกระดาษที่บรรจุเนื้อเรื่องที่เป็นข่าวสารความรู้ต่าง ๆ

9. หอกระจายข่าว หมายถึง การนำเครื่องขยายเสียงมาใช้สำหรับประกาศข่าว
ความรู้ต่าง ๆ

10. หีบหนังสือเคลื่อนที่ หมายถึง การนำหีบไม้มาบรรจุหนังสือ วารสารต่าง ๆ
เพื่อนำออกไปบริการประชาชน

11. การฉายภาพยนตร์ หมายถึง การนำภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์บันเทิง และ
แถบภาพไปฉายให้กับประชาชนได้ชม

12. หัวข้ออาชีพ หมายถึง การนำประชาชนไปให้สัมภาษณ์ในสถานที่ต่าง ๆ ที่เขาสนใจ
ในอาชีพนั้น ๆ หรือเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ฟังในอาชีพที่เขาต้องการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ความหมายของห้องสมุดประชาชน

สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association. 1943 : 19) ได้ให้ความหมายของห้องสมุดประชาชนไว้ว่า ห้องสมุดประชาชนคือ ห้องสมุดที่มีหน้าที่ จัดบริการโดยไม่คิดมูลค่าแก่ประชาชนในชุมชนใดชุมชนหนึ่งหรือ เขตใดเขตหนึ่ง มีหน่วยงาน รัฐบาลเป็นเจ้าของหรือควบคุมดูแล และได้รับเงินสนับสนุนจากภาษีของประชาชน และเปิด บริการให้ทุกคนในชุมชนเข้าไปใช้ได้โดยเสมอภาคกัน

กู๊ด (Good. 1973 : 399) ได้ให้ความหมายห้องสมุดประชาชนไว้ว่า ห้องสมุดประชาชนคือห้องสมุดที่ให้บริการแก่ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนหนึ่งหรือ เขตใดเขตหนึ่ง และได้รับความสนับสนุนทางการเงินบางส่วน หรือทั้งหมดจากเงินของประชาชน

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ (สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ 2521 : 38) ได้ให้ความหมาย ของห้องสมุดประชาชนไว้ว่าห้องสมุดประชาชนคือห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการในด้าน หนังสือ และวัสดุความรู้อื่น ๆ แก่ประชาชนโดยมีห้องเสียค่าบำรุง

สุภัทรา ฉัตรเงิน (สุภัทรา ฉัตรเงิน 2520 : 5) ได้กล่าวถึงห้องสมุด ประชาชนไว้ว่า ลักษณะที่สำคัญของห้องสมุดประชาชนคือ ไม่ว่าห้องสมุดนั้นจะอยู่ภายใต้ การควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐบาลหรือได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือไม่ก็ตามแต่ ถ้าห้องสมุดเปิดให้บริการแก่ผู้ใช้ชุมชนนั้นอย่างเสรีโดยไม่จำกัด เพศ วัย วุฒิ แล้วนับว่า ห้องสมุดนั้นเป็นห้องสมุดประชาชน

จารุวรรณ สันตุโสภณ (จารุวรรณ สันตุโสภณ 2521 : 94) กล่าวว่าไว้ว่า ห้องสมุดประชาชนเป็นห้องสมุดที่เปิดบริการแก่คนในท้องถิ่น ตำบล อำเภอ จังหวัด หรือ ภาคในบางกรณีผู้สมัครอาจต้องเสียค่าบำรุงเป็นสมาชิก หรือค่าทำรายการเป็นสมาชิก แต่ค่าธรรมเนียมจะค่อนข้างต่ำ

วัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน

วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objectives) สมาคมห้องสมุดประชาชนอเมริกัน (American Library Association. 1956 : 13) ได้กำหนดว่า ห้องสมุดประชาชนจะต้องช่วยให้ประชาชนได้ดังนี้

1. ศึกษาด้วยตนเองตลอดไป
2. ติดตามความก้าวหน้าในทุกสาขาวิชา
3. เป็นสมาชิกที่ดีของบ้าน และชุมชน
4. ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ทางการเมือง
5. เพิ่มความสามารถในงานอาชีพของคนให้มากขึ้น
6. พัฒนาทางความคิดและจิตใจ
7. ร่วมในงานศิลปะและวรรณกรรม
8. ใช้เวลาว่างในทางที่ทำให้ความบันเทิงอยู่ส่วนตัวและทางสังคมดีขึ้น
9. เพิ่มพูนความรู้ให้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชนตามหลักการกำหนดไว้กว้าง ๆ ดังนี้

(Wheeler and Goldhor. 1963 : 8)

1. ให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ทุกคนในชุมชน
2. ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งมีการเรียนการสอน
3. ให้บริการข่าวสารและความรู้ต่าง ๆ
4. เพื่อสนับสนุนให้มีการพักผ่อนหย่อนใจอย่างเหมาะสม และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ประโยชน์

5. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มหรือองค์การต่าง ๆ

มาร์ติน (Martin. 1969 : 1 - 3) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องสมุดประชาชนที่
ได้มาตรฐานจะต้องมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การศึกษานอกโรงเรียนของประชากรในชุมชนที่
ห้องสมุดตั้งอยู่
 2. เพื่อเพิ่มพูน และพัฒนาความรู้แก่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน หรือสถาบัน
ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
 3. เพื่อสนองความต้องการทางข่าวสารแก่บุคคลทั่วไป
 4. เพื่อให้ความรู้เป็นพื้นฐานในการดำเนินการต่าง ๆ ทางการศึกษา หน้าที่พลเมือง
และวัฒนธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น
 5. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 6. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชากรในท้องถิ่นให้มีความคิดกว้างขวาง
เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 7. อำนวยความสะดวกในการค้นคว้า ทดลองรู้ โดยจัดห้องสมุดอย่างมีหลักเกณฑ์
 8. ให้ประชาชนในท้องถิ่นนี้มีโอกาสยืมหนังสือหรือวัสดุห้องสมุด เพื่อประโยชน์
ของตนเองและหมู่คณะ
 9. จัดบริการข่าวสารตามที่ประชากรในท้องถิ่นต้องการ
 10. แนะนำวิธีใช้ห้องสมุดเป็นรายบุคคล เพื่อให้รู้จักค้นคว้าหาความรู้หรือพักผ่อน
หย่อนใจ
 11. ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าทางวัฒนธรรม การศึกษาเพื่อความ
เป็นพลเมืองดีของชาติ
 12. ส่งเสริมการใช้ห้องสมุด และแนะนำให้บุคคลทั่วไปรู้จักใช้ห้องสมุดโดยวิธี
ต่าง ๆ เช่น จัดนิทรรศการ จัดรายการแนะนำหนังสือ เล่านิทาน เล่าเรื่องหนังสือ และ
เรื่องราวต่าง ๆ ที่เหมาะสมทั้งภายในห้องสมุด และตามสถานที่ต่าง ๆ ของชุมชนนั้น ๆ
- นอกจากนี้ ห้องสมุดประชาชนควรมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้รับ
การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้บุคคลเป็นพลเมืองดี ให้บริการข่าวสารที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้
และเข้าร่วมมือกับองค์การหรือกลุ่มคนในชุมชน (Barber and Olijulek. 1972 : 7)

สุภัทรา ฉัตรเงิน (สุภัทรา ฉัตรเงิน 2520 : 6 - 7) ได้กล่าวว่า
ห้องสมุดประชาชนเป็นสถาบันที่สำคัญอันหนึ่งของสังคม ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ชนทุกชั้น ทุกวัย และมีพื้นการศึกษาทุกระดับ
2. ส่งเสริมให้ประชาชนให้มีนิสัยรักการอ่าน
3. ให้บริการทางข่าวสาร และความรู้ต่าง ๆ
4. ให้บริการทางการบันเทิงที่เป็นประโยชน์
5. ร่วมมือกับรัฐบาล และชุมชนในท้องถิ่นในการดำเนินการตามนโยบายของ

รัฐบาลในการพัฒนาประเทศและชุมชน

ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหน้าที่ของห้องสมุดประชาชนไว้ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 1)

1. ให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนทั่วไป
2. ส่งเสริมประชาชนให้มีนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาขั้นสูง
3. ให้บริการทางข่าวสาร และความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นคนทันต่อ

เหตุการณ์

4. ส่งเสริมและแนะนำให้ประชาชนมีความรู้ ทักษะ และสามารถปฏิบัติงานเป็น
พลเมืองดี ความระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม
6. ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

สมาคมห้องสมุดอเมริกัน ได้แบ่งหน้าที่หลักของห้องสมุดประชาชนออกเป็น 2 ประการ
ดังนี้ (American Library Association. 1957 : 5 - 9)

1. หน้าที่ในการจัดหาวัสดุ วัสดุของห้องสมุดประชาชนมีมากมายหลายประเภท
เป็น หนังสือ จุลสาร เอกสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ แถบภาพ แผ่นเสียง ฟิล์มภาพยนตร์
เทปเสียง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะต้องจัดหาเข้ามาใช้ภายในห้องสมุด โดยดูจากความต้องการ
ของผู้ใช้ วัสดุห้องสมุดที่จัดหานั้นต้องสนองวัตถุประสงค์ของห้องสมุด และต้องมีจำนวนพอเพียง
ให้คนส่วนใหญ่อาศัยใช้จากห้องสมุดได้เกือบตลอดเวลา

2. หน้าที่ในการจัดบริการ ห้องสมุดสมัยใหม่เน้นการบริการมาก เพราะถือว่า ห้องสมุดมิใช่เพียงสถานที่เก็บหนังสือเท่านั้น บริการของห้องสมุดประชาชนจะต้องครอบคลุม เรื่องเหล่านี้

2.1 การจัดวัสดุเพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้ห้องสมุดเข้าถึงวัสดุเหล่านั้นได้โดยง่าย

2.2 การจัดบริการให้ยืม เพื่อประกันว่าประชาชนสามารถใช้วัสดุห้องสมุด ได้ในเวลาและสถานที่ที่ต้องการ

2.3 การแนะนำช่วยเหลือให้ผู้ไปใช้บริการได้รับสิ่งที่เขาต้องการจากห้องสมุด

2.4 การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับห้องสมุดให้ชุมชนทราบ ซึ่งจะช่วยในการจัดหา ทรัพยากรห้องสมุดเพิ่มขึ้น และกระตุ้นให้ผู้ใช้สนใจใช้ทรัพยากรเหล่านั้น

ห้องสมุดประชาชนที่ดีย่อมไม่จำกัดตัวเองเฉพาะบริการภายในห้องสมุดเท่านั้น แต่ยังต้องขยายบริการออกไปยังนอกห้องสมุดด้วย (Barber and Obljutek. 1972 : 21)

ความสำคัญของการบริการห้องสมุด

มีผู้ให้ความหมายของงานบริการของห้องสมุดไว้คล้าย ๆ กันหลายท่าน เช่น บริการห้องสมุดคือ การให้บุคคลได้ใช้หนังสือและวัสดุต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดมาเพื่อ ประโยชน์แก่การศึกษา การค้นคว้า ความรู้ทั่วไป ความจรรโลงใจ และความเพลิดเพลิน งานด้านนี้จึงมีการให้ยืมหนังสือและพยายามให้คนได้ใช้หนังสือด้วยวิธีต่าง ๆ และให้ความ ช่วยเหลือในการตอบคำถามต่าง ๆ อันจะหาได้จากหนังสือ (เน้นมาศ ชวลิต และ สิรินทร์ ช่างโศก 2511 : 334)

รัฐจวน อินทรกำแหง (รัฐจวน อินทรกำแหง 2517 : 33) ได้ให้ความหมาย ของงานบริการห้องสมุดโรงเรียนว่า คือการให้นักเรียนและครูได้รับความสะดวกในการใช้ ห้องสมุด จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านและการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน จัดการปฐมนิเทศ ให้นักเรียนได้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุด ให้ความร่วมมือกับครูในการสอนโดยนำห้องสมุด

จากความหมายทั้งสองดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริการของห้องสมุด หมายถึง การจัดบริการและหาวิธีการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและชักจูงใจให้บุคคลมาใช้บริการ

เพื่อศึกษาถึงแนวทางการรู้ความเพิกเพี้ยนจากหนังสือ สิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุทุกประการ ที่มีอยู่ในห้องสมุด (ธาดาเกียรติ วชิรปรัชญพจน์ 2519 : 3)

โบว์เลอร์ (Bowler. 1964 : 240) กล่าวว่า การบริการแก่ชุมชนและบุคคล และกลุ่มชนต่าง ๆ ซึ่งอาศัยและทำงานในชุมชนนั้นเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุด และเป็นเหตุผล เกี่ยวที่ให้การสนับสนุนในการจัดตั้ง และดำเนินงานห้องสมุดประชาชนให้ทันสมัยตลอดไป หลักการในการพิจารณาว่าบริการอะไรบ้างที่มีความจำเป็นต่อห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่ง ซึ่งสภาพที่มองกันนี้จึงแตกต่างกันนั้น ควรจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

1. ชุมชนที่ห้องสมุดให้บริการ การปกครองและโครงสร้างการเสียภาษี ประชาชน ระดับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความสนใจ ความต้องการในปัจจุบันและอนาคต ศาสนา และเชื้อสายของบรรพบุรุษ โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการอุตสาหกรรม ผลของการพัฒนาเศรษฐกิจ
 2. ประโยชน์ของการศึกษา วัฒนธรรม และแหล่งทรัพยากรอื่น ๆ ของพลเมือง ในชุมชนนั้น
 3. การตกลงร่วมมือกับตัวแทนห้องสมุดของรัฐและห้องสมุดเทศบาล ห้องสมุดอำเภอ และห้องสมุดเขตอื่น ๆ
 4. การอุดหนุนทางการเงินของท้องถิ่น รัฐและสาธารณรัฐในการสนับสนุน โครงการต่าง ๆ
 5. ความต้องการทางวัสดุอุปกรณ์ วัสดุการต่าง ๆ และประโยชน์ที่จะได้จากการบริการของห้องสมุด
 6. ความสามารถของเจ้าหน้าที่และบุคลากร ที่มีความสามารถบริการได้เป็นอย่างดี
 7. ความรู้ในวัตถุประสงค์ทั้งในปัจจุบันและอนาคตของห้องสมุด
- ห้องสมุดที่ดีนั้น จะต้องเห็นความสำคัญและส่งเสริมงานด้านบริการแก่ผู้ใช้ได้อย่างเต็มที่ เพราะงานด้านนี้เป็นหัวใจของห้องสมุด ตามปรัชญาของบรรณารักษ์หรือห้องสมุด คือการให้บริการที่ดีที่สุด งานต่าง ๆ ของห้องสมุดเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดประจำนั้น ก็เพื่อการให้บริการที่ดีที่สุด โดยบริการแก่ผู้ใช้ได้ใช้หนังสือและวัสดุต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดหามาเพื่อประโยชน์ในการศึกษา

การค้นคว้าหาความรู้ ความจริงใจและความเห็นอกเห็นใจ (อัมพร ปิ่นศรี และ
นนทนา เลื่องพ้อง 2515 : 144)

ทั้งนี้การจัดการบริการของห้องสมุดจึงเป็นงานที่สำคัญยิ่ง เพราะการจัดการบริการที่ดี
แก่ผู้มาใช้บริการห้องสมุดนอกจากจะเป็นการสร้างทัศนคติและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคงระหว่าง
ผู้ใช้ห้องสมุดกับห้องสมุดแล้ว ยังเป็นการช่วยเหลือผู้ใช้ห้องสมุดได้ใช้บริการของห้องสมุดอย่าง
มีประสิทธิภาพด้วย (ธาดาศักดิ์ วชิรวิธาพงษ์ 2519 : 4)

ประเภทของการบริการ

การบริการอาจแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ (Bowler. 1964 : 243 -
244) คือ

การแนะนำผู้ใช้ ห้องสมุดจะได้อำนาจแนะนำเป็นรายบุคคลในด้านการค้นหา
การใช้วัสดุ ในสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถ บรรณารักษ์ที่ให้บริการนี้จะ
ต้องเป็นผู้ที่รู้จักหนังสือของห้องสมุดดี รู้ว่าหนังสือใดให้ยืมออกได้ หนังสือใดควรใช้ในห้องสมุด
หนังสือใดที่สามารถถ่ายสำเนาได้และจะหาจากที่ใดได้ถ้าไม่มีในห้องสมุด การยืมระหว่าง
ห้องสมุดเป็นสิ่งที่จำเป็นถ้าหากวัสดุนั้นไม่มีในห้องสมุด และเป็นที่ต้องการของผู้ใช้เป็นจำนวนมาก

การบริการอ้างอิงและสนเทศ บริการแก่ประชาชนทางโทรศัพท์และโทรเลข เป็น
บริการที่จำเป็น ถ้าต้องการช่วยเหลือประชาชนในการตอบคำถามและแก้ปัญหาต่าง ๆ

การจัดทำบรรณานุกรม สำหรับหนังสือ จุลสาร ภาพยนตร์ ฟิล์มสไลด์ และแผ่นเสียง
อาจมีบรรณทัศน์ ซึ่งจะเป็นอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

การจัดนิทรรศการ การจัดนิทรรศการทั้งในและนอกห้องสมุดจะเป็นการชักจูงให้
ประชาชน หน่วยงานราชการทางวัฒนธรรมและการศึกษาได้เห็นถึงความสำคัญของ
บริการห้องสมุด

การประชาสัมพันธ์ สื่อมวลชนจะทำให้ห้องสมุดมีความสำคัญต่อคนส่วนใหญ่ของชาติได้
เจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะสามารถขยายงานบริการห้องสมุดประชาชนได้โดยการจัดการ
วิจารณ์หนังสือ การเล่านิทานสำหรับเด็ก จัดวันหรือชั่วโมงอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือสำคัญ ๆ

ทำตารางห้องสมุดเคลื่อนที่ไปตามจุดต่าง ๆ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ และ โทรทัศน์ล่วงหน้า

ในการบริการนั้นห้องสมุดจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของผู้รับบริการเป็นอันดับแรก ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนโดยทั่วไปมักจะประกอบไปด้วยบุคคล 3 ระดับ คือ เด็กเล็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่ ซึ่งในแต่ละระดับก็ย่อมมีความแตกต่างกันในด้านความต้องการในการรับบริการ บรรณารักษ์ของห้องสมุดประชาชนที่ดีจึงควรจะได้ศึกษาความแตกต่างนี้เพื่อจะได้จัดบริการ ให้ถูกต้อง บริการและกิจกรรมที่ควรจัดมีดังนี้

บริการสำหรับเด็ก สิ่งที่ต้องจัดคือ

1. แนะนำหนังสือและวัสดุต่าง ๆ ในห้องสมุด
2. สร้างความสนใจให้แก่เด็กโดยคัดเพลงเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือให้ง่าย เข้า

ทั้งจำนวนและวิธีการ

3. ช่วยเหลือให้คำแนะนำในการทำบ้านของเด็ก
4. ร่วมมือกับแหล่งอื่นในการให้ความรู้แก่เด็ก ทางสังคม การศึกษา และหน้าที่พลเมือง
5. ช่วยเหลือผู้ปกครองในการทำให้เด็กมีความรักการอ่านหนังสือ
6. ช่วยเหลือเด็ก ๆ ให้เป็นนักอ่าน นักฟัง และนักจินตนาการ

กิจกรรมที่ควรจัดมีดังต่อไปนี้

1. แนะนำการอ่าน เช่น แนะนำวิธีอ่านหนังสือที่ถูกต้อง วิธีใช้บัตรรายการ พจนานุกรม หรือจัดรายการสำหรับโรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือจากห้องสมุด เช่น การเล่านิทาน เป็นต้น

2. จัดนิทรรศการต่าง ๆ เช่น แสดงภาพวาด แสดงหนังสือ แนะนำงานอดิเรก เป็นต้น

3. จัดชุมนุมนักอ่าน และเล่านิทาน ซึ่งอาจจัดขึ้นในระยะเวลาปกติ
4. ให้บริการปรึกษาสำหรับผู้ปกครอง ครู หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเด็กในเรื่องของการอ่าน

บริการสำหรับวัยรุ่น สิ่งที่ต้องจัดคือ

1. หาวิธีให้เด็กเกิดความรู้สึกในอารมณ์ และช่วยแนะนำในการอ่านหนังสือ
2. ช่วยแนะนำวิธีค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด
3. ช่วยส่งเสริมให้มีความเข้าใจ และสนใจในสิ่งที่ให้บริการทางความรู้ และความบันเทิงต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่บุคคลวัยนี้เอง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ข่าวสาร วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

4. สร้างสรรค์ความสามารถในการรับออกความคิดเห็น และความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการอ่าน การเห็น การฟัง

5. สร้างนิสัยรักการอ่านและการใช้ห้องสมุด

กิจกรรมที่ควรจัด

1. อภิปรายเกี่ยวกับหนังสือ และภาพยนตร์
2. ให้รู้จักทำงานอดิเรก และงานกลางแจ้งนอกแสดง
3. จัดรายการฟังดนตรีและอ่านกวีประพันธ์
4. เล่าเรื่องหนังสือ
5. อ่านหนังสือร่วมกัน
6. สอนวิธีใช้หนังสือและห้องสมุด
7. จัดรายการภาพยนตร์และทีวี
8. จัดนิทรรศการ

บริการสำหรับผู้ใหญ่

1. แนะนำการอ่าน ทั้งที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานและเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

2. แนะนำวัสดุต่าง ๆ ในห้องสมุด พร้อมจัดทำรายการอย่างละเอียดเกี่ยวกับวัสดุนั้น ๆ ไว้ด้วย

3. จัดนิทรรศการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการแนะนำการอ่านทั้งที่ห้องสมุดและที่อื่น ๆ เช่น นิทรรศการเกี่ยวกับวันสำคัญ วรรณคดีต่าง ๆ เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่น เหตุการณ์สำคัญของชาติและของโลก

ประเภทของบริการที่จัดให้กับผู้อ่านแต่ละคนทุกระดับอายุมีดังนี้ (Sinclair.

1965 : 66 – 69)

1. ช่วยผู้อ่านค้นหาหนังสือเฉพาะหรือหนังสือที่เก็บไว้ตามชั้นหนังสือพิเศษ
2. ช่วยเหลือผู้อ่านในด้านการใช้บัตรรายการหรือใช้หนังสืออ้างอิงพื้นฐาน
3. แนะนำหนังสือใหม่แก่ผู้อ่าน
4. ค้นหาข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้กับผู้อ่าน
5. จัดเตรียมรายชื่อหนังสือต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านตัดสินใจเลือกอ่านตามความต้องการ
6. ช่วยเหลือแนะนำผู้อ่านตามลำดับความยากง่าย
7. รวบรวมค้นคว้าข้อสนเทศหรือวัสดุต่าง ๆ ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจเรื่องเหล่านั้นยิ่งขึ้น
8. จัดเตรียมแยกแยะหนังสือตามเนื้อหาวิชา หรือจัดทำบรรณานุกรมสำหรับวิชานั้น ๆ

แมกมาส ซวลิต และ ลีรินทร์ ช่วงโชติ (แมกมาส ซวลิต และ ลีรินทร์ ช่วงโชติ

2511 : 334 – 335) ได้แบ่งงานบริการของห้องสมุดไว้ดังนี้

1. การให้ยืมหนังสือ
 2. การบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
 3. แนะนำและช่วยเหลือในการอ่าน
 4. จัดกิจกรรมต่าง ๆ มีกิจกรรมสำหรับเด็กและผู้ใหญ่แล้วแต่ประเภทของห้องสมุด
- การบริการที่ตื้นตันห้องสมุดจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ดีมีคุณค่าเหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ (good stock) มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้บริการที่ดี (good staff) และมีการจัดการที่ดี (good organization) (กุลรัสมิ์ ภูมิบาล และ คงเนตร เปี่ยมไข่มุข 2521 : 2)

เนื่องจากห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งการศึกษาของโรงเรียนแก่ประชาชนอย่างแท้จริง ห้องสมุดจึงควรมีบทบาทในการให้การศึกษาแก่โรงเรียนแก่ประชาชนดังนี้ อภาวรรณ์ ขำสกุล (อภาวรรณ์ ขำสกุล 2521 : 31 – 34) ได้กล่าวถึงบทบาทของห้องสมุด

ประชาชนที่มีโอกาสเรียนนอกโรงเรียนว่า ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมสำหรับผู้ใหญ่แต่ละคนหรือเป็นกลุ่ม และในการให้การศึกษาออกโรงเรียน ห้องสมุดควรมีจุดมุ่งหมายที่เน้นคุณค่าถึงความสนใจและความต้องการ และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติด้วยโดยมุ่งให้การศึกษารื้อเนื่อง (Continuing Education) ในการจัดกิจกรรมจะต้องมีการวางแผนและดำเนินการเป็นพิเศษโดยห้องสมุดประชาชนจะจัดขึ้นเองหรือจัดตามความต้องการของแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่ม

การให้บริการในห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยตามข้อเสนอนี้ในหนังสือคู่มือปฏิบัติงาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานสำหรับห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ มีงานบริการที่ควรให้มีในห้องสมุดดังต่อไปนี้ (กรมสามัญศึกษา 2520 : 250 - 251)

1. บริการการอ่าน
2. บริการการยืม
3. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
4. บริการแนะแนวการอ่าน
5. บริการจองหนังสือ
6. บริการยืมระหว่างห้องสมุด
7. บริการจัดกิจกรรมพิเศษ
8. บริการสำหรับเด็ก
9. บริการห้องสมุดกันครัว
10. บริการห้องสมุดเคลื่อนที่

งานบริการดังกล่าวห้องสมุดประชาชนบางแห่งไม่สามารถดำเนินงานให้ทั้งหมดจึงคัดเลือกให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละแห่งโดยมีสิ่งงานหลักคือ การให้บริการของห้องสมุดโดยทั่วไป ได้แก่ บริการการอ่าน บริการการยืม บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า ส่วนบริการอื่น ๆ ก็ให้ทำตามความสามารถของห้องสมุด เพื่อความก้าวหน้าของห้องสมุดต่อไป

อย่างไรก็ตามห้องสมุดประชาชนสมัยใหม่ย่อมจัดให้มีบริการต่อไปนี้ (Wheeler and Goldher. 1962 : 8)

1. การจัดหนังสือและวัสดุห้องสมุดอย่างเหมาะสมโดยการจัดหมู่ และการทำบัตร-รายการ
2. การจัดระบบการยืมเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ยืมสามารถใช้ประโยชน์จากหนังสือ และวัสดุต่าง ๆ ของห้องสมุดได้ในเวลา และสถานที่ที่เขาเหล่านั้นสะดวกที่สุด
3. การจัดบริการข่าวสารด้านการเรียนข้อเท็จจริงในเรื่องที่ประชาชนต้องการไว้อย่างพร้อมมูล
4. จัดบริการแนะแนวแก่ผู้ยืมเพื่อช่วยให้สามารถหาหนังสือที่ประสงค์ และนำเรื่องราวต่าง ๆ นั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
5. ให้ความสนับสนุนแก่การศึกษาชั้นสูง วัฒนธรรม และการศึกษาในการค้นหา และให้วัสดุห้องสมุดเพื่อช่วยเหลือสมาชิกของหน่วยงานเหล่านี้
6. กระตุ้นให้มีการใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้น และให้ความกระจ่างเกี่ยวกับวัสดุห้องสมุด ด้วยการออกสิ่งพิมพ์ จัดนิทรรศการ จัดวารสารห้องหนังสือ เสนอแนะ สนทนา เรื่องหนังสือ อภิปราย และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสมทั้งในห้องสมุด และในหน่วยงานอื่น ๆ และในชุมชน

อาภากรินทร์ ขำสกุล (อาภากรินทร์ ขำสกุล 2521 : 33) ได้กล่าวถึงบริการที่ควรจัดในห้องสมุดประชาชนไว้ดังนี้

1. ห้องสมุดควรได้รับการจัดให้ถึงจุดความสนใจ เชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วม ไม่ให้ผู้ยืมเกิดความรู้สึกว่าห้องสมุดเป็นสถานที่ราชการ พยายามให้บริการอย่างเป็นกันเองมากที่สุด อาจจะมีดนตรีเบา ๆ อนุญาตให้เล่นนาฬิกาในห้องสมุดได้ด้วยระดัปลับเสียงปกติ ระเบียนต่าง ๆ ของห้องสมุดเป็นไปอย่างง่าย ๆ ไม่เคร่งครัดเกินไป บรรณารักษ์ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับประชาชนควรเป็นคนในท้องถิ่นจะได้เข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่นยิ่งขึ้น
2. พยายามจัดวารสารต่าง ๆ ให้มากที่สุด ทั้งวารสารทั่ว ๆ ไปและวารสารทางวิชาการ สำหรับอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาควรจะมีภาพยนตร์ แผ่นเสียง ภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง ฎุภาพเพียงพอในห้องสมุด สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือจะต้องมีหนังสือ เอกสารโสตทัศนวัสดุเกี่ยวกับอาชีพของภูมิภาคนั้น ๆ ให้มากที่สุด

177551

3. การจัดชั้นเรียนต่าง ๆ เช่น ชั้นเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เล่านิทาน และสำหรับผู้ใหญ่ นอกจากนั้นการจัดชุมนุมทำการบ้าน (homework study club) สำหรับนักเรียนระดับต่าง ๆ โดยมีนักศึกษาระดับมัธยม หรือมหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสอน (tutor)

4. ห้องสมุดควรทำหน้าที่ไม่เพียงให้ความรู้โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของเด็กและผู้ใหญ่ อาจจัดงานประจำปีภายในและภายนอกห้องสมุดโดยมีการออกข้าวอาหาร เกมต่าง ๆ แสดงหนังสือเกี่ยวกับประเทศหรือจังหวัดนั้น เป็นต้น

5. จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ บรรณารักษ์จะต้องนำหนังสือออกให้ถึงมือประชาชน โดยจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ไปตามหมู่บ้าน ชุมชน หมู่บ้าน หน่วยงาน โรงเรียนต่าง ๆ เป็นต้น หนังสือที่ควรนำไปควรมีทั้งปกอ่อนและปกแข็ง หนังสือนวนิยาย หนังสือนวนิยาย การ์ตูน หนังสือสำหรับเด็ก หนังสือเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย หนังสือเกี่ยวกับอาชีพ หนังสือเกี่ยวกับงานฝีมือของ เด็กและผู้ใหญ่ เป็นต้น

6. การจัดทำข่าวเวียนของห้องสมุดและของท้องถิ่น จัดส่งไปตามหน่วยงานต่าง ๆ จะช่วยให้ประชาชนเข้าใจในกิจการของห้องสมุดได้ดียิ่งขึ้น โดยออกเป็นรายเดือนหรือรายสองเดือนก็ได้

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการบริการของห้องสมุดประชาชนอีกอย่างหนึ่งก็คือบรรณารักษ์ บรรณารักษ์จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างชุมชนและห้องสมุดโดยติดต่อสัมพันธ์กับสถาบัน หน่วยงานองค์การต่าง ๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นนั้น พยายามกระตุ้นให้ประชาชนใช้ห้องสมุดให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ซึ่งจะทำให้ห้องสมุด บรรณารักษ์มีความสามารถในการบริหาร มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ สามารถทำให้ผู้ที่ไม่สนใจในการอ่านหนังสือ ได้มาสนใจในการอ่านหนังสือ พยายามมีส่วนร่วมในการประชุมต่าง ๆ ของชุมชนนั้น พยายามเผยแพร่ห้องสมุดโดยการเขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อภิปรายร่วมกับผู้นำเยาวชน ในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้ประชาชนเข้าใจถึงบริการของห้องสมุด นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยในการกำหนดนโยบายการเลือกหนังสือให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น (อาภารัตน์ ชัยสุภ 2521 : 31)

การบริการข่าวสารข้อมูล

บุคคลในสังคมปัจจุบันจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ สามารถปรับปรุงความรู้ตัวเอง ฉะนั้นบริการข่าวสาร-ข้อมูลจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เป็นภารกิจของบรรณารักษ์ที่จะห้องจัดหาหนังสือ และสิ่งพิมพ์ เพื่อบริการข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชนนอกเหนือจากที่ประชาชนไปรับจากสื่อมวลชนอื่น ๆ (สุนทร สุชัยชัย 2522 : 51)

การจัดหาวัสดุ วัสดุมีความจำเป็นมากสำหรับห้องสมุด บรรณารักษ์จำเป็นต้องสืบค้นแหล่งต่าง ๆ ซึ่งอาจจะกระทำด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ได้วัสดุเหล่านั้นเข้ามาในห้องสมุดได้ เช่น การจัดซื้อโดยเงินงบประมาณหรือรายได้อื่น ๆ ของห้องสมุด การรับบริจาค ซึ่งหมายถึงการได้รับวัสดุได้เปล่าจากแหล่งต่าง ๆ โดยบรรณารักษ์ทำหน้าที่ขอไป หรืออาจจะเป็นวิทยาทานจากสมาคมหรือบุคคลผู้สนใจ และมีจิตศรัทธาต่อกิจการห้องสมุด การแลกเปลี่ยน ก็คือการนำสิ่งพิมพ์ซึ่งซ้ำกันแลกเปลี่ยนกับสิ่งพิมพ์อื่นที่ห้องสมุดไม่เก็บห้องสมุดอื่น หรือหน่วยงานอื่น ทั้งนี้จะต้องมีข้อตกลงร่วมกันก่อน การจัดทำขึ้นเองได้แก่ การจัดทำอุปกรณ์การศึกษาขึ้นใช้เองในห้องสมุด เช่น ทำกฤตภาค แผ่นภาพ แผนภูมิ แผนผัง เวิร์กบุ๊ก (กุลรัศมี บุญปัทม 2521 : 13)

ในกานข่าวสารนั้น เมื่อห้องสมุดได้รับข่าวสารไว้แล้วบรรณารักษ์ต้องคอยปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของตัวเนื้อหาให้สนองตอบหรือเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตของประชาชน ในเรื่องของความยากง่ายของภาษาหรือโดยคำที่ใช้ในเรื่องของการใช้วิธีการที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น การใช้ภาษามือประกอบ ในเรื่องของการปรับปรุงรูปแบบของการนำเสนอข่าวสารด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้ถึงผู้รับทันการณ์ และให้ผู้รับเกิดความเข้าใจในขณะเดียวกัน (ชลทิพย์ เลี่ยมสำอางค์ และ สุมาลี สังข์ศรี 2523 : 122)

การที่จะนำข่าวสารข้อมูลออกไปให้บริการแก่ประชาชน บรรณารักษ์จำเป็นต้องมีกระบวนการเตรียมวัสดุ ดังนี้ (ฉวีลักษณ์ บุญระกาจจน ม.ร.ป. : 66)

1. ต้องทำเครื่องหมายแสดงความเป็นเจ้าของของห้องสมุดแห่งนี้ เช่น
ประทับตราห้องสมุด เป็นต้น

2. เลขเรียกวัสดุ สำหรับหนังสือที่เขียนเป็น

3. ดิक्กระเนาวัสดุ บัตรยืม และบัตรกำหนดส่ง

4. การป้องกันวัสดุ เช่น ถ้าเป็นหนังสือภาษาไทยควรใช้ปกใหม่

เมื่อเตรียมวัสดุเรียบร้อยแล้วบรรณารักษ์จะห้องจัดคนำวัสดุ หรือข่าวสารข้อมูล

เพื่อำให้ดอกไม้มาริการแก่ประชาชน สำหรับการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในงานการศึกษา
นอกโรงเรียนนั้นค่อนข้างจะต้องอาศัยทักษะและความเอาใจใส่เป็นพิเศษจึงจะประสบความสำเร็จ
ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากกลุ่มประชาชนเป้าหมาย (receivers) จะพบว่าประกอบไปด้วย
กลุ่มคนที่มีระดับต่าง ๆ กัน มีประสบการณ์เดิมแตกต่างกัน ดังนั้นในกระบวนการสื่อสาร
จะหวังให้บุคคลเหล่านี้ได้รับทราบและเข้าใจข่าวสารไปพร้อม ๆ กันนั้นค่อนข้างยากต้อง
อาศัยกลวิธีแบบค่อยพอสสมควร และในการจัดการเรียนเราจะละเลยประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
เสียไม่ได้ เช่น จะให้ข่าวสารเฉพาะคนที่ผ่านออกเขียนได้เท่านั้นหรือเฉพาะคนในช่วงอายุ
ใดอายุหนึ่งเท่านั้นไม่ได้ เขาจำเป็นต้องให้บริการทุกกลุ่มเพราะถือว่าเป็นสิทธิที่ทุกคนพึง
ได้รับ นอกจากนั้นการสื่อสารทางการศึกษานอกโรงเรียนยังไม่ได้หมายถึงเพียงแต่การให้
ผู้รับข่าวสารหรือรายละเอียดจากผู้ส่งเท่านั้น แต่การสื่อสารควรจะเป็นเครื่องมือหรือ
กระบวนการที่ทำให้ผู้ได้รับข่าวสารได้เต็มตัว รู้และเข้าใจสภาพปัญหาของตัวเองของชุมชน
ได้รับทราบสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในสังคม สามารถนำความรู้ที่
ได้รับไปปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเอง ปรับปรุงอาชีพ ทำรงชีวิตให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (ชลทิพย์ เกียรติสาธิต และ สุภาณี สังข์ศรี 2523 : 121)

อย่างไรก็ตามอาจสรุปแนวทางในการพัฒนาของการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ดังนี้

1. พยายามกระจายข่าวสารทางด้านการศึกษานอกโรงเรียนไปสู่ประชาชนให้
ทั่วถึงมากที่สุด

2. พยายามปรับปรุงเนื้อหาข่าวสารให้ทันสมัยอยู่เสมอและเป็นที่เข้าใจ
แก่ผู้รับ

3. จะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในทุก ๆ ด้านที่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. พยายามติดตามผลการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ได้รับผลสะท้อนกลับของการดำเนินงานที่ผ่านมาไปแล้ว และกำลังดำเนินการอยู่ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

5. พยายามใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้คุ้มค่าที่สุด เช่น การขอความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นหัวกลางในการสื่อสาร การใช้สื่อที่เข้ามามีในการสื่อสาร เป็นต้น

6. ส่งเสริมให้ทำการศึกษาวิจัยทางด้านการสื่อสารตลอดจนการศึกษา ค้นคว้าจาก การศึกษาของต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการติดต่อสื่อสาร ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ที่เลือกอำนวยความสะดวกการกระจายหรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง

8. ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรท้องถิ่นและสื่อสารมวลชนให้มีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ และข่าวสารต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ (ช่อทิพย์ เวียงสีอาจ และ สุมาลี สิงห์ศรี 2528 : 123)

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าห้องสมุดประชาชนอำเภอเป็นหน่วยงานย่อยในระบบ การศึกษานอกโรงเรียนที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด หากได้มีการปรับปรุงห้องสมุดประชาชน อำเภอให้สามารถบริการข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึงแล้วก็สามารถทำให้ ประชาชนในชุมชนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นการป้องกันการศึกษาหนังสือ (Lifelong Education) ของประชาชนไปด้วย

ห้องสมุดประชาชนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2528)

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2515 เป็นต้นมาให้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการในกระทรวง ศึกษาธิการอันเป็นผลต่อความเจริญก้าวหน้าของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่

1. การตั้งห้องสมุดประชาชนเป็นสถานศึกษาใน พ.ศ. 2516
2. การจัดตั้งศูนย์การศึกษาประชาชนใน พ.ศ. 2518
3. การตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนใน พ.ศ. 2522

1. การตั้งห้องสมุดประชาชนเป็นสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงห้องสมุดประชาชนให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาผู้ใหญ่ยิ่งขึ้น จึงได้มีประกาศให้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเป็นสถานศึกษา ซึ่งถัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2516 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 387) การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้มีผลดีในทางบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนมีโอกาสก้าวหน้าขึ้น และช่วยให้ห้องสมุดที่เป็นสถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการมากขึ้น

2. การจัดตั้งศูนย์การศึกษาประชาชน กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าควรให้การศึกษแก่ประชาชน เช่น การจัดการศึกษาต่อเนื่อง การฝึกอาชีพ การบริการโสตทัศนศึกษา และห้องสมุดประชาชน ซึ่งเป็นงานของหน่วยงานต่าง ๆ สังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีความจำเป็นร่วมกัน ทำให้เกิดความล่าช้าและการควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง กระทรวงศึกษาธิการจึงรวมงานในด้านนี้เข้าด้วยกัน ได้แก่ โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ โรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอ หน่วยโสตทัศนศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ และที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านแล้วจัดตั้งเป็น "ศูนย์การศึกษาประชาชน" เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2515 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 78 - 80) เพื่อเป็นศูนย์รวมปฏิบัติการเกี่ยวกับงานการศึกษาผู้ใหญ่ประจำจังหวัด มีหน้าที่ประสานงานและรับผิดชอบการจัดการศึกษาออกโรงเรียนของจังหวัดกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ส่วนใหญ่มีสำนักงานอยู่ในตัวจังหวัด และมีหน่วยงานการศึกษาเคลื่อนที่ปฏิบัติงานในชนบท

ในด้านการดำเนินงาน ศูนย์การศึกษาประชาชนทุกแห่งมีหัวหน้าศูนย์หรือผู้อำนวยการศูนย์ เป็นผู้รับผิดชอบงานในศูนย์ฯ และขึ้นกับจังหวัดโดยตรง และเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของจังหวัด และส่งเสริมงานการศึกษาแก่โรงเรียนของหน่วยงานอื่นจึงมีการตั้งกรรมการขึ้น 2 ชุด ได้แก่ "คณะกรรมการดำเนินงาน" ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ศึกษาธิการจังหวัดเป็นเลขานุการ และผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการรวมแล้วไม่เกิน 8 ท่าน ทำหน้าที่วางนโยบายกำหนดแนวทางประสานงานกับหน่วยงานอื่น และให้คำปรึกษาด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียนของจังหวัด และ

“คณะกรรมการดำเนินงาน” ซึ่งมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นประธาน หัวหน้าศูนย์หรือผู้อำนวยการศูนย์เป็นเลขานุการและกรรมการอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ ผู้แทนโรงเรียนศึกษา- ผู้ใหญ่ และผู้ทรงคุณวุฒิทำหน้าที่วางโครงการและแผนงานของศูนย์ และได้แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

- 2.1 ฝ่ายบริการ รับผิดชอบงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่
- 2.3 ฝ่ายปฏิบัติการ รับผิดชอบการให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนนอกกระแ
- 2.3 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษามวลชน รับผิดชอบการส่งเสริมการศึกษาทาง

สื่อสารมวลชน ซึ่งรวมถึงงานศึกษาค้นคว้าเพื่อชุมชนด้วย (กรมสามัญศึกษา 2520 : 6)

กระทรวงศึกษาธิการมีโครงการที่จะตั้งศูนย์การศึกษาประชาชนให้ครบทุกจังหวัด ภายใน 10 ปี (พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2529) และจะปรับปรุงให้ศูนย์ฯ เป็นหน่วยราชการ ส่วนภูมิภาคสังกัดจังหวัดและขึ้นตรงต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อขยายบริการการศึกษา นอกโรงเรียนออกไปอย่างทั่วถึง และกระจายอำนาจในการบริหารงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดตั้งโดย กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2522 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2523 : 3) เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนวิจัย พัฒนา อุดหนุน ส่งเสริมประสานงาน ให้บริการ และดำเนินงานในด้านการศึกษาออกโรงเรียน โดยแบ่งส่วนราชการดังนี้

- 3.1 สำนักงานเลขานุการกรม
- 3.2 กองปฏิบัติการ
- 3.3 กองแผนงานและวิจัย
- 3.4 กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
- 3.5 ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
- 3.6 ศูนย์บริการเพื่อการศึกษา

“กองปฏิบัติการ” เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านห้องสมุดประชาชนแบ่งเป็นงานย่อย 6 หน่วย คือ

- 3.1.1 งานธุรการ
- 3.1.2 งานการศึกษาเปิดเสรี
- 3.1.3 งานการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ
- 3.1.4 งานการศึกษานอกโรงเรียนส่วนภูมิภาค
- 3.1.5 งานอุปกรณ์การศึกษาและสื่อการสอน
- 3.1.6 งานการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์

“งานอุปกรณ์การศึกษาและสื่อการสอน” เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านห้องสมุดประชาชนโดยทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุม ดูแล ร่วมวิจัย พัฒนา และติดตามการปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอ ห้องสมุดเคลื่อนที่ ศูนย์รับบริจาคหนังสือที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน สถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาระดับท้องถิ่น

งานห้องสมุดประชาชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบัน

งานห้องสมุดประชาชนในปัจจุบันแบ่งตามระดับเขตงานมี 4 ด้าน คือ ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและหน่วยวิทยุกระจายเสียง

1. ห้องสมุดประชาชน หลังจากการตั้งห้องสมุดประชาชนเป็นสถานศึกษาใน พ.ศ. 2516 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายจะเปลี่ยนแปลงการบริหารงานห้องสมุดประชาชน โดยโอนห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอ จากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดไปสังกัดศูนย์การศึกษาประชาชน และได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบัน ต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงชื่อศูนย์การศึกษาประชาชนเป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2523 เพื่อให้สอดคล้องกับการวางแผน วิจัย พัฒนา อุดหนุน ส่งเสริมประสานงานและการให้บริการกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ตั้งขึ้นใหม่ โดยมีโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ โรงเรียนผู้ใหญ่และห้องสมุดประชาชนสังกัดอยู่ด้วย ศูนย์นี้ อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1.1 จัดทำแผนและโครงการปฏิบัติงาน
- 1.2 สํารวจตั้งเสริมสนับสนุนประสานงาน ให้ความร่วมมือ การอุดหนุน และการบริการการศึกษา
- 1.3 ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุดรวมทั้งการศึกษาสายสามัญ และสายอาชีพ
- 1.4 พัฒนา ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการศึกษา
- 1.5 ศึกษา ประชุมสัมมนา เจ้าหน้าที่คณะกรรมการดำเนินงานระดับชุมชนหรือท้องถิ่น หรือบุคลากรอื่นใดในลักษณะเดียวกัน
- 1.6 ประเมินมาตรฐานและออกวุฒิบัตรประกาศนียบัตร ใบสุทธิ หรือหลักฐานการศึกษาที่มีลักษณะเดียวกันหรือชื่ออย่างอื่น
- 1.7 ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน

ในด้านการดำเนินงาน มีหัวหน้าศูนย์หรือผู้อำนวยการศูนย์เป็นผู้รับผิดชอบและขึ้นกับจังหวัดโดยตรง มีคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ อันประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองประธาน ผู้แทนส่วนราชการของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ หัวหน้าศูนย์หรือผู้อำนวยการศูนย์เป็นกรรมการและเลขานุการ

สำหรับการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนต้องดำเนินการผ่านหัวหน้าศูนย์หรือผู้อำนวยการศูนย์ไปตามลำดับขั้น

ปัจจุบันมีห้องสมุดประชาชนของกระทรวงศึกษาธิการทั้งสิ้น 441 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 72 แห่ง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ห้องสมุดประชาชนอำเภอ 369 แห่ง (นฤมล พงษ์ไพบูลย์ 2528 : สืบภาษณ์) การบริหารงานห้องสมุดเหล่านี้มีสองลักษณะคือ ห้องสมุดประชาชนสังกัดแผนกศึกษาธิการจังหวัดซึ่งยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และห้องสมุดประชาชนที่สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

2. ห้องสมุดเคลื่อนที่ การปฏิบัติงานห้องสมุดเคลื่อนที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในปัจจุบันมี 2 ลักษณะ คือ ห้องสมุดเคลื่อนที่ที่วิ่งกลางทางเร็ว 3 หน่วย และห้องสมุดเคลื่อนที่ในเขต ก.ร.ป. โดยรถจักรยานยนต์ 24 หน่วย

3. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2514 กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ได้เริ่มโครงการทดลองจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปางเป็นแห่งแรก (กรมสามัญศึกษา 2520 : 5) โครงการทดลองนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาการลืมนหนังสือของประชาชนหลังจากจบการศึกษามัธยมศึกษาแล้ว นอกจากนี้ยังมี วัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและความรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมการอ่าน ป้องกันการ ลืมนหนังสือ และสร้างนิสัยรักการอ่านแก่ประชาชนด้วย การประเมินผลตามโครงการ ปรากฏว่าประชาชนมีความสนใจและต้องการมาก ในปัจจุบันมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้งหมด 7,193 แห่ง ในพื้นที่ทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร

4. หน่วยโสตทัศนศึกษา ซึ่งมีประจำทุกจังหวัด เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้ที่ เป็นประโยชน์ ข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับการบริการต่าง ๆ ของรัฐไปสู่ประชาชน ด้วยวิธีการ นำภาพยนตร์บันทึก สารคดี และสไลด์ชุดหมุนเวียนไปฉายในท้องถิ่นต่าง ๆ ในแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะในชนบทที่ห่างไกลความเจริญ

รูปแบบและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ปัจจุบัน การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดใน 3 ลักษณะ (อรุณ ปรียะติลล และ อุดม เขยกิจวงศ์ 2524 : 8 - 11) คือ

1. จัดทำให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐาน เป็นความรู้ที่ทุกคนควรมีในการที่จะอยู่ใน สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คือ ต้องมีความคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรู้ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ ฉะนั้น การจัดทบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยคิดเป็น จึงนำปัญหาของผู้เรียนซึ่งเป็นแม่บ้าน พ่อค้า ชาวนา กรรมการ ฯลฯ แต่ละคนมาเรียน เพราะนอกจากจะเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ฝึก คิดเป็นแล้ว ยังเป็นการช่วยแก้ปัญหา ของผู้เรียนแต่ละคนไปด้วยหลักสูตรที่จะเป็นเครื่องมือ ในการสอนให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นในขั้นนี้ จะต้องรวมทั้งการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วย เช่น ให้สามารถอ่าน เขียนเป็น คิดเลขเป็น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังคำนึงถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นมาเพื่อเตรียมบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะเยาวชนสำหรับการเข้า ทำงาน หรือรับจ้างทำงานด้วย ดังนั้นโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์นี้ได้แก่

1.1 โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน เพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสือ ส่งเสริมสมรรถภาพในการคิด การแก้ปัญหา การพัฒนาตนเองและชุมชน ตลอดจนการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

1.2 โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นต่อเนื่อง เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้ที่ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาหลังการศึกษามัธยมศึกษา โดยเหตุผลทางเศรษฐกิจ สุขภาพ การขาดบริการทางการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือเหตุผลอื่นให้สามารถได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นทางสายสามัญ

1.3 โครงการการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นการให้บริการกลุ่มผู้เรียนในระหว่างโรงเรียนภาคเทอม เพื่อให้โอกาสแก่ประชาชนที่ไม่มีโอกาสจะเข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียนปกติ และการศึกษา นอกโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นชั้นเรียน การศึกษาในลักษณะนี้จะมีตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับมัธยม ตลอดจนรวมถึงลักษณะวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียนด้วย

2. ชั้นรักษานิสัยความเป็นคนคิดเป็นให้คงอยู่และมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพราะคนคิดเป็นจะคิดถูกต้องก็ต่อเมื่อได้รับข้อมูลที่ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ การศึกษา นอกโรงเรียน ในลักษณะที่ 1 ย่อมมีกำหนดเวลา ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ฉะนั้นจะเป็นหน้าที่ของผู้จัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึงการที่จะให้บริการการศึกษาที่จะให้ผู้เรียนได้รับข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา โดยจะหมายรวมถึงกิจกรรมที่กำหนดขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ และความเข้าใจที่อยู่นอกเหนือจากวงการทำงาน แต่จะนำมาสนับสนุนหรือเป็นข้อมูลที่ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับอยู่เสมอ ดังนั้น โครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์นี้ได้แก่

2.1 โครงการส่งเสริมการอ่าน เพื่อดำรงสภาพการรู้หนังสือของประชาชน การรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และเพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปในด้านการศึกษา ค้นคว้า ตลอดจนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยจัดสถานบริการในรูปห้องสมุดประชาชน และที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

2.2 โครงการโสตทัศนศึกษา เพื่อให้ความบันเทิงและเผยแพร่ข่าวสาร บทความ ความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน โดยจัดในรูปแบบการศึกษาประชาชนเคลื่อนที่ นำภาพยนตร์ไปฉายในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่บ้านที่ห่างไกล

2.3 โครงการศึกษาทางสื่อสารมวลชน เพื่อเสริมความรู้และข่าวสารต่าง ๆ เช่น วิทยุโรงเรียน เพื่อจัดบริการบทเรียนทางวิทยุให้กับครูและนักเรียนในระบบโรงเรียน โครงการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาแก่ระบบโรงเรียน เพื่อให้ความรู้และข่าวสารประชาชนทั่วไป โดยเน้นหนักทางด้านการศึกษา เป็นต้น

2.4 โครงการบริษัทเพื่อการศึกษา โดยจัดในรูปแบบสถาบันเปิดทางการศึกษา สำหรับทุกคน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในวิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ธรรมชาติวิทยา คณิตศาสตร์ และวัฒนธรรมในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ และห้องฟิวเจอร์เมืองกรุงเทพฯ ตลอดจนนิทรรศการเคลื่อนที่พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ และศาลาวันเด็ก

2.5 โครงการเผยแพร่ความรู้ทางหนังสือพิมพ์และเอกสาร จัดทำหนังสือพิมพ์ และหนังสืออ่านง่าย ๆ สำหรับประชาชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน ป้องกันการลืมนั่งสื่อ ให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงตนเองและชุมชน

3. ขันจัดการศึกษาเพิ่มเติมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อยกระดับการกินอยู่ของประชาชน ซึ่งรวมถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้ใช้แรงงาน และกำลังรับจ้างหรือทำงานอยู่ ดังนั้นโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์นี้ได้แก่

3.1 โครงการการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านการประกอบอาชีพ โดยจัดหลักสูตรระยะสั้นตามความสนใจและความต้องการของประชาชนเพื่อช่วยให้ประชาชนมีงานทำ หรือเพิ่มพูนทักษะที่มีอยู่แล้วให้สูงขึ้นหรือเพื่อให้สามารถประกอบกิจการของตนเองได้

3.2 โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบกลุ่มสนใจ เป็นการศึกษาในลักษณะหลักสูตรระยะสั้นโดยไม่จำกัดวิชาสามารถปรับให้เข้ากับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้ง่าย ทั้งนี้ยังมีผู้ชำนาญการในท้องถิ่นยังให้บริการได้อย่างกว้างขวางในชนบท

3.3 โครงการฝึกอบรมประชาชน จัดในรูปของการฝึกอบรมอาชีพ ความรู้ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง วัฒนธรรม การวางแผนความเป็นผู้นำ กระบวนการกลุ่ม โดยวางทีมกลุ่มเป้าหมายในชนบทและย่านเสื่อมโทรม นอกจากนี้ยังเป็นการให้การศึกษา เพื่อการพัฒนาชนบทและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาอีกด้วย

โครงการทดลองศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ในอำเภอของห้องสมุดประชาชน อำเภอวิเศษชัยชาญจังหวัดอ่างทอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อขยายปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเผยแพร่และระบบการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารในอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อปรับปรุงห้องสมุดอำเภอให้มีความสามารถดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนต่าง ๆ ได้และให้เป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำอำเภอต่อไป

เป้าหมายของโครงการ

1. ปรับปรุงห้องสมุดอำเภอให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ที่สามารถจัดทำระบบหมุนเวียน ข่าวสารข้อมูลได้
2. พัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินงานได้
3. ให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการจัดทำข่าวสารข้อมูล การรับบริการ การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่ทันสมัย และในปัจจุบัน

การดำเนินงาน

1. จัดระบบบริการและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ
2. ดำเนินการห้องสมุดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. ประสานงานการทำงานการศึกษานอกโรงเรียนภายในอำเภอ
4. สนับสนุนช่วยเหลือเจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ จังหวัด ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน

การบริหารและการจัดการ

ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ศูนย์ข่าวสารข้อมูลระดับอำเภอ เป็นสาขาของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง โดยกรมมอบหมายการดำเนินงานไปยังจังหวัด

ดังนั้นห้องสมุดประชาชนอำเภอ ศูนย์ข่าวสารข้อมูล ดำเนินการบริหารและการจัดการดังนี้คือ

1. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด รับผิดชอบในการวางแผนกำหนดนโยบายควบคุม สัมมนางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน
2. ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ศูนย์ข่าวสารข้อมูล ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ เรียกว่า "คณะกรรมการห้องสมุด/ศูนย์การเรียนรู้" ประกอบด้วยประธานที่เลือกตั้งเข้ามาและกรรมการมาจากหน่วยงานต่าง ๆ และผู้ทรงคุณวุฒิ มีหัวหน้าห้องสมุดศูนย์ข่าวสารข้อมูล เป็นกรรมการและเลขานุการ

บุคลากร

1. หัวหน้าห้องสมุด/ศูนย์ จำนวน 1 คน
2. เจ้าหน้าที่การศึกษาพื้นฐานและทักษะ จำนวน 1 คน
3. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 1 คน
4. ลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน

งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการปี 2527 จำนวน 214,180 บาท ปี 2528 จำนวน 11,300 บาท ปี 2529 จำนวน 131,400 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง
2. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอ่างทอง

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2527 ต่อเนื่องไปในปี 2528

การติดตามผลและประเมินผล

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง และศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ประเมินผลและติดตามผล

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. จะให้รูปแบบการดำเนินการให้บริการข่าวสารข้อมูลในระดับตำบล หมู่บ้าน
2. ห้องสมุดอำเภอจะเป็นแหล่งศูนย์บริการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนชุมชน และชนบทได้อย่างกว้างขวาง
3. ห้องสมุดจะช่วยเหลือและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียนในอำเภอวางแผน แล้วจัดดำเนินการการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายในอำเภอได้อย่างทั่วถึง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2527 : 46 - 62)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศไทย

ในประเทศไทยการวิจัยที่เกี่ยวกับห้องสมุดประชาชนทุกเรื่องที่ปรากฏเป็นการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาทั่ว ๆ ไปของห้องสมุด และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการและกิจกรรมภายในห้องสมุด สำหรับการบริการภายนอกห้องสมุดนั้นยังไม่มีการวิจัยมาก่อน งานวิจัยห้องสมุดประชาชนที่รวบรวมมานี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการบริการภายในห้องสมุด และสภาพปัญหาของห้องสมุดประชาชนของกระทรวงศึกษาธิการและกรุงเทพมหานคร

ในปี ค.ศ. 1971 เฟลคเกนสไตน์ (Fleckenstein. 1971 : 353) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับแนวความคิดใหม่ทางการเกษตรในประเทศไทย โดยศึกษาในหมู่บ้านอันอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ชาวบ้านทราบข่าวได้รับรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ โดยผ่านทางสื่อกลางต่อไปนี้คือ

1. การพบปะติดต่อกันระหว่างบุคคล การรับสิ่งใหม่ส่วนใหญ่จะทราบข่าวจากเพื่อนบ้าน
2. วิถี ช่าวบ้านทราบจากประกาศทางวิทยุ
3. การสาธิตทางการเกษตร เช่น การสาธิตวิธีปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ช่าวบ้านเดินทางไปดูสถานที่กิจกรรมร้อยเอ็ด
4. กลุ่มชาวนา สมาชิกชาวนาได้รับความรู้ด้านการเกษตรจากผู้นำ และสมาชิกในกลุ่ม
5. พ่อค้า ช่าวบ้านเข้ามาซื้อสินค้า พ่อค้าจะถือโอกาสแนะนำเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับจากตัวแทนบริษัทหรือจากเอกสาร ช่าวบ้านมักจะซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปทดลองใช้

ในปี พ.ศ. 2515 สมบูรณ์ ภู่อำ (สมบูรณ์ ภู่อำ 2515 : 226 - 227) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพและการห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยในด้านปัญหาในการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการบริหารงาน ตลอดจนวิธีแก้ปัญหา ผลการค้นคว้าพบว่า มีหน่วยงาน 5 หน่วยงาน ที่ดำเนินงานห้องสมุดประชาชนและแต่ละหน่วยงานก็มีนโยบายในการดำเนินงานคล้ายคลึงกัน มีปัญหาในเรื่องงบประมาณ สถานภาพของบรรณารักษ์ ที่ตั้งและการบริการเกี่ยวกับผู้ใช้ห้องสมุด โดยทั่วไปพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนมีน้อยมาก จำนวนผู้ใช้เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรในเขตเทศบาลแล้วมีเพียงร้อยละ 27.5 เปรียบเทียบจำนวนหนังสือกับจำนวนประชากร ปรากฏว่ามีหนังสือ 1 เล่ม ต่อประชากร 25 คน แต่ถ้าเทียบจำนวนหนังสือกับผู้ใช้แล้วพบว่าหนังสือ 1 เล่มต่อผู้ใช้ 7 คน ผู้ใช้มีความสนใจในการใช้ห้องสมุดพอสมควร และอ่านหนังสือนวนิยายมากที่สุด

ในปี พ.ศ. 2517 สุรางค์ ภูวงษ์ (สุรางค์ ภูวงษ์ 2517 : ง - ค) ได้ศึกษาบริการห้องสมุดประชาชน 5 แห่ง ของกรุงเทพมหานครในด้านการจัดบริการ พบว่า การจัดบริการของห้องสมุดบางแห่งยังไม่เหมาะสม เช่น ห้ามยืมหนังสือกลับบ้าน ยืมได้เฉพาะสมาชิกที่เสียเงินค่าสมาชิก หนังสือและวารสารไม่เพียงพอ ควรให้บริการค้นคว้าหรือแนะนำการใช้ห้องสมุด เพราะผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่รู้เรื่องการใช้ห้องสมุด บริการเกี่ยวกับที่นั่งอ่านหนังสือยังไม่เพียงพอ ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการมากขึ้น ช่วงเวลาบริการของห้องสมุด ซึ่งควรจะเปิด

นอกเวลาราชการและวันหยุดด้วย เพราะผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่อยู่ในวัยเรียน ไม่มีโอกาสมาใช้ห้องสมุดในเวลาที่กำหนดบริการ

ในปี พ.ศ. 2519 ให้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัดสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผลของการศึกษามีดังนี้ (บุปผา เจริญทรัพย์ (บุปผา เจริญทรัพย์ 2519 : 175) ได้สำรวจความสนใจ ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดบริการแก่ประชาชน ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาจกแบบสอบถามที่ถามประชาชนผู้ที่เข้าใช้ห้องสมุดในระยะเวลา 2 สัปดาห์ ผลการสำรวจพบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ร้อยละ 44.9 อยู่ในระดับอายุ 9 - 18 ปี และส่วนใหญ่ร้อยละ 47.8 เป็นนักเรียนนักศึกษา สำหรับความต้องการในด้านการบริการของประชาชนนั้น ประชาชนทุกระดับอายุต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการต่อไปนี้มากที่สุด บริการตอบคำถาม บริการหนังสือจอง การแนะนำการใช้ห้องสมุด บริการแนะนำการอ่าน การจัดชั้นแสดงหนังสือใหม่ จัดอภิปรายทางวิชาการ จัดนิทรรศการในโอกาสที่เหมาะสม จัดฉายภาพยนตร์ สารคดีเรื่องที่น่าสนใจ และภาพยนตร์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ เป็นต้น พัชรินทร์ ชันทอง (พัชรินทร์ ชันทอง 2519 : 164 - 165) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า ประชาชนมาใช้บริการส่วนใหญ่ร้อยละ 51.6 อยู่ในระดับอายุ 9 - 18 และส่วนใหญ่ร้อยละ 59.6 เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ในด้านความต้องการของประชาชนที่มีต่อการบริการ มีความต้องการบริการตอบคำถามมากที่สุดและต้องการบริการหนังสือจอง การจัดชั้นหนังสือใหม่ และการทำรายชื่อหนังสือใหม่อยู่ในระดับปานกลางและมาก ส่วนบริการจัดทำคู่มือช่วยในการค้นคว้าจากเอกสารและบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ที่มีความต้องการในระดับปานกลาง และประชาชนในระดับอายุ 9 - 18 ปี ต้องการบริการยืมระหว่างห้องสมุดในระดับปานกลาง สุนิตย์ เย็นสบาย (สุนิตย์ เย็นสบาย 2519 : 171) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคกลางตอนบนของประเทศไทย พบว่า ประชาชนที่เข้าใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ร้อยละ 47.3

อยู่ในระดับอายุ 9 - 18 ปี และส่วนใหญ่ร้อยละ 53.9 เป็นนักเรียนนักศึกษา สำหรับความต้องการของประชาชนที่จะให้ห้องสมุดจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้คือ มีความต้องการในระดับมากที่สุดที่จะให้ห้องสมุดจัดขึ้นแสดงหนังสือใหม่ จัดบริการตอบคำถาม จัดปฐกถาที่ได้ความรู้ จัดอภิปรายทางวิชาการ และจัดฉายภาพยนตร์สารคดี มีความต้องการในระดับปานกลางที่จะให้ห้องสมุดจัดบริการแนะแนว จัดวิจารณ์หนังสือ จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ จัดงานรื่นเริงสำหรับสมาชิกห้องสมุด จัดเล่าไมทานสำหรับเด็กและผู้สนใจ จัดแสดงหุ่นเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการอ่าน และจัดอภิปรายในหัวข้อที่เกี่ยวกับงานอาชีพ สุภาพร นาทีกาญจนกุล (สุภาพร นาทีกาญจนกุล 2519 : 177) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า ประชาชนที่มาใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ร้อยละ 47.9 อยู่ในระดับอายุ 9 - 18 ปี และส่วนใหญ่ร้อยละ 58.8 เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ด้านความต้องการของประชาชนที่มีต่อการบริการ ประชาชนมีความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับอายุ ต้องการให้จัดสิ่งเหล่านี้มากที่สุด บริการตอบคำถาม บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด บริการมีระหว่างห้องสมุด จัดขึ้นหนังสือใหม่ จัดทำรายชื่อนี้หนังสือใหม่ จัดฉายภาพยนตร์ให้ความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ จัดปฐกถาที่ได้ความรู้ และจัดรายการให้ความรู้ความบันเทิงทางวิทยุ มีความต้องการระดับปานกลางคือการจัดงานรื่นเริง จัดกีฬาเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและบรรณารักษ์ อุดล รอดเยี่ยม (อุดล รอดเยี่ยม 2519 : 168) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย พบว่า ประชาชนที่มาใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ร้อยละ 41.8 เป็นผู้ที่อายุ 9 - 18 ปี และส่วนใหญ่ร้อยละ 47.9 เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ส่วนในด้านความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการและกิจกรรมนั้น ประชาชนมีความต้องการมากในเรื่องบริการแนะนำการอ่าน การแนะนำการใช้ห้องสมุด บริการตอบคำถาม การฉายภาพยนตร์สารคดี การจัดทำรายชื่อนี้หนังสือใหม่ และการอภิปรายทางวิชาการ มีความต้องการในระดับปานกลางในเรื่องบริการหนังสือจอง การจัดวิจารณ์หนังสือ การอภิปรายในโอกาสเหมาะสม

การจัดแสดงหุ่นเพื่อกระตุ้นให้สนใจในการอ่าน การเล่านิทานสำหรับเด็กและผู้สนใจ
การจัดกีฬาเพื่อส่งเสริมระหว่างสมาชิก การจัดรื่นเริงในโอกาสพิเศษ การฉายภาพยนตร์
เพื่อความบันเทิง และการจัดรายการทางโทรทัศน์

ในปี พ.ศ. 2519 บุญเกื้อ หลงสวัสดิ์ (บุญเกื้อ หลงสวัสดิ์ 2519 : 55)
ได้ศึกษาสภาพและเกณฑ์ปกติของห้องสมุดประชาชนจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งเขตการศึกษา โดยส่ง
แบบสอบถามไปให้ศึกษาธิการจังหวัดซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตการศึกษา พบว่า ศึกษาธิการ
จังหวัดมีความเห็นว่าห้องสมุดประชาชนควรจัดบริการต่าง ๆ ดังนี้

1. รวบรวม จัดหา เตรียมหนังสือ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ ไว้บริการแก่
ประชาชน
2. จัดห้องสมุดเคลื่อนที่
3. จัดฉายสไลด์ ภาพยนตร์
4. จัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการเผยแพร่
5. จัดบริการการฟัง
6. จัดบริการแนะนำการศึกษาแก่ประชาชน
7. จัดนิทรรศการ ปาฐกถา ใ้ตัวที่ เล่านิทาน อภิปราย
8. จัดเชิญวิทยากรไว้แนะนำประชาชนตามกลุ่มความสนใจ

ในปี พ.ศ. 2520 อุบลวรรณ กิจमानนท์ (อุบลวรรณ กิจमानนท์ 2520 :

ง - จ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการบริการของผู้ใช้ห้องสมุดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา
ปรากฏว่า ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุ 16 - 27 ปี และกำลังศึกษาเล่าเรียน ส่วนใหญ่
มาใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง ผู้ใช้ต้องการหนังสือประเภทความรู้ทั่วไปมากที่สุด ในด้าน
บริการผู้ใช้ต้องการยืมหนังสือไปอ่านที่บ้านและต้องการบริการแนะนำวิธีใช้ห้องสมุดและจัดหา
หนังสือให้อย่างรวดเร็ว ปัญหาที่พบคือที่นั่งไม่เพียงพอ วัสดุการอ่านมีน้อยและไม่ทันสมัย ผู้วิจัย
เสนอแนะว่าควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารควรส่งเสริมงานห้องสมุดให้มากขึ้น จัดอบรม
เจ้าหน้าที่ และทำแบบประเมินเพื่อปรับปรุงห้องสมุด เพิ่มบริการและกิจกรรมบางอย่างเพื่อ
ดึงดูดผู้ใช้ และการเพิ่มงบประมาณของห้องเรียนกรุงเทพมหานครให้มากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2522 กฤติยา อัคราทร (กฤติยา อัคราทร 2522 : จ) ได้ศึกษาวิเคราะห์งานด้านบริการสำหรับเด็กของห้องสมุดประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและศึกษาสภาพการให้บริการสำหรับเด็กของห้องสมุดประชาชนในกรุงเทพมหานคร ให้ออกแบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนสวนลุมพินี ห้องสมุดประชาชนซอยพระนาง ห้องสมุดประชาชนปทุมวัน ห้องสมุดประชาชนนางคงการาม ห้องสมุดประชาชนวัดสังข์กระจาย ห้องสมุดประชาชนบางเขน ห้องสมุดประชาชนวัดสุทัศน์ และห้องสมุดเยาวชนธนาคารศรีนคร จำกัด โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด ผลปรากฏว่า บริการที่ใช้มากที่สุดคือบริการตอบคำถาม บริการรองลงมาคือบริการแนะนำวิธีใช้ห้องสมุดและบริการแนะนำการอ่าน อันดับต่อมาคือบริการให้ยืมออกนอกห้องสมุดและบริการทนายชื่อหนังสือใหม่ บริการสำหรับเด็กที่จัดทำมากที่สุด จำนวน 7 แห่ง คือ การจัดนิทรรศการ กิจกรรมที่ห้องสมุดแต่ละแห่งจัดขึ้นคือการให้เล่นของเล่นและเกมส์ต่าง ๆ และกิจกรรมสำหรับเด็กที่ไม่มีห้องสมุดใดจัดเลยคือการแสดงหุ่น การฉายภาพยนตร์ และการจัดอภิปราย บัญญัติ มีห้องสมุดประชาชนเพียง 1 แห่ง ที่ไม่ได้จัดกิจกรรมใด ๆ เลยคือ ห้องสมุดประชาชนวัดสุทัศน์

ในปี พ.ศ. 2523 สุกใจ เพ็ชรศิริ (สุกใจ เพ็ชรศิริ 2523 : ง - จ) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนของกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่งคือ ห้องสมุดประชาชนสวนลุมพินี ห้องสมุดประชาชนซอยพระนาง ห้องสมุดประชาชนปทุมวัน ห้องสมุดประชาชนนางคงการาม ห้องสมุดประชาชนวัดสังข์กระจาย และห้องสมุดประชาชนบางเขน โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้ใช้งานจำนวน 400 คน ได้รับกลับคืนมาสมบูรณ์ถูกต้อง 301 ชุด ผลวิจัยพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุระหว่าง 20 - 29 ปี มาใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละหลายครั้ง สาเหตุที่สำคัญที่สุดที่มาใช้ห้องสมุดคือความสะดวกในการเดินทาง จุดประสงค์ในการเข้าใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าและพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ใช้สนใจห้องสมุดในระดับปานกลาง บริการที่ผู้ใช้เห็นพ้องกันว่าดีมากคือ อ่านหนังสือในห้องสมุด และอายุระหว่าง 10 - 13 ปี เห็นว่าบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าดีมาก บริการและกิจกรรมอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับดีน้อยจนถึงน้อยที่สุด เช่น การเล่านิทาน การฉายภาพยนตร์ และการอภิปราย และใน

ปีเดียวกัน สุกัญญา ตันติกลยาภรณ์ (สุกัญญา ตันติกลยาภรณ์ 2523 : 76 - 77) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการบริการและกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต โดยกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต ซึ่งมีอายุ 15 ปีขึ้นไปประมาณ 600 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาพบหนึ่งพบว่า บริการและกิจกรรมที่ประชาชนต้องการมีดังนี้

1. ต้องการให้ห้องสมุดให้ยืมหนังสือไปอ่านที่บ้าน
2. ต้องการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการซื้อหนังสือ
3. ต้องการให้ห้องสมุดเปิดบริการตอนเย็นถึงกลางคืน
4. ต้องการให้ห้องสมุดจัดหนังสือไว้บนชั้นเปิดเพื่อให้ผู้ใช้สามารถหยิบใช้ได้เอง
5. ต้องการให้ห้องสมุดแนะนำการอ่าน
6. ต้องการให้ห้องสมุดประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการและกิจกรรมของห้องสมุด

ใช้ประชาชนทราบ

7. ต้องการให้ห้องสมุดจัดนิทรรศการตามวาระที่สำคัญต่าง ๆ
8. ต้องการให้ห้องสมุดจัดงานออกร้านขายหนังสือที่น่าสนใจและราคาถูก
9. ต้องการให้ห้องสมุดจัดฉายภาพยนตร์ที่มีประโยชน์บ้าง
10. ต้องการให้ห้องสมุดแจ้งความข่าวหรือรายการที่น่าสนใจของห้องสมุดลงในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. 2526 ลัดดา รุ่งวิสัย (ลัดดา รุ่งวิสัย 2526 : 137) ได้ศึกษาผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงเหตุผลและปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ประชาชนสนใจหรือไม่สนใจไปใช้บริการของห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ หักคตติของผู้ใช้ที่มีต่อห้องสมุดรวมถึงปัญหาต่าง ๆ ของห้องสมุดโดยใช้แบบสัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ทั้งชายและหญิงที่มีอายุ 17 ปีขึ้นไป จำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้และผู้ไม่ใช้มีความแตกต่างกันในระดัณอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ในด้านบริการนั้นประชาชนต้องการให้มีบริการบรรยายทางวิทยุ โทรทัศน์มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ความสนใจอันดับที่สองของกลุ่มผู้ใช้คือ การจัดกลุ่มสนใจ เพื่อช่วย

กิจกรรมและบริการตอบคำถาม และช่วยกันค้นหาทางโทรทัศน์และใบประชาสัมพันธ์ ในด้านผู้ไม่ใช่นอกเหนือจากอันดับหนึ่งที่ต้องการให้มีการจัดบรรยายทางวิทยุ โทรทัศน์แล้ว อันดับที่สองคือ ต้องการให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่ทางรถยนต์ เพราะเห็นว่าอาจจะดีกว่าไปใช้ห้องสมุด และอันดับที่สามที่ผู้ไม่ใช้เลือกคือ การจัดกลุ่มสนใจเพื่อร่วมทำกิจกรรมอาจเป็นเพราะเป็นทางที่จะทำให้ได้เข้าร่วมสังคมและได้เลือกทำเฉพาะสิ่งที่ตนสนใจ

ในปี พ.ศ. 2528 เบญจวรรณ สาระเกษตริน (เบญจวรรณ สาระเกษตริน 2528 : 96 - 97) ได้ศึกษาสภาพการอ่านและความสนใจในการอ่านของประชาชนในอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนมากอ่านหนังสือพิมพ์เพราะเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีเนื้อหาสาระที่เคลื่อนไหว แปรปรวน และทันสมัยอยู่เสมอ การจัดหาสิ่งพิมพ์ของประชาชนส่วนมากกระทำโดยการซื้อ มีประชาชนเพียงบางส่วนที่ได้รับบริการให้ยืมหนังสือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ยของจังหวัด หรือห้องสมุดประชาชน ในขณะที่เดียวกันประชาชนก็มีความคาดหวังเป็นอย่างมากที่จะให้ห้องสมุดประชาชนจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ไปในหมู่บ้านทุกสัปดาห์ ในด้านเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของประชาชนนั้นพบว่าประชาชนสนใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับแรงงานมากที่สุด เพราะเห็นว่าแรงงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพโดยตรง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิต นอกจากนั้นแล้วประชาชนยังสนใจอ่านเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย การเลือกซื้อ การประกอบและการถนอมอาหาร การป้องกันและการใช้ยา การปฐมพยาบาลอยู่ในระดับมากอีกด้วย

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1957 โรเจอร์ (Roger. 1960 : 406) ได้วิจัยเกี่ยวกับการยอมรับความคิดใหม่ของชาวนาในมลรัฐโอไฮโอ พบว่า ชาวนายอมรับความคิดใหม่จากแหล่งต่อไปนี้

1. จากนิตยสารฟาร์ม ร้อยละ 48
2. จากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 16
3. จากการสนทนาพบปะพูดคุยกัน ร้อยละ 13
4. จากหนังสือเผยแพร่ของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 6

5. จากวิทยุหรือโทรทัศน์ และครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 3
6. จากครู ร้อยละ 2
7. อื่น ๆ ร้อยละ 2

ในปี ค.ศ. 1963 ไฮแอท (Hiatt. 1963 : 1204 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริการห้องสมุดสำหรับผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาต่ำ เนื่องจากว่าห้องสมุดประชาชนที่อยู่ในใจกลางนครหลวงมักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายของประชากร ประชากรที่ย้ายเข้ามาใหม่กับประชากรที่ยังคงเหลือมักจะเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาต่ำ และประชากรเหล่านี้มักจะไม่ค่อยเข้าใช้บริการของห้องสมุดประชาชน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาห้องสมุดสาขาที่เปิดบริการบริเวณที่มีประชากรที่มีการศึกษาต่ำ และมีโปรแกรมบริการพิเศษที่ดัดแปลงขึ้นเพื่อกระตุ้นความสนใจของประชาชน ซึ่งการศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาที่ห้องสมุดประชาชนการ์เนกีสาขาตะวันตก และห้องสมุดสาขาสี่แยกเพนซิลเวเนีย ที่เมืองบัลติมอร์ในแมริแลนด์ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริการต่าง ๆ สำหรับผู้ใหญ่ของแต่ละสาขาและได้สัมภาษณ์ผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาระดับ 8 ลงมาจากการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ครั้งนี้พบว่าบริการต่าง ๆ ที่ดัดแปลงขึ้นมีส่วนเกี่ยวข้องถึงความสนใจในการใช้ห้องสมุดของผู้ใหญ่เหล่านี้ และรูปแบบต่าง ๆ ของบริการพื้นฐานสำหรับผู้ใหญ่สามารถที่จะช่วยให้ผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาต่ำเข้าใช้ห้องสมุดด้วย บริการที่ดัดแปลงเหล่านี้ได้แก่สถานที่ตั้งของห้องสมุดสาขาที่มีคุณภาพสูง บรรณารักษ์เข้าพบได้ง่ายและเป็นกันเอง ทำให้ผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาต่ำมีความรู้สึกสะดวกสบายเมื่อเข้าใช้ห้องสมุด

ในปี ค.ศ. 1978 เพจล (Page1. 1978 : 67 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดต่อการบริการการศึกษาผู้ใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์จะศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งบรรณารักษ์เชื่อว่าควรจะทำในบริเวณที่มีการศึกษาผู้ใหญ่ และเพื่อศึกษาว่าคุณลักษณะบางประการที่คัดเลือกไว้และประสบการณ์ทางวิชาชีพจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในหน้าที่หรือไม่ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในเมืองมินเนโซต้า แบบสอบถามนั้นเป็นเรื่องการบริการด้านการศึกษาผู้ใหญ่ 30 ข้อ ให้ผู้ตอบจัดอันดับมา 5 คะแนนว่าบริการอะไรบ้างที่ควรจัดในห้องสมุดประชาชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าบริการต่าง ๆ ที่ควรจัดเรียงตามลำดับดังนี้คือ บริการช่วยเหลือหน่วยงาน

หรือกลุ่มต่าง ๆ บริการแนะนำและให้การศึกษาเป็นรายบุคคล บริการให้การปรึกษาแก่ชุมชน และจัดรายการกลุ่มผู้อุปถัมภ์ท้องสมุท จากคะแนนเฉลี่ยโดยทั่วไปผู้ตอบเห็นด้วยมากในการบริการแก่ชุมชน บริการเฉพาะบุคคลซึ่งต้องสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น บรรณารักษ์ช่วยจัดลำดับความสำคัญของการบริการที่ควรจัดให้การศึกษาผู้ใหญ่สูงกว่าบรรณารักษ์สตรีในด้านการให้บริการที่ปรึกษาแก่ชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในปี ค.ศ. 1979 เบิร์ก (Birge. 1979 : 1133 - A) ได้ศึกษาถึงพัฒนาการของบริการในห้องสมุดประชาชนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ใหญ่ โดยศึกษาประวัติของการบริการสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองตั้งแต่ยุคเริ่มแรกของการก่อตั้งห้องสมุดประชาชนในสหรัฐอเมริกาจนถึงยุคที่มีการพัฒนาขอบข่ายบริการออกไปอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน วิธีการศึกษาใช้วิธีศึกษาจากเอกสารการบริการแก่ผู้อ่าน ตั้งแต่ปี 1920 จนถึงรายงานขั้นสุดท้ายในปี 1976 ของโครงการศึกษาด้วยตนเอง และการแนะแนวของคณะกรรมการสอบเข้าวิทยาลัย (College Entrance Examination Board's Library Independent Study and Guidance Project)

จากการศึกษาค้นคว้า ในอดีตที่ผ่านมา มีการจัดบริการในรูปแบบที่คล้ายคลึงกับปัจจุบัน เช่น มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากมายหลายรูปแบบสำหรับคนเฉพาะกลุ่ม เช่น พวกอพยพ พวกที่เริ่มชอบอ่าน พวกที่เริ่มอ่านหนังสือออก มีการให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในการอ่าน มีการพัฒนาเทคนิคและวัสดุที่จะช่วยในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ใหญ่ สำหรับการศึกษาด้านการแนะแนวการอ่านในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 กับยุคปัจจุบันก็ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการ และการประเมินผลไว้คล้ายคลึงกัน เพื่อให้การอภิปรายผลในตอนท้ายได้อยู่ในแนวเรื่องของบทบาทของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนที่มีต่อการศึกษาค้นคว้าผู้ใหญ่เป็นแนวเดียวกัน

การศึกษาค้นคว้าชี้ให้เห็นว่าห้องสมุดประชาชนเป็นองค์กรที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเตรียมกิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ทางการศึกษาและวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนองต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนในปัจจุบัน และมีบทบาทที่สำคัญในการช่วยกระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองควบคู่กับโอกาสทางการศึกษาของการศึกษานอกระบบ

ในปี ค.ศ. 1979 ทอร์เรนซ์ (Torrance. 1979 : 616 - A) ได้ศึกษาการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับโปรแกรมสื่อผสมสำหรับประชาชนในลักษณะการเรียนรู้ที่ใช้สื่อสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งได้ศึกษาที่อเมริกาเหนือ การศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในอันที่จะกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องกับการสร้างและการใช้โปรแกรมสื่อผสมในอันที่จะแสวงหารูปแบบที่เหมาะสมที่สุดเพื่อการเรียนรู้ สิ่งที่เหมาะสมสำหรับโปรแกรมสื่อผสมนี้คือ

1. ขอบเขตและข้อตกลงจุดมุ่งหมายสำหรับโปรแกรมสื่อผสมที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และเกี่ยวกับการพัฒนาคุณค่าของโปรแกรม
2. จะต้องเข้าใจถึงความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดโปรแกรม และขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ
3. นักการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องมี
 - 3.1 ความเต็มใจ ความสมัครใจ และความยินดี
 - 3.2 ความรู้ สติปัญญา
 - 3.3 ความพร้อมที่จะปฏิสัมพันธ์กับโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน การเลือกสื่อและส่วนประกอบ การจัดดำเนินงาน การแพร่สื่อ คุณสมบัติที่ได้รับ การประเมินผล
4. ครูผู้สอนหรือผู้ควบคุมระบบการศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องปรับตัวและเตรียมตัวให้สอดคล้องกับขั้นตอนและรูปแบบ
5. เนื้อหาของโปรแกรมจะต้องถูกเลือกให้สัมพันธ์กับข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของโปรแกรม
6. จะต้องมีการประเมินผลอย่างละเอียดเกี่ยวกับการใช้การวางแผนโดยดำเนินการดังต่อไปนี้
 - 6.1 ประเมินผลรูปแบบโดยการทดสอบเบื้องต้นส่วนหนึ่งของโปรแกรม ก่อนที่จะสิ้นสุดการดำเนินงาน
 - 6.2 แก้ไขปรับปรุงโปรแกรมตามผลที่ได้ทดสอบเบื้องต้น
 - 6.3 ทดสอบแผนงานสำหรับการเผยแพร่สื่อ และประโยชน์ของโปรแกรม
 - 6.4 ทำการประเมินผลในแต่ละขั้นเมื่อการใช้โปรแกรมสิ้นสุดลง

จากผลการวิจัยปรากฏผลว่า การวางแผนสำหรับสภาพการเรียนรู้ที่ดีที่สุดได้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่สำคัญที่มีบทบาทในการกระตุ้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้และผู้รับ สำหรับการทำงานโปรแกรมนั้นถ้าจะให้โปรแกรมการใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพจะต้องนำเอาทฤษฎีการเรียนรู้มาผสมผสานด้วย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. การเลือกประชากร
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดการทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานีที่ได้รับการข่าวสารข้อมูลทุกรูปแบบในปี 2528 ประมาณ 1,084 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอสว่างวีระวงศ์ที่ได้รับการข่าวสารข้อมูลทุกรูปแบบในปี 2528 จำนวน 288 คน ซึ่งสุ่มมาจากจำนวน 1,084 คน โดยเทียบจากตารางสุ่มของ เครซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 606 - 610) เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในเขตสุขาภิบาล จะสุ่มถนน 4 สาย จากจำนวนถนนทั้งหมด 6 สาย ในถนนแต่ละสายจะสุ่มกลุ่มตัวอย่างมา 36 คน เป็น เพศชาย 18 คน เพศหญิง 18 คน โดยสุ่มให้ได้ผู้ที่มีอายุ 13 - 18 ปี 19 - 25 ปี 26 - 39 ปี และ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่า ๆ กัน ดังแสดงในรายละเอียดไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในเขตสุขภาพจากถนน 4 สาย แยกตามเพศและอายุ

ถนน	เพศชาย				เพศหญิง			
	อายุ 13-18 ปี	อายุ 19-25 ปี	อายุ 26-39 ปี	อายุ 40 ปีขึ้นไป	อายุ 13-18 ปี	อายุ 19-25 ปี	อายุ 26-39 ปี	อายุ 40 ปีขึ้นไป
ศาลเจ้าวัดหลวง	5	5	4	4	5	5	4	4
ศาลเจ้าท่าช้าง	5	4	5	4	5	4	5	4
บางจ๊กลิ้งร้อย	4	5	4	5	4	5	4	5
บางจ๊กคลองขนาก	4	4	5	5	4	4	5	5
รวม	18	18	18	18	18	18	18	18
รวม	72				72			

2. กลุ่มตัวอย่างนอกเขตสุขภาพ จำนวน 144 คน โดยสุ่มตำบลมา 4 ตำบล จากตำบลทั้งหมด 13 ตำบล ตำบลละ 36 คน เป็นเพศชาย 18 คน เพศหญิง 18 คน โดยสุ่มให้ผู้ที่อายุ 13 - 18 ปี 19 - 25 ปี 26 - 39 ปี และ 40 ปีขึ้นไป ให้มีจำนวนเท่า ๆ กัน ดังแสดงในรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนอกเขตสุขาภิบาลจากตำบล 4 ตำบลแยกตามเพศและอายุ

ตำบล	เพศชาย				เพศหญิง			
	อายุ 13-18 ปี	อายุ 19-25 ปี	อายุ 26-39 ปี	อายุ 40 ปีขึ้นไป	อายุ 13-18 ปี	อายุ 19-25 ปี	อายุ 26-39 ปี	อายุ 40 ปีขึ้นไป
ไผ่จำศีล	5	5	4	4	5	5	4	4
ไผ่คำพัฒนา	5	4	5	4	5	4	5	4
ม่วงเตี้ย	4	5	4	5	4	5	4	5
ยี่ล้น	4	4	5	5	4	4	5	5
รวม	18	18	18	18	18	18	18	18
รวม	72				72			

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ เพราะการสัมภาษณ์จะ
ช่วยแยกแยะปัญหาเกี่ยวกับแนวคิดของประชาชน และทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่อาจทราบ
ได้จากแบบสอบถาม เช่น ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการบริการของท้องถิ่น เป็นต้น
ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปของเจตคติที่แอบแฝงอยู่ในอุปนิสัย อารมณ์ และความรู้สึกของผู้ให้
สัมภาษณ์ นอกจากนั้นการสัมภาษณ์ยังช่วยให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ในกรณีคำถาม
มีข้อข้องใจหรือผู้ตอบไม่เข้าใจคำถามก็มีโอกาสทำความเข้าใจตรงกันไว้

1. การสร้างแบบสัมภาษณ์

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดแบบสัมภาษณ์ชนิดที่มีคำถาม (Structured interview)

ตามแบบที่จัดไว้ให้มีมาตรฐานเดียวกัน

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์

1.4 เลือกมาตราประมาณค่า โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วงคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาคณะกรรมการเพื่อตรวจแก้

1.6 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน (กลุ่มละ 1 คน) เพื่อตรวจดูว่าเหมาะสมและครอบคลุมเรื่องที่ต้องการหรือไม่ เพื่อนำมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ก่อนนำออกไปใช้จริง

2. โครงร่างของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์รายละเอียดส่วนตัว ได้แก่ ภูมิลำเนา เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูล และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริการ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นโดยเสรี (ดูตัวอย่างในภาคผนวก หน้า 108)

การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้ชัดเจนว่า จะนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไป

1.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของการบริการข่าวสารข้อมูลสำหรับประชาชนที่ในภูมิลำเนา เพศ อายุแตกต่างกัน

1.1.3 เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ไม่จำเป็นต้องเริ่มต้นตามลำดับของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดในแบบสัมภาษณ์ จะสัมภาษณ์รูปแบบใดก่อนก็ได้ แต่ผู้ที่ให้สัมภาษณ์จะต้องได้รับการข่าวสารข้อมูลทุกรูปแบบ ซึ่งอาจจะเริ่มต้นจากความสนใจหรือประสบการณ์ของผู้สัมภาษณ์เอง เช่น ทวีธาภิเษก กระดานข่าว หอกระจายข่าว หนังสือนิตยสาร การฉายภาพยนตร์ หรือเอกสารแผ่นเสียง รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสม

3. ขั้นบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ต้องถามเครื่องหมายให้ตรงตามให้ผู้ให้สัมภาษณ์บอก ในกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกหรือต้องการเสนอแนะให้บันทึกทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ในข้อข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ก่อนที่จะจบการสัมภาษณ์จะต้องดูว่าผู้ให้สัมภาษณ์ครบถ้วนทุกรูปแบบแล้ว

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบคำตอบในแบบสัมภาษณ์ ส่วนใดที่เป็นคำตอบประเมินค่า จะให้ค่าคะแนนโดยถือเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

2. นำค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริการต่าง ๆ ทั้ง 6 รูปแบบมาเปรียบเทียบ โดยใช้ z - test สำหรับตัวแปรภูมิฐานะและเพศ ใช้ F - test สำหรับตัวแปรช่วงอายุ

3. ส่วนข้อคำถามที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแต่ละรูปแบบจะเสนอเป็นค่าเฉลี่ย โดยกำหนดความสำคัญของค่าเฉลี่ยตามแบบของ เบสท์ (Best. 1970 : 204 - 208) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	มากที่สุด

4. ส่วนที่เป็นคำถามลักษณะเลือกข้อต้องการจะคิดเป็นค่าร้อยละ

5. สรุปคำตอบในส่วนที่เป็นค่าความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ ในลักษณะของความคิด
ของจำนวนบุคคลที่แสดงความคิดเห็นนั้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าส่วนร้อยละ ใช้สูตร (Johnson and Jackson. 1953 : 88)

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. หาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ 2525 : 33)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนคูณกับความถี่ของคะแนนนั้น

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

3. ทดสอบความแตกต่างกลุ่มตามสมมุติฐานข้อ 1 และข้อ 2 ด้วยค่าสถิติ

Z - test ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์วิริยะ 2525 : 118)

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 n_1, n_2 แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ตามลำดับ

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามสมมุติฐานข้อ 3 ด้วยค่าสถิติ ANOVA

ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์วิริยะ 2525 : 152, 162 - 167)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
 MS_B แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนระหว่างกลุ่ม
 MS_W แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนภายในกลุ่ม

หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรวจสอบความแตกต่างระหว่าง
 คู่ตามวิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman - Keuls Method)

5. หารูปแบบของการบริการข่าวสารข้อมูลว่ารูปแบบใดประชาชนชอบมากที่สุด
 โดยใช้ฐานนิยม (Mode)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนประชาชนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S. D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ
Z	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน Z - distribution
F	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
q	แทน q - statistic
$\bar{h}$	แทน Harmonic mean
SS	แทน ผลบวกของผลคูณกำลังสอง
MSI.	แทน ค่าเฉลี่ยของผลคูณกำลังสอง
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าและได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้--

1. เสนอลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
2. เสนอความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุด

ประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญตามความคิดเห็นของประชาชน

3. เสนอความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

4. เสนอรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่ประชาชนชอบ

5. ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญที่อยู่ในเขตสุขาภิบาล 144 คน นอกเขตสุขาภิบาล 144 คน แบ่งเป็นเพศชาย 144 คน เพศหญิง 144 คน และมีระดับอายุ 13 - 18 ปี 72 คน ระดับอายุ 19 - 25 ปี 72 คน ระดับอายุ 26 - 39 ปี 72 คน และระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป 72 คน กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาต่าง ๆ ดังตาราง 3

1.1 ระดับการศึกษา

ตาราง 3 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถม	251	87.15
มัธยม	21	7.29
อุดม	16	5.56
รวม	288	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 87.15 ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาร้อยละ 7.29 และระดับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 5.56

1.2 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ทำนา	184	63.89
ปลูกข้าว	38	13.19
ทำไร่	19	6.60
รับราชการ	18	6.25
ค้าขาย	16	5.56
เลี้ยงสัตว์	9	3.12
ยังไม่ประกอบอาชีพ	4	1.39
รวม	288	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพทำนามากที่สุด (ร้อยละ 63.89) และมีอาชีพเลี้ยงสัตว์น้อยที่สุด (ร้อยละ 3.12)

2. ความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน
อำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชน

ตาราง 5 ระดับความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน
อำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชน

ลำดับที่	รูปแบบของการบริการ	ระดับความเหมาะสม
1	หอกระจายข่าว	3.90
2	การฉายภาพยนตร์	3.79
3	เอกสารแผ่นปลิว	3.55
4	กระดานข่าว	3.47
5	หัวร่ออาชีพ	3.44
6	หีบหนังสือเคลื่อนที่	3.07

จากตาราง 5 แสดงว่าประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญเห็นว่ารูปแบบการบริการ
ข่าวสารข้อมูลมีความเหมาะสมอยู่เพียง 2 ระดับคือ มาก (3.55 - 3.90) มี 3 รูปแบบ
เรียงตามลำดับดังนี้ หอกระจายข่าว การฉายภาพยนตร์ เอกสารแผ่นปลิว และปานกลาง
(3.07 - 3.47) มี 3 รูปแบบเรียงตามลำดับดังนี้ กระดานข่าว หัวร่ออาชีพ หีบหนังสือเคลื่อนที่

ตาราง 6 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบกระดานข่าวของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชนตามลำดับค่าเฉลี่ย

ลำดับที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม (X)		รวม (X)
		ในเขต สุขาภิบาล	นอกเขต สุขาภิบาล	
1	การให้เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้คิดข่าว	3.96	4.12	4.04
2	การให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้คิดข่าว	3.84	4.18	4.01
3	ขนาดของตัวหนังสือที่เขียนบนกระดานข่าว	3.50	3.46	3.48
4	จำนวนกระดานข่าว	3.47	3.37	3.42
5	ข่าวที่กระดานข่าวมีความทันสมัย	3.38	3.36	3.37
6	ขนาดของกระดานข่าว	3.26	3.38	3.32
7	เนื้อเรื่องของข่าวที่กระดานข่าวตรงกับความสนใจ	3.10	3.08	3.09
8	การให้กำนันเป็นผู้คิดข่าว	3.12	3.03	3.07

จากตาราง 6 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นเฉลี่ยต่อรายละเอียดในการเสนอข่าวสารรูปแบบกระดานข่าวในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 6 ข้อ ที่เห็นว่าเหมาะสมมากคือ การให้เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้คิดข่าวและการให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้คิดข่าว

ตาราง 7 ข้อควรปรับปรุงที่ประชาชนในอำเภอสว่างวีระวงศ์มีความเห็นต่อรายละเอียด
เกี่ยวกับรูปแบบกระดานข่าว

ลำดับที่	รายการ	ในเขตสุขาภิบาล		นอกเขตสุขาภิบาล		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	ให้เปลี่ยนข่าวที่กระดานข่าวทุกสัปดาห์	16	5.55	41	14.24	57	19.79
2	ให้เพิ่มกระดานข่าว	19	6.60	29	10.07	48	16.67
3	ให้อาสาสมัครเป็นผู้ติดข่าว	25	8.68	16	5.55	41	14.24
4	ให้ขนาดกระดานข่าวใหญ่ขึ้น	15	5.21	14	4.86	29	10.07
5	ให้ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่ขึ้น	2	0.69	2	0.69	4	1.39
6	ให้เปลี่ยนข่าวทุกวัน	3	1.04	1	0.35	4	1.39
7	ให้เป็นข่าวการเมือง	2	0.69	-	-	2	0.69
8	ให้เป็นข่าวเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ อนามัย	1	0.35	-	-	1	0.35
	รวม	83	28.82	103	35.76	186	64.58

* คิดจากจำนวนผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดคือ 288 คน

จากตาราง 7 แสดงว่าสิ่งที่ประชาชนเห็นควรให้ปรับปรุงเกี่ยวกับกระดานข่าวมากที่สุดคือให้เปลี่ยนข่าวที่กระดานข่าวทุกสัปดาห์ (ร้อยละ 19.79) รองลงไปคือให้เพิ่มกระดานข่าว (ร้อยละ 16.67) เมื่อจำแนกตามภูมิภาคนาพบว่าสิ่งที่ประชาชนในเขตสุขาภิบาลต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ต้องการให้อาสาสมัครเป็นผู้ติดข่าว (ร้อยละ 8.68) ส่วนประชาชนนอกเขตสุขาภิบาลต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้เปลี่ยนข่าวที่กระดานข่าวทุกสัปดาห์ (ร้อยละ 14.24)

ตาราง 8 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชนตามลำดับค่าเฉลี่ย

ลำดับที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม (X)		รวม (X)
		ในเขต สุขาภิบาล	นอกเขต สุขาภิบาล	
1	ขนาดของเอกสารแผ่นปลิว	3.79	3.91	3.85
2	ขนาดของตัวหนังสือในเอกสารแผ่นปลิว	3.79	3.81	3.80
3	เอกสารแผ่นปลิวมีข่าวใหม่ทันสมัย	3.32	3.49	3.41
4	เนื้อหาในเอกสารแผ่นปลิวตรงกับความสนใจ	3.33	3.47	3.40
5	ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านเอกสารแผ่นปลิว	3.28	3.22	3.25
6	ลักษณะการเขียนเนื้อเรื่อนำเร้าใจให้อ่าน	3.17	3.25	3.21

จากตาราง 8 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นเฉลี่ยต่อรายละเอียดในการ
เสนอข่าวสารรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 4 ข้อ ที่เห็นว่า
เหมาะสมมากคือขนาดของเอกสารแผ่นปลิวและขนาดของตัวหนังสือในเอกสารแผ่นปลิว

ตาราง 9 ข้อควรปรับปรุงที่ประชาชนในอำเภอยะลาเห็นควรแก้ไขเกี่ยวกับ
รูปแบบเอกสารแผ่นปลิว

ลำดับที่	รายการ	ในเขตสุขภาพ		นอกเขตสุขภาพ		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	เอกสารแผ่นปลิวควรมีภาพประกอบ มาก ๆ	28	9.72	34	11.80	62	21.53
2	ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับการใช้ยารักษา โรคพืชและสัตว์	30	10.42	29	10.67	59	20.49
3	ควรเปลี่ยนข่าวทุก 3 สัปดาห์	16	5.55	31	10.76	47	16.32
4	ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับการเมือง	4	1.39	12	4.17	16	5.55
5	ควรเปลี่ยนข่าวทุก 2 สัปดาห์	5	1.74	-	-	5	1.74
6	ให้ตัวหนังสือในเอกสารแผ่นปลิว ใหญ่ขึ้น	3	1.04	2	0.69	5	1.74
7	ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับเกษตรกรรม มาก ๆ	-	-	3	1.04	3	1.04
8	ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ อนามัย	2	0.69	-	-	2	0.69
	รวม	88	30.55	111	38.54	199	69.10

*คิดจากจำนวนผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดคือ 288 คน

จากตาราง 9 แสดงว่าสิ่งที่ประชาชนเห็นควรให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเอกสารแผ่นปลิวมากที่สุดคือให้เอกสารแผ่นปลิวมีภาพประกอบให้มาก ๆ (ร้อยละ 21.53) รองลงไปคือให้เป็นข่าวเกี่ยวกับการใช้ยารักษาโรคพืชและสัตว์ (ร้อยละ 20.49) เมื่อจำแนกตามภูมิอำเภพบว่าสิ่งที่ประชาชนในเขตสุขภาพต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้เป็นข่าวเกี่ยวกับการใช้ยารักษาโรคพืชและสัตว์ (ร้อยละ 10.42) ส่วนประชาชนนอกเขตสุขภาพต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้เอกสารแผ่นปลิวมีภาพประกอบให้มาก ๆ (ร้อยละ 11.80)

ตาราง 10 ประชาชนได้รับเอกสารแผ่นปลิวผ่านทางบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

ลำดับที่	รายการ	ในเขตสุขาภิบาล		นอกเขตสุขาภิบาล		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	ผู้ใหญ่บ้าน	123	42.71	119	41.32	242	84.03
2	เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้าน	93	32.29	86	29.86	179	62.15
3	นักเรียนมัธยมปีที่ 3	26	9.03	28	9.72	54	18.75
4	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	23	7.99	20	6.94	43	14.93
5	กำนัน	12	4.17	7	2.43	19	6.60
6	กระเบื้องขาว	18	6.25	—	—	18	6.25
7	ใบประดับ	6	2.08	3	1.04	9	3.12
8	เกษตรตำบล	1	0.35	1	0.35	2	0.69
9	สาธารณสุขตำบล	1	0.35	—	—	1	0.35
	รวม	303		264		567*	

*จำนวนผลรวมมีค่ามากกว่าจำนวนผู้ตอบ 288 คน เพราะสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 10 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 84.03 ได้รับเอกสารแผ่นปลิวผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน และส่วนน้อยคือ ร้อยละ 0.35 ได้รับผ่านทางสาธารณสุขตำบล เมื่อจำแนกตามภูมิคุ้มกันพบว่า ประชาชนทั้งในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาลส่วนใหญ่ได้รับเอกสารแผ่นปลิวผ่านทางผู้ใหญ่มากที่สุดก็เช่นกัน

ตาราง 11 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบหอกระจายข่าวของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชนตามลำดับค่าเฉลี่ย

ลำดับที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม (X)		รวม (X)
		ในเขต สุขาภิบาล	นอกเขต สุขาภิบาล	
1	เวลาที่ออกเสียงทางหอกระจายข่าว	4.11	4.11	4.11
2	การให้สภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบในการออกข่าว	3.97	4.23	4.10
3	เสียงที่ออกทางหอกระจายข่าวมีความดังชัดเจน	4.13	3.76	3.95
4	มีความเข้าใจเนื้อหาหรือรายละเอียดของข่าว	3.92	3.93	3.92
5	เนื้อหาของข่าวที่ออกทางหอกระจายข่าวมีความทันสมัย	4.01	3.81	3.91
6	การให้โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการออกข่าว	3.55	3.81	3.68
7	ข่าวที่ออกทางหอกระจายข่าวตรงกับความต้องการ	3.72	3.62	3.67
8	ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากหอกระจายข่าว	3.77	3.52	3.65
9	การให้วัดเป็นผู้รับผิดชอบในการออกข่าว	3.07	3.38	3.23

จากตาราง 11 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นเฉลี่ยต่อรายละเอียดในการเสนอข่าวสารรูปแบบหอกระจายข่าวในระดับมาก 8 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ ที่เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด เวลาที่ออกเสียงทางหอกระจายข่าว การให้สภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบในการออกข่าว เสียงที่ออกทางหอกระจายข่าวมีความดังชัดเจน มีความเข้าใจเนื้อหาหรือรายละเอียดของข่าว เป็นต้น

ตาราง 12 ข้อควรปรับปรุงที่ประชาชนในอำเภอวิภาวดีชนวนมีความเห็นต่อรายละเอียด
เกี่ยวกับรูปแบบหอกระจายข่าว

ลำดับที่	รายการ	ในเขตสุขาภิบาล		นอกเขตสุขาภิบาล		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	ติดตั้งลำโพงให้มากขึ้น	2	0.69	6	2.08	8	2.78
2	นำข่าวทางการเกษตรออกให้มาก	4	1.39	3	1.04	7	2.43
3	นำข่าวเกี่ยวกับราคาของผลผลิตทางการเกษตรออก	4	1.39	1	0.35	5	1.74
4	เพิ่มระยะเวลาออกกระจายเสียงให้มากขึ้น	1	0.35	-	-	1	0.35
	รวม	11	3.82	10	3.47	21	7.29

*คิดจากจำนวนผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดคือ 288 คน

จากตาราง 12 แสดงว่าสิ่งที่ประชาชนเห็นควรให้ปรับปรุงเกี่ยวกับหอกระจายข่าวมากที่สุดคือ ให้ติดตั้งลำโพงให้มากขึ้น (ร้อยละ 2.78) รองลงไปคือให้นำข่าวทางการเกษตรออกให้มากขึ้น (ร้อยละ 2.43) เมื่อจำแนกตามภูมิภาคนาพบว่สิ่งที่ประชาชนในเขตสุขาภิบาลต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้นำข่าวทางการเกษตรออกให้มากขึ้น และนำข่าวเกี่ยวกับราคาของผลผลิตทางการเกษตรออกให้มาก (ร้อยละ 1.39) ส่วนประชาชนนอกเขตสุขาภิบาลต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้ติดตั้งลำโพงให้มากขึ้น (ร้อยละ 2.08)

ตาราง 13 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบหีบหนังสือเคลื่อนที่ของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชนตามลำดับค่าเฉลี่ย

ลำดับที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม (X)		รวม (X)
		ในเขต สุขาภิบาล	นอกเขต สุขาภิบาล	
1	ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดนำหนังสือมา เปลี่ยนหนังสือในหีบ 1 เดือนต่อครั้ง	3.88	3.65	3.77
2	ขนาดของตัวหนังสือในหีบหนังสือเคลื่อนที่	3.49	3.54	3.52
3	เนื้อเรื่องของหนังสือในหีบตรงกับความสนใจ	3.31	3.35	3.33
4	จำนวนหนังสือในหีบ	3.21	3.34	3.28
5	ระยะเวลาในการยืมหนังสือ 7 วันต่อครั้ง	3.22	3.32	3.27
6	ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือใน หีบหนังสือเคลื่อนที่	3.21	3.30	3.26
7	การส่งหีบหนังสือเคลื่อนที่ผ่านคณะกรรมการ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทำให้ความรวดเร็ว ในการรับหนังสือ	3.09	3.16	3.13
8	หนังสือในหีบเคลื่อนที่มีความทันสมัย	3.08	3.11	3.10

จากตาราง 13 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นเฉลี่ยต่อรายละเอียดใน
การเสนอข่าวสารรูปแบบหีบหนังสือเคลื่อนที่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 6 ข้อ ที่เห็นว่า
เหมาะสมระดับมากคือ ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดนำหนังสือมาเปลี่ยนหนังสือในหีบ 1 เดือน
ต่อครั้ง และขนาดของตัวหนังสือในหีบหนังสือเคลื่อนที่

ตาราง 14 ข้อควรปรับปรุงที่ประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีความคิดเห็นต่อรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบหนังสือเคลื่อนที่

ลำดับที่	รายการ	ในเขตสุขาภิบาล		นอกเขตสุขาภิบาล		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ*
1	ควรเป็นหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ๆ	23	7.99	29	10.07	52	18.05
2	เพิ่มหนังสือในหีบให้มากขึ้น	26	9.03	2	0.69	28	9.72
3	เพิ่มระยะเวลาในการยืมให้มากขึ้น	6	2.08	4	1.39	10	3.47
4	ให้เจ้าหน้าที่นำหนังสือมาเปลี่ยน						
	2 เดือนครั้ง	2	0.69	8	2.78	10	3.47
5	ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน	2	0.69	-	-	2	0.69
6	ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยอย่างง่าย ๆ	1	0.35	-	-	1	0.35
	รวม	60	20.83	43	14.93	103	35.76

*คิดจากจำนวนผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดคือ 288 คน

จากตาราง 14 แสดงว่าสิ่งที่ประชาชนเห็นควรให้ปรับปรุงเกี่ยวกับหีบหนังสือเคลื่อนที่มากที่สุดคือ ควรเป็นหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ๆ (ร้อยละ 18.05) รองลงมาคือให้เพิ่มหนังสือในหีบให้มากขึ้น (ร้อยละ 9.72) เมื่อจำแนกตามภูมิภาคนาพบว่าสิ่งที่ประชาชนในเขตสุขาภิบาลต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้เพิ่มหนังสือในหีบให้มากขึ้น (ร้อยละ 9.03) ส่วนประชาชนนอกเขตสุขาภิบาลต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือให้เป็นหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ๆ (ร้อยละ 10.07)

ตาราง 15 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการฉายภาพยนตร์ของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชนตามลำดับค่าเฉลี่ย

ลำดับที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม (X)		รวม (X)
		ในเขต สุขาภิบาล	นอกเขต สุขาภิบาล	
1	ภาพยนตร์ที่นำมาฉายนั้นมีความชัดเจน	4.07	4.06	4.06
2	สถานที่ฉายภาพยนตร์	3.95	4.05	4.00
3	ส่วนใหญ่ภาพยนตร์ที่นำมาฉายนั้นภาพปรากฏ ออกมามองเห็นได้ชัดเจน	3.90	3.94	3.92
4	ช่วงเวลาที่นำภาพยนตร์มาฉายเวลา 20.00 - 24.00 น.	3.91	3.74	3.84
5	ก่อนการฉายภาพยนตร์ได้มีการประชาสัมพันธ์	3.87	3.81	3.84
6	เนื้อเรื่องของภาพยนตร์โดยส่วนรวมตรงกับ ความสนใจ	3.36	3.36	3.36
7	เนื้อเรื่องในภาพยนตร์มีความทันสมัย	3.16	3.35	3.26

จากตาราง 15 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นเฉลี่ยต่อรายละเอียดใน
การเสนอข่าวสารรูปแบบการฉายภาพยนตร์ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ ที่เห็นว่า
เหมาะสมระดับมากคือ ภาพยนตร์ที่นำมาฉายนั้นมีความชัดเจน สถานที่ฉายภาพยนตร์ ส่วนใหญ่
ภาพยนตร์ที่นำมาฉายนั้นภาพปรากฏออกมามองเห็นได้ชัดเจน ช่วงเวลาที่นำภาพยนตร์มาฉาย
เวลา 20.00 - 24.00 น. และก่อนการฉายภาพยนตร์ได้มีการประชาสัมพันธ์

ตาราง 16 ข้อควรปรับปรุงที่ประชาชนในอำเภอลำทะเมนชัยมีความคิดเห็นต่อรายละเอียด
ของรูปแบบการฉายภาพยนตร์

ลำดับที่	รายการ	ในเขตสุขาภิบาล		นอกเขตสุขาภิบาล		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	ต้องการให้เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ใหม่ยิ่งขึ้น	94	32.64	70	24.30	164	56.94
2	ก่อนการฉายให้มีการประชาสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น	3	1.04	-	-	3	1.04
3	ให้มีเสียงดังยิ่งขึ้น	2	0.69	-	-	2	0.69
4	ให้มีภาพชัดเจนนยิ่งขึ้น	2	0.69	-	-	2	0.69
	รวม	101	35.07	70	24.30	171	59.37

*คิดจากจำนวนผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดคือ 288 คน

จากตาราง 16 แสดงว่าสิ่งที่ประชาชนเห็นควรให้ปรับปรุงเกี่ยวกับการฉายภาพยนตร์มากที่สุดคือ ให้เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ใหม่ยิ่งขึ้น (ร้อยละ 56.94) รองลงมาคือก่อนการฉายภาพยนตร์ให้มีการประชาสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น (ร้อยละ 1.04) เมื่อจำแนกตามภูมิสำเนาพบว่าสิ่งที่ประชาชนทั้งในเขตสุขาภิบาล และนอกเขตสุขาภิบาลต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ต้องการให้เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ใหม่ยิ่งขึ้น (ร้อยละ 32.64 และร้อยละ 24.30)

ตาราง 17 ระดับความเหมาะสมของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบทัวร์อาชีพของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชนตามระดับค่าเฉลี่ย

ลำดับที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม (X)		รวม (X)
		ในเขต สุขาภิบาล	นอกเขต สุขาภิบาล	
1	อาชีพที่ห้องสมุดจัดไปคู่ตรงกับความสนใจ	3.62	3.72	3.69
2	ในการไปทัวร์อาชีพได้รับความรู้เพิ่มเติม	3.42	3.42	3.42
3	สถานที่ที่ห้องสมุดจัดไปทัวร์นั้นมีระยะใกล้ไกล	3.45	3.25	3.35
4	จำนวนคนที่ไปทัวร์อาชีพแต่ละครั้ง	3.25	3.27	3.26
5	ค่าใช้จ่ายในการไปทัวร์อาชีพแต่ละครั้ง	3.25	3.26	3.25
6	ระยะเวลาที่จัดไปทัวร์อาชีพในแต่ละครั้ง	3.22	3.24	3.23
7	การให้บริการของห้องสมุดโรงเรียนเป็น ผู้รับผิดชอบในการไปทัวร์อาชีพนั้นมีความ สะดวกในการไปติดต่อ	3.27	3.12	3.20

จากตาราง 17 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นเฉลี่ยต่อรายละเอียดในการเสนอข่าวสารรูปแบบทัวร์อาชีพในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 6 ข้อ ที่เห็นว่าเหมาะสมระดับมากคือ อาชีพที่ห้องสมุดจัดไปคู่ตรงกับความสนใจ

ตาราง 18 ข้อควรปรับปรุงที่ประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีความคิดเห็นต่อรายละเอียด
ของรูปแบบทัวร์อาชีพ

ลำดับที่	รายการ	ในเขตสุขาภิบาล		นอกเขตสุขาภิบาล		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ*
1	ให้จัดเพิ่มขึ้นจาก 2 เดือนต่อครั้ง	61	21.18	69	23.96	130	45.14
2	ให้เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้รับสมัคร	37	12.85	59	20.49	96	33.33
3	ให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้รับสมัคร	30	10.42	32	11.11	62	21.53
4	ควรติดต่อหน่วยงานที่จะไปทัวร์อาชีพให้เตรียมเอกสารไว้แจก	21	7.29	18	6.25	39	13.54
5	ควรจัดให้ไกลกว่าที่จัดทำอยู่	7	2.43	18	6.25	25	8.68
6	ควรจัดไปคูอาชีพใหม่ ๆ	2	0.69	13	4.51	15	5.21
7	ควรจัดไปคูอาชีพที่สามารถนำมาปฏิบัติได้	3	1.04	2	0.69	5	1.74
8	เพิ่มคนในการไปทัวร์แต่ละครั้งให้มากขึ้น	1	0.35	—	—	1	0.35
9	ให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นผู้รับสมัครเอง	1	0.35	—	—	1	0.35
	รวม	143	49.65	211	73.26	374	

**จำนวนผลรวมมีค่ามากกว่าจำนวนผู้ตอบ 288 คน เพราะสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

*คิดจากจำนวนผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดคือ 288 คน

จากตาราง 18 แสดงว่าสิ่งที่ประชาชนเห็นควรให้ปรับปรุงเกี่ยวกับทัวร์อาชีพมากที่สุดคือ
ให้จัดเพิ่มขึ้นจาก 2 เดือนต่อครั้ง (ร้อยละ 45.14) รองลงมาคือให้เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้าน
เป็นผู้รับสมัครเอง (ร้อยละ 33.33) เมื่อจำแนกตามอำเภอพบว่าประชาชนทั้งในเขตสุขาภิบาลและ

นอกเขตสุขภาพต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือให้จัดเพิ่มขึ้นจาก 2 เดือนต่อครั้ง (ร้อยละ 21.18 และร้อยละ 23.96)

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

รูปแบบของการบริการ	ในเขต		นอกเขต		Z
	n = 144		n = 144		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
กระดานข่าว	31.25	2.31	31.17	2.51	0.29
เอกสารแผ่นพับ	24.90	1.75	24.78	1.58	0.60
หอกระจายข่าว	39.17	2.45	38.90	2.16	1.04
พิมพ์หนังสือเคลื่อนที่	30.61	2.22	30.78	2.02	-0.71
การฉายภาพยนตร์	30.28	1.75	30.35	1.73	-0.35
ทัวร์อาชีพ	27.47	1.94	27.60	2.38	-0.5

จากตาราง 19 แสดงว่าความเหมาะสมของรูปแบบบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญทั้ง 6 รูปแบบ ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของรูปแบบบริการข่าวสารข้อมูลของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ ตามความคิดเห็นของประชาชนเพศชายและเพศหญิง

รูปแบบของการบริการ	เพศชาย n = 144		เพศหญิง n = 144		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
กระดานข่าว	31.35	2.32	31.06	2.49	1.0357
เอกสารแผ่นปลิว	24.84	1.78	24.83	1.55	0.25
หอกระจายข่าว	38.91	2.61	38.93	1.96	-0.25
หีบหนังสือเคลื่อนที่	30.55	2.11	30.85	2.12	-1.25
การฉายภาพยนตร์	30.54	1.00	30.09	1.62	2.64*
ทัวร์อาชีพ	27.81	2.44	27.26	1.83	2.29*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 แสดงว่าประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นว่ารูปแบบกระดานข่าว เอกสารแผ่นปลิว หอกระจายข่าว และหีบหนังสือเคลื่อนที่ที่เหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรูปแบบการฉายภาพยนตร์ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นว่าเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่เพศชายเห็นว่าเหมาะสมมากกว่าเพศหญิง ส่วนรูปแบบทัวร์อาชีพประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นว่าเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศชายเห็นว่าเหมาะสมมากกว่าเพศหญิง

ตาราง 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบกระดานข่าวของประชาชนซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	55.71	18.59	3.2786*
ภายในกลุ่ม	284	1609.15	5.67	
รวม	287	1664.86		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 21 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบกระดานข่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบต่อไปว่าในระหว่างประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อายุ 19 - 25 ปี อายุ 26 - 39 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไปว่าระดับใดบ้างที่มีความคิดเห็นต่อรูปแบบกระดานข่าวแตกต่างกันจึงใช้การทดสอบด้วย Studentized q - Statistic (q - Statistic) แบบ Newman Keul Method ดังปรากฏในตาราง 22

ตาราง 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบกระดานข่าวของประชาชนซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	55.71	18.59	3.2786*
ภายในกลุ่ม	284	1609.15	5.67	
รวม	287	1664.86		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 21 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบกระดานข่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบต่อไปว่าในระหว่างประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อายุ 19 - 25 ปี อายุ 26 - 39 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไปว่าระดับใดบ้างที่มีความคิดเห็นต่อรูปแบบกระดานข่าวแตกต่างกันจึงใช้การทดสอบด้วย Studentized q - Statistic (q - Statistic) แบบ Newman Keul Method ดังปรากฏในตาราง 22

ตาราง 22 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบกระดานข่าวของ
ประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	40 ปีขึ้นไป	26 - 39 ปี	19 - 25 ปี	13 - 18 ปี
		30.58	31.00	31.57	31.67
40 ปีขึ้นไป	30.58	-	0.42	.99*	1.09*
26 - 39 ปี	31.00		-	.57	.67
19 - 25 ปี	31.57			-	.10
13 - 18 ปี	31.67				-
r			2	3	4
$q_{.95}(r, 284)$			2.77	3.31	3.63
$\sqrt{MS_{W/N}} q_{.95}(r, 284)$			.80	.96	.105
$q_{.99}(r, 284)$			3.64	4.12	4.40
$\sqrt{MS_{W/N}} q_{.99}(r, 284)$			1.05	1.19	1.28

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 22 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และอายุ 19 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบกระดานข่าวแตกต่างจากประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และอายุ 19 - 25 ปี มีความเห็นว่ารูปแบบกระดานข่าวมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป

ตาราง 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบเอกสารแผ่นปลิว
ของประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	51.18	17.06	6.56**
ภายในกลุ่ม	284	737.47	2.60	
รวม	287	788.65		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 23 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบต่อไปว่าในระหว่างประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อายุ 19 - 25 ปี
อายุ 26 - 39 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไปว่าระดับใดบ้างที่มีความคิดเห็นต่อรูปแบบเอกสาร
แผ่นปลิวแตกต่างกันจึงใช้การทดสอบด้วย Studentized q - Statistic (q - Statistic)
แบบ Newman Keul Method ดังปรากฏในตาราง 24

ตาราง 24 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

กลุ่มอายุ	ค่าเฉลี่ย	40 ปีขึ้นไป	26 - 39 ปี	19 - 25 ปี	13 - 18 ปี
		21.21	24.75	25.06	25.35
40 ปีขึ้นไป	21.21	-	3.54	3.85	4.14
26 - 39 ปี	24.75		-	0.31	0.6
19 - 25 ปี	25.06			-	0.29
13 - 18 ปี	25.35				-
r			2	3	4
$\sqrt{MS_{W/n}}$ q .95 (r, 284)			2.77	3.31	3.63
$\sqrt{MS_{W/n}}$ q .95 (r, 284)			0.55	0.66	0.73
q .99 (r, 284)			3.64	4.12	4.40
$\sqrt{MS_{W/n}}$ q .99 (r, 284)			0.73	0.82	0.88

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 24 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อายุ 19 - 25 ปี และอายุ 26 - 39 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวแตกต่างจากประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อายุ 19 - 25 ปี และอายุ 26 - 39 ปี มีความคิดเห็นว่ารูปแบบเอกสารแผ่นปลิวมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป

ตาราง 25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหอกระจายข่าว
ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	15.41	5.14	0.96
ภายในกลุ่ม	284	1514.24	5.33	
รวม	287	1529.65		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 25 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหอกระจายข่าวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่หนังสือเคลื่อนที่
 ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	19.59	6.53	1.46
ภายในกลุ่ม	284	1269.52	4.47	
รวม	287	1289.11		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 26 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน
 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่หนังสือเคลื่อนที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการฉายภาพยนตร์
ของประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	4.09	1.36	.46
ภายในกลุ่ม	284	837.91	2.95	
รวม	287	842		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 27 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการฉายภาพยนตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบตัวอาชีพของ
ประชาชน ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	113.69	37.90	8.77 ^{**}
ภายในกลุ่ม	284	1225.96	4.32	
รวม	287	1339.65		

^{**}มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 28 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบตัวอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบต่อไปว่าในระหว่างประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อายุ 19 - 25 ปี
อายุ 26 - 39 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไปว่าระดับใดบ้างที่มีความคิดเห็นต่อรูปแบบตัวอาชีพ
แตกต่างกันจึงใช้การทดสอบด้วย Studentized q - Statistic (q - Statistic)
แบบ Newman Keul Method ดังปรากฏในตาราง 29

ตาราง 29 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบตัวอักษรของประชาชน
ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

กลุ่มอายุ	ค่าเฉลี่ย	13 - 18 ปี	19 - 25 ปี	26 - 39 ปี	40 ปีขึ้นไป
		26.78	27.07	28.00	28.29
13 - 18 ปี	26.78	-	0.29	1.22*	1.51*
19 - 25 ปี	27.07		-	.93*	1.22*
26 - 39 ปี	28.00			-	.29
40 ปีขึ้นไป	28.29				-
r			2	3	4
$\sqrt{MS_{W/n}}$ q .95 (r, 284)			2.77	3.31	3.63
$\sqrt{MS_{W/n}}$ q .95 (r, 284)			.69	.83	.91
q .99 (r, 284)			3.64	4.12	4.40
$\sqrt{MS_{W/n}}$ q .99 (r, 284)			.91	1.03	1.1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 29 พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป และอายุ 26 - 39 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบตัวอักษรแตกต่างจากประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบตัวอักษรแตกต่างจากประชาชนที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประชาชนที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบตัวอักษรแตกต่างจากประชาชนที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไปและอายุ 26 - 39 ปี

มีความคิดเห็นว่ารูปแบบตัวร้อชีพมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี ประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นว่ารูปแบบตัวร้อชีพมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี และประชาชนที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี มีความคิดเห็นว่ารูปแบบตัวร้อชีพมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี

3. ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

ตาราง 30 ระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

รูปแบบที่	รูปแบบของการบริการ	ค่าเฉลี่ยความคาดหวังของประชาชน
1	กระดานข่าว	3.48
2	เอกสารแผ่นปลิว	3.60
3	หอกระจายข่าว	3.92
4	หีบหนังสือเคลื่อนที่	3.12
5	การฉายภาพยนตร์	3.86
6	ตัวร้อชีพ	3.51

จากตาราง 30 แสดงว่าประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีความคาดหวังต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลอยู่เพียง 2 ระดับคือ มาก และปานกลาง รูปแบบที่มีความคาดหวังระดับมาก 4 รูปแบบเรียงตามลำดับคือ หอกระจายข่าว การฉายภาพยนตร์ เอกสารแผ่นปลิว และตัวร้อชีพ ส่วนรูปแบบที่มีความคาดหวังปานกลางมี 2 รูปแบบเรียงตามลำดับคือ กระดานข่าวและหีบหนังสือเคลื่อนที่

4. รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่ประชาชนชอบ

ตาราง 31 รูปแบบการบริการข่าวสารของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่ประชาชนชอบ

รูปแบบที่	รูปแบบของการบริการ	ความถี่ของ ความชอบ	ร้อยละ	อันดับ ที่ชอบ
1	กระดานข่าว	100	13.45	4
2	เอกสารแผ่นลิ้ว	84	11.31	5
3	หอกระจายข่าว	254	34.19	1
4	พิมพ์หนังสือเคลื่อนที่	111	14.94	6
5	การฉายภาพยนตร์	83	11.17	2
6	ทัวร์อาชีพ	111	14.94	3
	รวม	743*	100.00	

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 31 แสดงว่าประชาชนส่วนมากชอบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนในรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 34.19 ชอบรูปแบบการฉายภาพยนตร์มากเป็นอันดับสองคิดเป็นร้อยละ 11.17 ชอบรูปแบบทัวร์อาชีพมากเป็นอันดับสามคิดเป็นร้อยละ 14.94 ชอบรูปแบบกระดานข่าวมากเป็นอันดับสี่คิดเป็นร้อยละ 13.45 ชอบรูปแบบเอกสารแผ่นลิ้วมากเป็นอันดับห้าคิดเป็นร้อยละ 11.31 และชอบรูปแบบพิมพ์หนังสือเคลื่อนที่ เป็นอันดับสุดท้ายคิดเป็นร้อยละ 14.94

ตาราง 32 รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่
ประชาชนชอบ จำแนกตามภูมิตำเนา

รูปแบบที่	รูปแบบของการบริการ	ความชอบของประชาชนโดยจำแนกตามภูมิตำเนา					
		ในเขตสุขาภิบาล			นอกเขตสุขาภิบาล		
		ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่ชอบ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่ชอบ
1	กระดานข่าว	53	13.77	4	47	13.43	4
2	เอกสารแผ่นปลิว	40	10.39	5	46	13.14	5
3	หอกระจายข่าว	128	33.25	1	118	33.71	1
4	พิมพ์หนังสือเคลื่อนที่	63	16.36	6	47	13.43	6
5	การฉายภาพยนตร์	49	12.73	2	35	10.00	2
6	ตัวร้อาชีพ	52	13.51	3	57	16.29	3
	รวม	385*			350*		

*ตอบให้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 32 แสดงว่าประชาชนทั้งในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาล
ชอบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดในรูปแบบหอกระจายข่าวมากเป็นอันดับที่หนึ่ง
คิดเป็นร้อยละ 33.25 และ 33.71 ชอบรูปแบบการฉายภาพยนตร์มากเป็นอันดับที่สองคิดเป็น
ร้อยละ 12.73 และ 10.00 ชอบรูปแบบตัวร้อาชีพมากเป็นอันดับที่สามคิดเป็นร้อยละ 13.51
และ 16.29 ชอบรูปแบบกระดานข่าวมากเป็นอันดับที่สี่ร้อยละ 13.77 และ 13.43 ชอบ
รูปแบบเอกสารแผ่นปลิวมากเป็นอันดับที่ห้าคิดเป็นร้อยละ 10.39 และ 13.14 และชอบ
รูปแบบพิมพ์หนังสือเคลื่อนที่เป็อันดับสุดท้ายคิดเป็นร้อยละ 16.36 และ 13.43

ตาราง 33 รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่
ประชาชนชอบ จำแนกตามเพศ

รูปแบบที่	รูปแบบของการบริการ	ความชอบของประชาชนโดยจำแนกตามเพศ					
		เพศชาย			เพศหญิง		
		ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่ชอบ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่ชอบ
1	กระดานข่าว	47	12.77	4	52	14.69	4
2	เอกสารแผ่นลิ้ว	43	11.68	5	44	12.43	5
3	หอกระจายข่าว	124	33.69	1	112	31.64	1
4	หีบหนังสือเคลื่อนที่	54	14.67	6	56	15.82	6
5	การฉายภาพยนตร์	42	11.41	2	38	10.73	2
6	ทีวีอาชีพ	58	15.76	3	52	14.69	3
	รวม	368*			354*		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 33 แสดงว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงชอบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดในรูปแบบหอกระจายข่าวมากเป็นอันดับหนึ่งคือร้อยละ 33.69 และ 31.64 ชอบรูปแบบการฉายภาพยนตร์มากเป็นอันดับสองคือร้อยละ 11.41 และ 10.73 ชอบรูปแบบทีวีอาชีพมากเป็นอันดับสามคือร้อยละ 15.76 และ 14.69 ชอบรูปแบบกระดานข่าวมากเป็นอันดับสี่คือร้อยละ 12.77 และ 14.69 ชอบรูปแบบเอกสารแผ่นลิ้วมากเป็นอันดับที่ห้าคือร้อยละ 11.68 และ 12.43 และชอบรูปแบบหีบหนังสือเคลื่อนที่เป็นอันดับสุดท้ายคือร้อยละ 14.67 และ 15.82

ตาราง 34 รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่ประชาชนชอบ จำแนกตามระดับอายุ

รูปแบบที่	รูปแบบของการบริการ	ความชอบของประชาชนโดยจำแนกตามระดับอายุ											
		อายุ 13 - 18 ปี			อายุ 19 - 25 ปี			อายุ 26 - 39 ปี			อายุ 40 ปีขึ้นไป		
		ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่ชอบ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่ชอบ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่ชอบ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่ชอบ
1	กระดานข่าว	45	21.95	6	30	17.14	6	35	15.42	4	46	20.26	4
2	เอกสารแผ่นลิ้ว	26	12.68	3	25	14.29	2	24	10.57	5	35	15.42	5
3	หอกระจายข่าว	67	32.68	1	61	34.86	1	65	28.63	1	53	23.35	1
4	พิมพ์หนังสือเคลื่อนที่	28	13.66	2	22	12.57	5	37	16.30	6	43	18.94	6
5	การฉายภาพยนตร์	10	4.88	5	10	5.71	4	31	13.66	2	23	10.34	3
6	ตัวอักษรสี	29	14.15	4	27	15.43	3	35	15.42	3	27	11.89	2
	รวม	205*			175*			227*			227*		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากการวาง 34 แสดงว่าประชาชนทุกระดับอายุชอบการบริการของห้องสมุดในรูปแบบหอกระจายข่าวมากเป็นอันดับหนึ่งคือร้อยละ 32.68 ร้อยละ 34.86 ร้อยละ 28.63 และร้อยละ 26.35 ตามลำดับ

ประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และอายุ 19 - 25 ปี ชอบรูปแบบกระดานข่าวเป็นอันดับสุดท้ายคือร้อยละ 21.95 และร้อยละ 17.14 ประชาชนที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไปชอบรูปแบบหีบหนังสือเคลื่อนที่เป็นอันดับสุดท้ายร้อยละ 16.30 และร้อยละ 18.94 ตามลำดับ

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

ตาราง 35 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนที่สรุปได้จากการให้ตอบโดยเสรี

ลำดับที่	รายการ	ความถี่
1	เนื้อเรื่องของหนังสือในหีบหนังสือเคลื่อนที่ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรจะได้พิจารณาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของประชาชน	18
2	ในการหมุนเวียนหีบหนังสือเคลื่อนที่ให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนคอยติดตามสอบถามผู้รับผิดชอบอยู่เสมอ ๆ	15
3	ตัวอักษรที่ใช้เขียนลงในเอกสารแผ่นลิ้วควรจะใช้ตัวเขียนจะดีกว่าใช้ตัวพิมพ์ดีด เพราะจะทำให้อ่านได้ชัดเจนขึ้น	9
4	ผู้ที่รับผิดชอบในการเปิดหอกระจายข่าวควรจะจัดในลักษณะของคณะกรรมการ อย่าให้ผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบผู้เดียว	7
5	หีบหนังสือเคลื่อนที่ควรนำไปหมุนเวียนกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประมงให้เป็นประจำทุกเดือน	5
6	หีบหนังสือเคลื่อนที่ที่นำมาวางไว้ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่อยู่ใกล้โรงเรียนควรจะขอความร่วมมือกับครูในโรงเรียนนั้น ๆ ให้ช่วยดูแลด้วย	4

ตาราง 35 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่
7	ข่าวที่ออกทางหอกระจายข่าวก่อนที่จะนำออกจะต้องมีการตรวจสอบว่าข่าวนั้นเป็นความจริง หรือจะต้องมีผู้รับผิดชอบในข่าวนั้น ๆ	3
8	ที่กระดานข่าวควรแบ่งเนื้อที่เป็นที่ติ๊กข่าวด้วย โดยนำกระดาษช่วยติดไว้ด้วยเพื่อสะดวกในการติดข่าว	1

จากตาราง 35 แสดงว่าประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า เนื้อเรื่องของหนังสือในตีบหนังสือเคลื่อนที่นั้น เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนควรจะได้พิจารณาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของประชาชนมากที่สุด มีความถี่ 18 จากจำนวนประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 288 คน และข้อเสนอแนะอันดับรองลงมาคือ ในการหมุนเวียนตีบหนังสือเคลื่อนที่ให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนคอยติดตามสอบถามผู้รับผิดชอบอยู่เสมอ ๆ มีความถี่ 15 จากจำนวนประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 288 คน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลสำหรับประชาชนที่มีภูมิสำเนา เพศ อายุ แยกต่างหาก
3. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชาชนที่มีภูมิสำเนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อยู่ในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จำนวน 288 คน ซึ่งสุ่มมาโดยวิธีแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) แล้วกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในระดับความมั่นใจที่ 95 เปอร์เซนต์ และให้มีอัตราส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละเท่า ๆ กัน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดที่มีคำสัมภาษณ์ (Structure interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ตามที่จัดไว้เป็นมาตรฐานเดียวกันและใช้คำถามอย่างเดียวกันกับผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคน แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์รายละเอียดส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน ความคาดหวัง และคำสัมภาษณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นโดยเสรี แบบสัมภาษณ์มีความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขก่อนการเก็บข้อมูลจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หากค่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนซึ่งมีภูมิสำเนา และเพศที่แตกต่างกันที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดโดยใช้ $Z - test$
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกันที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดโดยใช้ $F - test$ และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ $q - statistic$
4. หากค่าความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบของการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน
5. หากความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับความชอบของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน
6. หากค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลโดยส่วนรวมมีความเหมาะสมอยู่ 2 ระดับคือ มากและปานกลาง รูปแบบที่ประชาชนเห็นว่ามีความเหมาะสมระดับมากมี 3 รูปแบบเรียงตามลำดับคือ หอกระจายข่าว การฉายภาพยนตร์ และเอกสารแผ่นปลิว ส่วนรูปแบบที่ประชาชนเห็นว่ามีความเหมาะสมระดับปานกลางมี 3 รูปแบบเรียงตามลำดับคือ การกระดานข่าว ทั่วราชอาณาจักร และพิมพ์หนังสือเคลื่อนที่

1.1 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบกระดานข่าวพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าทำให้เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ติดข่าวมีความเหมาะสมในระดับมาก และสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้เปลี่ยนข่าวที่กระดานข่าวทุกสัปดาห์

1.2 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าขนาดของเอกสารแผ่นปลิวมีความเหมาะสมในระดับมาก และสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ เอกสารแผ่นปลิวควรมีภาพประกอบให้มาก ๆ ส่วนเอกสารแผ่นปลิวที่ประชาชนได้รับนั้นส่วนใหญ่ได้รับจากผู้ใหญ่่มากที่สุด

1.3 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบหอกระจายข่าวพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเวลาที่ออกเสียงทางหอกระจายข่าวมีความเหมาะสมในระดับมาก และสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้ติดตั้งลำโพงให้มากขึ้น

1.4 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบพิมพ์หนังสือเคลื่อนที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดนำหนังสือมาเปลี่ยนหนังสือในหีบ 1 เดือนต่อครั้งมีความเหมาะสมในระดับมาก และสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ หนังสือในหีบควรเป็นหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ๆ

1.5 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบฉายภาพยนตร์พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาพยนตร์ที่นำมาฉายนั้นมีเสียงดังชัดเจนมีความเหมาะสมในระดับมาก และสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ต้องการให้เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ใหม่ยิ่งขึ้น

1.6 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบตัวร้อชีพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองเห็นว่าอาชีพอีที่ห้องสมุดจัดไปตรงกับความต้องการมีความเหมาะสมในระดับมาก และสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้จัดตัวร้อชีมากกว่า 2 เดือนต่อครั้ง

1.7 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามภูมิลาเนาพบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาล และนอกเขตสุขาภิบาลมีความเห็นต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดทุกรูปแบบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.8 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามเพศพบว่า ประชาชนที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 รูปแบบคือ รูปแบบการฉายภาพยนตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่เป็นเพศชายเห็นว่ารูปแบบการฉายภาพยนตร์มีความเหมาะสมมากกว่าเพศหญิง ส่วนอีกรูปแบบหนึ่งคือรูปแบบตัวร้อชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่เป็นเพศชายเห็นว่ารูปแบบตัวร้อชีมีความเหมาะสมมากกว่าเพศหญิง

ส่วนรูปแบบกระดานข่าว เอกสารแผ่นลิว ฝากกระจายข่าว และหีบหนังสือเคลื่อนที่ ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.9 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามระดับอายุพบว่า ประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบของการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกันทางสถิติ 3 รูปแบบคือ รูปแบบกระดานข่าว เอกสารแผ่นลิว และตัวร้อชี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และอายุ 19 - 25 ปี เห็นว่ากระดานข่าวมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป

ประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 16 ปี อายุ 19 - 25 ปี และอายุ 26 - 39 ปี เห็นว่าเอกสารแผ่นลิวมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป

ประชาชนที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี เห็นว่าตัวร้อชีมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และอายุ 19 - 25 ปี ส่วนประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไปเห็นว่าตัวร้อชีมีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และอายุ 19 - 25 ปี

สำหรับรูปแบบหอกระจายข่าว หีบหนังสือเคลื่อนที่ และการฉายภาพยนตร์นั้น ประชาชนทุกระดับอายุมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีความคาดหวังต่อรูปแบบการบริการข่าวสาร ข้อมูลอยู่ 2 ระดับคือ มากและปานกลาง รูปแบบที่มีความคาดหวังมากมี 4 รูปแบบเรียงตามลำดับคือ รูปแบบหอกระจายข่าว การฉายภาพยนตร์ เอกสารแผ่นปลิว และตัวอักษรสี ส่วนรูปแบบที่มีความคาดหวังปานกลางมี 2 รูปแบบเรียงตามลำดับคือ กระดานข่าวและหีบหนังสือเคลื่อนที่

2.1 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามภูมิลำเนา เพศ และอายุพบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาลที่เป็นเพศชายที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และเพศหญิงที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี มีความคาดหวังต่อรูปแบบกระดานข่าวมากที่สุด

รูปแบบเอกสารแผ่นปลิวประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาลที่เป็นเพศชายที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และเพศหญิงที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี มีความคาดหวังต่อรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวมากที่สุด

รูปแบบหอกระจายข่าวประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาลที่เป็นเพศชายที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี อายุ 40 ปีขึ้นไป และเพศหญิงที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไปมีความคาดหวังต่อรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุด

รูปแบบหีบหนังสือเคลื่อนที่ประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาลที่เป็นเพศชายที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และเพศหญิงที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี และอายุ 13 - 18 ปี มีความคาดหวังต่อรูปแบบหีบหนังสือเคลื่อนที่มากที่สุด

รูปแบบการฉายภาพยนตร์ประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาลที่เป็นเพศชายที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี อายุ 40 ปีขึ้นไป และเพศหญิงที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป และอายุ 26 - 39 ปี มีความคาดหวังต่อรูปแบบการฉายภาพยนตร์มากที่สุด

สำหรับรูปแบบตัวอักษรสีประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาลที่เป็นเพศชายที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป อายุ 26 - 39 ปี และเพศหญิงที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความคาดหวังต่อรูปแบบตัวอักษรสีมากที่สุด

3. ประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญส่วนมากชอบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดที่รูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดคือร้อยละ 34.9 และรูปแบบของการบริการที่ชอบน้อยที่สุดคือ รูปแบบหีบหนังสือเคลื่อนที่คือร้อยละ 14.94

3.1 เมื่อจำแนกออกตามภูมิลำเนาพบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาล ชอบรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดคือร้อยละ 33.25 และร้อยละ 33.71 ส่วนรูปแบบที่ชอบน้อยที่สุดคือ หีบหนังสือเคลื่อนที่คิดเป็นร้อยละ 16.36 และร้อยละ 13.43 ตามลำดับ

3.2 เมื่อจำแนกออกตามเพศพบว่า ประชาชนที่เป็นเพศชายและเพศหญิง ชอบรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดคือร้อยละ 33.69 และร้อยละ 31.64 ส่วนรูปแบบที่ชอบน้อยที่สุดคือรูปแบบหีบหนังสือเคลื่อนที่คิดเป็นร้อยละ 14.67 และ 15.82

3.3 เมื่อจำแนกออกตามระดับอายุพบว่า ประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี ชอบรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดคือร้อยละ 32.68 ส่วนรูปแบบที่ชอบน้อยที่สุดคือรูปแบบกระดานข่าวคิดเป็นร้อยละ 21.95

ประชาชนที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี ชอบรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดคือร้อยละ 34.86 ส่วนรูปแบบที่ชอบน้อยที่สุดคือรูปแบบกระดานข่าวคิดเป็นร้อยละ 17.14

ประชาชนที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี ชอบรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดคือร้อยละ 28.63 ส่วนรูปแบบที่ชอบน้อยที่สุดคือหีบหนังสือเคลื่อนที่คือร้อยละ 16.30

ประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไปชอบรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดคือร้อยละ 23.85 รูปแบบที่ชอบน้อยที่สุดคือ หีบหนังสือเคลื่อนที่คิดเป็นร้อยละ 18.94

4. สรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนจากการที่ให้ตอบโดยเสรี

4.1 ต้องการให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนได้คัดเลือกหนังสือให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของประชาชน ก่อนที่จะนำออกไปบริการในลักษณะของหีบหนังสือเคลื่อนที่มีจำนวนความถี่ 18 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.2 ในการหมุนเวียนหนังสือเคลื่อนที่ให้ผู้เข้าร่วมที่ห้องสมุดประชาชนคอยติดตามสอบถามผู้รับผิดชอบอยู่เสมอ ๆ มีจำนวนความถี่ 15 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.3 ตัวอักษรที่ใช้เขียนลงในเอกสารแผ่นปลิวควรจะใช้ตัวเขียนจะดีกว่าใช้ตัวพิมพ์ดีด เพราะจะทำให้อ่านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีจำนวนความถี่ 7 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.4 หีบหนังสือเคลื่อนที่ควรนำไปหมุนเวียนตามโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาให้เป็นประจำทุกเดือน มีจำนวนความถี่ 5 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.5 ที่กระดานข่าวควรจะมีเนื้อที่ไว้ให้เด็กช่วยกันนำกระดาษขาน้อยติดกับไว้ด้วยเพื่อสะดวกในการติดข่าว มีจำนวนความถี่ 1 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่าประชาชนในอำเภอวิเศษชัยชาญมีความเห็นว่างบรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลมีความเหมาะสมอยู่ 2 ระดับคือ มาก และปานกลาง รูปแบบที่ประชาชนเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากมี 3 รูปแบบเรียงตามลำดับคือ หอกระจายข่าว การฉายภาพยนตร์ และเอกสารแผ่นปลิว ส่วนรูปแบบที่ประชาชนเห็นว่ามีเหมาะสมระดับปานกลางมี 3 รูปแบบเรียงตามลำดับคือ กระดานข่าว ทั่วราชอาณาจักร และหีบหนังสือเคลื่อนที่ อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริการดังกล่าวที่ห้องสมุดจัดขึ้นเป็นรูปแบบการบริการที่ใหม่ประชาชนจึงให้ความสนใจ ประกอบกับห้องสมุดพยายามที่จะจัดให้สนองกับความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

1.1 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบการบริการข่าวพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการให้เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ติดข่าวมีความเหมาะสมในระดับมาก อาจเป็นเพราะเลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านจะเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่มีความเสียสละเวลาเพื่อส่วนรวม และยังเป็นผู้ที่เอาใจใส่ในการที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับความรู้เพิ่มเติมจึงได้พยายามที่จะหาข่าวสารความรู้ต่าง ๆ มาติดไว้ในที่กระดานข่าวให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน และสิ่งที่ประชาชนต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้เปลี่ยนข่าวที่กระดานข่าวทุกสัปดาห์ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนเห็นว่าข่าวบางข่าวที่ติดไว้นานกว่าสัปดาห์แล้วข่าวนั้นอาจจะไม่ทันต่อเหตุการณ์

1.2 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองเห็นว่าขนาดของเอกสารแผ่นปลิวมีความเหมาะสมในระดับมากอาจเป็นเพราะขนาดของเอกสารแผ่นปลิวที่ห้องสมุดใช้จัดพิมพ์นั้นไม่ใหญ่เกินไป และยังสามารถบรรจุข้อความของข่าวสารความรู้ได้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน อย่างไรก็ตามประชาชนต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้เอกสารแผ่นปลิวมีภาพประกอบให้มาก ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อเสน�향ที่มีภาพประกอบจะช่วยสื่อให้เข้าใจเร็วยิ่งขึ้น ส่วนเอกสารแผ่นปลิวที่ประชาชนได้รับนั้นส่วนใหญ่ได้รับจากผู้ใหญ่บ้านมากที่สุดอาจเป็นเพราะตามระบบงานผู้ใหญ่บ้านจะเป็นผู้ติดต่อกับห้องสมุด และผู้ใหญ่บ้านยังเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับลูกบ้านมากที่สุดด้วย ซึ่งโดยระบบดังกล่าวก็เหมาะสมมาก

1.3 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบหอกระจายข่าวพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองเห็นว่าเวลาที่ออกเสียงทางหอกระจายข่าวมีความเหมาะสมในระดับมาก อาจเป็นเพราะระยะเวลาที่ออกกระจายเสียงนั้นเป็นช่วงที่ประชาชนไม่ได้ใช้สมาธิในการทำงานมากนัก ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงของการพักผ่อนของประชาชนทำให้เขาสามารถที่จะรับฟังข่าวไปด้วยได้ และสิ่งที่ประชาชนต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ให้ติดตั้งลำโพงให้มากขึ้น ทำให้ประชาชนที่อยู่ห่างจากจุดตั้งหอกระจายข่าวได้ยินเสียงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.4 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบที่บนหนังสือเคลื่อนที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองเห็นว่า ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดนำหนังสือมาเปลี่ยนหนังสือในหีบ 1 เดือนต่อครั้งมีความเหมาะสมในระดับมาก อาจเป็นเพราะประชาชนเห็นว่าระยะเวลา 1 เดือนเขาสามารถที่จะเลือกหนังสือในหีบหนังสือที่น่าสนใจอ่านได้พอเพียงแล้ว และสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ หนังสือในหีบควรเป็นหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ๆ อาจเป็นเพราะหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ๆ จะมีเนื้อหาที่ทันสมัยและยังดึงดูดความสนใจให้นำหยิบออกมาอ่านอีกด้วย

1.5 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบการฉายภาพยนตร์พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองเห็นว่าภาพยนตร์ที่นำมาฉายนั้นมีเสียงดังชัดเจนมีความเหมาะสมในระดับมาก อาจเป็นเพราะเครื่องฉายภาพยนตร์ที่ห้องสมุดจัดออกไปฉายส่วนใหญ่เป็นเครื่องขนาดใหญ่

ประชาชนที่เข้าชมเป็นจำนวนมากก็สามารถได้ยินเสียงดังชัดเจน และสิ่งที่ประชาชนต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ต้องการให้เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ใหม่ยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาพยนตร์ที่ทำการฉายแล้วนำมาฉายซ้ำอีกประชาชนจะไม่ค่อยสนใจ

1.6 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบทัวร์อาชีพพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอาชีพที่ห้องสมุดจัดไปตรงกับความต้องการมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะห้องสมุดประชาชนได้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนก่อนว่ามีความสนใจในอาชีพอะไร แล้วพยายามจัดตามความต้องการเหล่านั้น ประชาชนจึงมีความพอใจในระดับมาก อย่างไรก็ตามสิ่งที่ประชาชนต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือให้จัดทัวร์อาชีพมากกว่า 2 เดือนต่อครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนเห็นว่าช่วงระยะเวลา 2 เดือนต่อครั้งค่อนข้างเกินไป และนอกจากนั้นเขายังได้รับประโยชน์จากการไปทัวร์อาชีพนำมาปรับปรุงอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับตนเองพร้อมกับเป็นการท่องเที่ยวไปในตัวอีกด้วย

2. ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประชาชนที่มีภูมิฐานะต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับมากและปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญจัดขึ้นเป็นรูปแบบที่ใหม่ ประชาชนทั้งที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตสุขาภิบาลกำลังตื่นตัวกับการบริการดังกล่าวของห้องสมุดเหมือนกัน

3. ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประชาชนที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกันบางรูปแบบไม่เป็นไปตามสมมุติฐานทั้งหมด รูปแบบที่ประชาชนมีความคิดเห็นต่างกันคือ รูปแบบการฉายภาพยนตร์ และรูปแบบทัวร์อาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการฉายภาพยนตร์นั้นเป็นการนำภาพยนตร์ที่เป็นทั้งสารคดีและบันเทิง เข้ามาฉายในหมู่บ้าน ประชาชนที่เป็นเพศชายสามารถที่จะไปชมได้โดยไม่ต้องกังวลกับงานบ้านซึ่งเป็นหน้าที่ของเพศหญิงที่จะต้องรับผิดชอบ ทำให้เพศชายเห็นว่ารูปแบบการฉายภาพยนตร์มีความเหมาะสมมากกว่าเพศหญิง

รูปแบบทัวร์อาชีพนั้นประชาชนที่เป็นเพศชายเห็นว่ามีความเหมาะสมมากกว่าเพศหญิง อาจเป็นเพราะการที่ห้องสมุดจัดไปทัวร์อาชีพไม่ว่าใกล้หรือไกลเพศชายสามารถที่จะไปร่วมกับห้องสมุดได้โดยไม่ต้องกังวลในเรื่องการเดินทางหรือเป็นกังวลในเรื่องงานบ้านเท่ากับเพศหญิง

ซึ่งเพศหญิงก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางไปทัวร์อาชีพแต่ละครั้งจะต้องคิดไตร่ตรองหลายอย่างเช่น
กลัวจะไม่ได้ได้รับความปลอดภัยในการเดินทาง กลัวกลับมาไม่ทันทำงานบ้าน เป็นต้น

รูปแบบที่ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นไม่แตกต่างกันคือ รูปแบบ-
กระดานข่าว เอกสารแผ่นปลิว หอกระจายข่าว และหีบหนังสือเคลื่อนที่ อาจเป็นเพราะรูปแบบ
บริการดังกล่าวเป็นการจัดการบริการในย่านชุมชนของหมู่บ้าน ประชาชนไม่ต้องเสียเวลาไปรับ
บริการที่ไหน ประชาชนทั้งสองกลุ่มสามารถเลือกรับบริการที่ตนสนใจได้อย่างสะดวกทัดเทียมกัน

4. ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็น
ต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกันบางรูปแบบไม่เป็นไปตามสมมุติฐานทั้งหมด
รูปแบบที่ประชาชนที่มีระดับอายุต่างกันมีความเห็นต่างกันคือ รูปแบบกระดานข่าว เอกสาร-
แผ่นปลิว และทัวร์อาชีพ อาจเป็นเพราะรูปแบบกระดานข่าวจะมีข่าวหลายประเภทโดยเฉพาะ
ข่าวเกี่ยวกับการศึกษาออกโรงเรียน งานวิชาชีพ งานกลุ่มสนใจ การศึกษาทางวิทยุและ
ไปรษณีย์ เป็นต้น ซึ่งประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และ 19 - 25 ปี มีความสนใจ
ในข่าวเรื่องดังกล่าวมากกว่าประชาชนที่ระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งช่วงระดับอายุดังกล่าวนั้น
ในทางจิตวิทยาเห็นว่ามีความต้องการที่จะร่วมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน ๆ ประกอบ
กับมีความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพมากอีกด้วย

รูปแบบเอกสารแผ่นปลิวนั้นประชาชนที่มีระดับอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน
อาจเป็นเพราะผู้ที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อายุ 19 - 25 ปี และอายุ 26 - 39 ปี มีความ
สนใจในเนื้อเรื่องของเอกสารแผ่นปลิวมากเพราะอยู่ในช่วงระยะเปลี่ยนอาชีพ (วิกิ
ทัศนุฑฒ 2526 : 47) ต้องการหาข้อมูลจากเอกสารแผ่นปลิวมาก ซึ่งต่างกับประชาชน
ที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไปเพราะผู้ที่อยู่ในวัยนี้เป็นผู้ที่มีงานทำมั่นคงแล้วจึงไม่ค่อยสนใจในเนื้อเรื่อง
ของเอกสารแผ่นปลิวมากนัก

รูปแบบทัวร์อาชีพนั้นประชาชนที่มีระดับอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบทัวร์อาชีพ
แตกต่างกันอาจเป็นเพราะผู้ที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป และอายุ 26 - 39 ปีเป็นผู้ที่มีอาชีพ
และรายได้คงที่แล้ว เมื่อทางห้องสมุดประชาชนจัดทัวร์อาชีพก็สามารถที่จะไปร่วมกับห้องสมุดได้
ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความรู้ และยังนำเอาความรู้ที่ได้รับมานั้นไปปรับปรุงอาชีพของตนที่ปฏิบัติอยู่
ให้ดียิ่งขึ้น เขาจึงมีความเห็นว่ารูปแบบทัวร์อาชีพมีความเหมาะสมมากกว่าผู้ที่มีระดับอายุ

19 - 25 ปี และอายุ 13 - 18 ปี เพราะผู้ที่อยู่ในช่วงนี้ยังไม่มีอาชีพและรายได้ที่คงที่ ฉะนั้นจึงมีความคิดเห็นต่างไปจากกลุ่มอาชีพอื่น

รูปแบบการบริการที่ประชาชนมีระดับอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันคือ รูปแบบหอกระจายข่าว ทึบหนังสือเคลื่อนที่ และการฉายภาพยนตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบการบริการดังกล่าว ประชาชนทุกระดับอายุสามารถที่จะรับบริการได้ตามความสนใจของแต่ละบุคคล เช่น สามารถที่จะทำงานไปด้วยรับฟังข่าวไปด้วยได้ หรือสามารถที่จะยืมหนังสือจากทึบหนังสือไปอ่านที่บ้านได้ และยังช่วยให้เขาสามารถเห็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น ความคิดที่เป็นนามธรรมด้วยวิธีการสร้างรูปธรรมขึ้นมาจากการที่ได้ดูภาพยนตร์ เป็นต้น

สำหรับรูปแบบบริการข่าวสารข้อมูลที่ประชาชนชอบมากที่สุดคือ รูปแบบหอกระจายข่าว อาจเป็นเพราะหอกระจายข่าวเป็นบริการเดียวที่อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนมากที่สุด ประชาชนสามารถที่จะทำงานไปด้วยรับฟังข่าวไปด้วยได้ นอกจากนั้นการที่ให้บริการอ่านเองเขาอาจจะอ่านได้ช้าทำให้เสียเวลามาก อีกประการหนึ่งเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีสภาพไม่คึกคัก ประชาชนจึงไม่ค่อยมีเวลาไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ แต่เมื่อเขาได้รับฟังข่าวจากหอกระจายข่าวก็ทำให้เขาเป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์ได้ และยังเป็นการเพิ่มพูนคุณค่าของชีวิตให้กับประชาชนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการต่อบรรณารักษ์และกรมการศึกษา นอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

1.1 ในการจัดบริการของห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนควรพิจารณา ทว่าชุมชนที่ห้องสมุดให้บริการนั้นประชาชนมีลักษณะในภูมิลำเนา เพศ อายุใดเป็นส่วนใหญ่ อาจนำผลงานการวิจัยที่แยกตามตัวแปรมาพิจารณาประกอบ

1.2 ในกรณีที่ห้องสมุดยังไม่พร้อมที่จะจัดบริการได้ทุกรูปแบบ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนควรจัดบริการรูปแบบหอกระจายข่าวก่อน

1.3 ในการจัดบริการที่หนังสือเคลื่อนที่ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจะต้องคัดเลือกหนังสือให้สอดคล้องกับอาชีพ และความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านนั้น ๆ ซึ่งแนวเนื้อหาของหนังสือให้ดูจากงานวิจัยของเบญจวรรณ สารเกษตริน (เบญจวรรณ สารเกษตริน 2528 : 97 - 103)

1.4 ในการจัดส่งข่าวสารให้กับประชาชน บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนควรมอบหมายให้ผู้ใหญ่บ้าน และเลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้จัดส่ง เพราะจากผลการวิจัยพบว่าถึงมือประชาชนมากกว่าผ่านกลุ่มบุคคลอื่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2.1 ควรเป็นตัวจักรสำคัญในการสนับสนุนให้ห้องสมุดประชาชนอำเภอจัดบริการข่าวสารข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ นี้

2.2 หาโอกาสไปเยี่ยมชมห้องสมุดประชาชน และให้ข้อเสนอแนะแก่บรรณารักษ์เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ถูกต้อง และได้ผลดียิ่งขึ้น

2.3 ควรจัดงบประมาณให้ห้องสมุดประชาชนจัดดำเนินโครงการบริการข่าวสารข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ทุกปี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนในเขตภาคอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าและปัญหาของหัวหน้าศูนย์บริการข่าวสารข้อมูล และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤติยา อัทธการ การวิเคราะห์งานด้านบริการสำหรับเด็กของห้องสมุดประชาชนใน กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 138 หน้า
อัครสำเนา
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม โครงการทดลองศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลเพื่อการเรียนรู้
ในอำเภอวิเศษชัยชาญจังหวัดอ่างทอง ม.ป.ท. ม.ป.ป., 24 หน้า อัครสำเนา
- บันทึกการศึกษานอกโรงเรียน 2523 กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2523,
213 หน้า
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง การประเมินผลโครงการเชิงปฏิบัติการ
ฝ่ายแผนงานและวิจัย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2527, 94 หน้า อัครสำเนา
- กุลรัสมิ์ บุญปลั่งมภ์ การเลือกและการจัดท้าวสดห้องสมุด วิทยาลัยครูพระนคร 2521,
73 หน้า
- กุลรัสมิ์ ภูมิมาส และ ดวงเนตร เปี้ยวไข่มุข การบริการและกิจกรรมห้องสมุด
วิทยาลัยครูจันทระเกษม 2521, 64 หน้า
- จิตตศักดิ์ วงษ์ทองดี และ สมพิศ มงคล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ บุญเรือน แสงทอง เป็นผู้
สัมภาษณ์ ที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม
พ.ศ. 2528
- จิรายุ ดาศรี "ห้องสมุดประชาชนแหล่งการศึกษานอกโรงเรียนที่ถูกลืม" การศึกษาผู้ใหญ่
15 : 16 - 25 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2521
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน กระบวนการดำเนินงานศูนย์วัสดุพิมพ์และไมตีพิมพ์ ภาววิชา
บรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ม.ป.ป., 85 หน้า
- "การจัดบริการการอ่านในแนวใหม่" ห้องสมุด 23 : 385 - 389 กรกฎาคม -
ธันวาคม 2522
- ชลทิพย์ เอี่ยมล้ำอ่างค์ และ สุมาลี สังข์ศรี การศึกษานอกโรงเรียนและการพัฒนา
ม.ป.ท. 2528, 127 หน้า อัครสำเนา

ชัยวัฒน์ นันทพันธ์ "ห้องสมุดกับการพัฒนาประเทศ" ห้องสมุด 24 : 55 - 67

ตุลาคม - ธันวาคม 2523

ชูศรี วงศ์รัตน เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ ประสานมิตร 2525, 270 หน้า

ถนัด ม่วงมณี การศึกษานอกโรงเรียนและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง

2527, 271 หน้า

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ บริการของห้องสมุด วิทยาลัยครูพระนคร 2519, 73 หน้า

นฤมล พงษ์ไพบูลย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ บุญเรือน แสงทอง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่งานอนุภรณ์

การศึกษาและสื่อการสอน เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2528

บุญเกื้อ หลงสวัสดิ์ สภาพและเกณฑ์ปกติของห้องสมุดประชาชนจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งเขตการ

ศึกษา ปริญญาทิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519,

120 หน้า อัดสำเนา

บุปผา เจริญทรัพย์ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชน

ระดับจังหวัดสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์

อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 244 หน้า อัดสำเนา

เบญจวรรณ สารเกษตริน การศึกษาสภาพการอ่านและความสนใจในการอ่านของ

ประชาชนในอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ปริญญาทิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 125 หน้า อัดสำเนา

ประพิมพ์พรณ วรพัฒน์ ผลการแสดงหนังสือต่อการยืมหนังสือในห้องสมุดประชาชน

วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 136 หน้า อัดสำเนา

พัชรินทร์ ชื่นทอง การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชน

ระดับจังหวัดสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคใต้ของประเทศไทย วิทยานิพนธ์

อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 288 หน้า อัดสำเนา

แมคคอลวิน, ไลออนเนล อาร์ การขยายกิจการห้องสมุดประชาชน แปลโดย เน้นมาส ขวลิต

โรงพิมพ์ตำรวจ 2502, 137 หน้า

แน้นมาส ชวลิต "บริการของห้องสมุดประชาชน" ใน รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน

หน้า 2515 - 2519 กองการศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ 2523

แน้นมาส ชวลิต และ สิริพันธ์ ช่วงโชติ คู่มือบรรณารักษศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2 เกษมบรรณกิจ 2511, 796 หน้า

รัฐจวน อิศรางค์ทอง, คุณ การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2517, 135 หน้า

ลัดดา รุ่งวิสัย การศึกษาผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 195 หน้า อัดสำเนา

วิกร หัตถวาทใจ "การเปลี่ยนแปลงอาชีพกับการศึกษานอกโรงเรียน" การศึกษานอกโรงเรียน 2 : 47 ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526

วิชา อัครศาสตร์ และ อุดม เขยกิจวงศ์ ปรัชญาและหลักการศึกษานอกโรงเรียน บรรณกิจ 2523, 99 หน้า

วิศนี กิลละกุล "ศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ในอำเภอ : ก้าวใหม่บนเส้นทางเก่า" การศึกษานอกโรงเรียน 21 : 50 - 54 สิงหาคม - กันยายน 2527

ศึกษาธิการ, กระทรวง คู่มือการปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป., 370 หน้า

ระเบียบและคำสั่งเกี่ยวกับงานการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2520, 458 หน้า

สงศรี คีศรีแก้ว การศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิทยานิพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 176 หน้า อัดสำเนา สมบูรณ์ ภูหล้า ปัญหาของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ อ.บ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 275 หน้า อัดสำเนา

สามัญศึกษา, กรม คู่มือการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน อันดับที่ 3 กรมสามัญศึกษา 2520, 114 หน้า

สุกัญญา คั่นทีกัลยาภรณ์ ความต้องการบริการและกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชนของประชาชน

ในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2523, 216 หน้า อัดสำเนา

สุดใจ เพ็ชรศิริ การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนของกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 193 หน้า อัดสำเนา

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง ไทยวัฒนาพานิช 2521, 144 หน้า

สุนทร สุนันท์ชัย "การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ" ห้องสมุด 21 : 51 - 52

มกราคม - กุมภาพันธ์ 2522

สุนิตย์ เย็นสบาย การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชนระดับ

จังหวัดสิงห์บุรีกระทรวงศึกษาธิการในภาคกลางตอนบนของประเทศไทย วิทยานิพนธ์

อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 239 หน้า อัดสำเนา

สุพรรณ วราทร ห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 142 หน้า อัดสำเนา

สุภัทรา ฉัตรเงิน ห้องสมุดประชาชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 144 หน้า

สุภาพร นาฬิกาจวนกุล การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชน

ระดับจังหวัดสิงห์บุรีกระทรวงศึกษาธิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 246 หน้า อัดสำเนา

สุรางค์ กุณวณิช การประเมินผลการปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชนของกรุงเทพมหานคร

ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 109 หน้า

อัดสำเนา

อรุณ ปรีดีติติก และ อุดม เขยแก้วศ์ การจัดและการบริหารการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ในประเทศไทย บรรณกิจ 2524, 101 หน้า

อัมพร ไ้นศรี และ นนทนา เพ็ญพ่อง การจัดและการบริหารงานห้องสมุด มหาวิทยาลัย

รามคำแหง 2515, 500 หน้า

อาภารัตน์ ขำสกุล "บทบาทของห้องสมุดประชาชนในฐานะเป็นแหล่งวิชาของชุมชน"

การศึกษาผู้ใหญ่ 15 : 31 - 34 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2521

อุบล เกตุดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ บุญเรือน แสงทอง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2528

อุบล รอดเอี่ยม การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการห้องสมุดประชาชนระดับ
จังหวัดสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย วิทยานิพนธ์
อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 237 หน้า อุดลำนนา

อุบลวรรณ กิตติมานนท์ ความต้องการบริการของผู้ใช้ห้องสมุดกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์
อ.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 248 หน้า อุดลำนนา

American Library Association. Minimum Standards for Public Library
Ststems. Chicago, American Library Association, 1976. 69 p.

A Plan for Better Public Library Service. Chicago, American
Library Association, 1957. 16 p.

Post - war Standards for Public Libraries. Chicago, American
Library Association, 1943. 92 p.

Public Library Service : A Guide to Evaluation with Minimum
Standards. Chicago, American Library Association, 1956. 74 p.

Barber, Beckie and Frank Oblijulek. The Role of Public Library in
the Community : What Should It Be and Do ? Ontario, Northwest
Ontario Library Action Group, 1972. 51 p.

Best, John N. Research in Education. 2nd.ed., New Jersey,
Prentice - Hall, 1970. 399 p.

Birge, Lynn Ellen. "The Evolution of American Public Library
Service to Adult Independent Learners," Dissertation Abstracts
International. 40 : 1133 - A September, 1979.

Bowler, Roberta, ed. Local Public Library Administration. Chicago,
The International City Managers Association, 1964. 375 p.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd.ed., Chicago,
McGraw-Hill, 1973. 681 p.

Harrod, Leonard Montague. The Librarians' Glossary. London,
Andre Deutsch, 1979, 903 p.

- Hiatt, Peter. "Public Library Branch Service for Adults of Low Education," Dissertation Abstracts International. 24 : 1240 - A October, 1963.
- International Federation of Library Association Section of Public Librarian. Standards for Public Libraries. Munchen, Verlag Dokumentation, 1973. 53 p.
- John, Palmer O. and Robert W.B. Jackson. Instruction to Statistical Methods. New York, Prentice - Hall, 1953. 357 p.
- Krejcie, Robert and Daryle W. Morgan "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30 : 606 - 670 Autumn, 1970.
- Martin Lowell A. Library Response to Urban Change : a Study of the Chicago Public Library. Chicago, American Library Association, 1969. 313 p.
- Pagel, Doris Bertha. "Function of Public Librarians Toward the Performing of Adult Education Service," Dissertation Abstracts International. 39 : 67 - A July, 1978.
- Roger, Everett M. Social Change in Rural Society. New York, Appleton Century Crafts, 1960. 490 p.
- Sinclair, Dorothy. Administration of the Small Public Libraries. Chicago, American Library Association, 1965. 171 p.
- Torrance, Robert Joseph. "An Investigation to Determine Optimal Condition for Adult Learning Through Multimedia Programs," Dissertation Abstracts International. 40 : 616 - A August, 1963.
- Von. Fleckenstein, Friedrich W. Adoption of Agricultural Innovation in a Northeastern Thai Village. Doctor Thesis, University of Hawaii, 1971. 353 p.
- Wheeler, Joseph L. and Herbert Goldhor. Practical Administration of Public Libraries. New York, Harper & Row, 1962. 574 p.
- Withers, F.N. Standards for Library Service. Paris, Unesco, 1970. 228 p.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

คำแนะนำสำหรับผู้สัมภาษณ์

1. ผู้สัมภาษณ์แจ้งความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไปทำวิทยานิพนธ์ แล้วจึงสร้างบรรยากาศในการสัมภาษณ์ก่อนทำการสัมภาษณ์ เช่น สนทนาเรื่องทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่ แล้วถามความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมของ ห้างสมุทประชาชน เป็นต้น
2. ผู้สัมภาษณ์ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้
 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้างสมุทประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ
 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลสำหรับประชาชนที่มีภูมิสำเนา เพศ อายุ ต่างกัน
 3. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้างสมุทประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ
3. การเริ่มต้นการสัมภาษณ์ ไม่จำเป็นต้องเริ่มต้นตามลำดับของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้างสมุทในแบบสัมภาษณ์ จะสัมภาษณ์รูปแบบใดก่อนก็ได้ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ จะต้องได้รับการบริการข่าวสารข้อมูลทุกรูปแบบ ซึ่งอาจจะเริ่มต้นจากความสนใจ เช่น หัวข้ออาชีพ กระดานข่าว หอกระจายข่าว หีบหนังสือเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์ หรือ เอกสารแผ่นปลิว รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสม
4. การใช้คำสัมภาษณ์ ต้องพยายามถามคำถามในแบบสัมภาษณ์ให้ครบทุกข้อ และก่อนสิ้นสุดการสัมภาษณ์ต้องตรวจดูว่าได้สัมภาษณ์ครบทุกรูปแบบหรือยัง
5. การบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ต้องกาเครื่องหมายให้ตรงตามให้ผู้ให้สัมภาษณ์บอก ในกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกรู้สึกหรือต้องการ เสนอแนะให้บันทึกคำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ในช่องข้อ เสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้ผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามคำให้สัมภาษณ์

รายละเอียดส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ภูมิลำเนา

☐ ในเขตสุขาภิบาล

☐ นอกเขตสุขาภิบาล

2. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

3. อายุ

☐ 13 - 18 ปี

☐ 19 - 25 ปี

☐ 26 - 39 ปี

☐ 40 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ อุดมศึกษาขึ้นไป

5. อาชีพ

☐ ทำนา

☐ ทำสวน

☐ ทำไร่

☐ ลูกจ้าง

☐ ค้าขาย

☐ เลี้ยงสัตว์

☐ รับราชการ

☐ อื่น ๆ

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้การเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามคำให้สัมภาษณ์ และในข้อสุดท้าย ให้เขียนหมายเลขลงในช่อง ☐ ตามลำดับ

การสัมภาษณ์

“จะสัมภาษณ์เฉพาะผู้ที่ให้บริการข่าวสารข้อมูลทุกรูปแบบเท่านั้น”

(รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลหมายถึง ลักษณะการจัดข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน ได้แก่ กระดานข่าว เอกสารแผ่นลิ้ว หอกระจายข่าว วิทยุหนังสือเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์ และตัวอักษร)

รูปแบบที่ 1

กระดานข่าว

คำถาม 1. “ท่านคิดว่าขนาดของกระดานข่าวมีความเหมาะสมเพียงใด”

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

“ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด”

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

“ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร”

☐ ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

☐ ให้มีขนาดเล็กลง

☐ อื่น ๆ

คำถาม 2. "ท่านคิดว่าจำนวนกระดานข่าวเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ เพิ่มจำนวนกระดานข่าวให้มากขึ้น

☐ อื่น ๆ

3. "ท่านคิดว่าขนาดของตัวหนังสือที่เขียนบนกระดานข่าวมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้มีขนาดของตัวหนังสือใหญ่ขึ้น

☐ ให้มีขนาดตัวหนังสือเล็กลงเพื่อจะได้เพิ่มเนื้อหามากขึ้น

☐ อื่น ๆ

4. "ท่านคิดว่าเนื้อเรื่องของข่าวตรงกับความสนใจของท่านเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าเนื้อหาข่าวควรมีลักษณะอย่างไร"

☐ ควรเป็นข่าวการเมือง

☐ ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย

☐ ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับการเกษตร

☐ อื่น ๆ

คำถาม 5. "ท่านคิดว่าชาวที่กระดานขาวมีความทันสมัยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ เปลี่ยนขาวทุกวัน

☐ เปลี่ยนขาวทุกสัปดาห์

☐ อื่น ๆ

6. "ท่านคิดว่าทำให้ท่านเป็นผู้คิดขาวมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้มีอาสาสมัครเป็นผู้คิดขาว

☐ อื่น ๆ

7. "ท่านคิดว่าทำให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้คิดขาวมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้มีอาสาสมัครเป็นผู้คิดขาว

☐ อื่น ๆ

คำถาม 8. "ท่านคิดว่าการให้เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ติดข่าวมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้มีอาสาสมัครเป็นผู้ติดข่าว

☐ อื่น ๆ

9. ท่านคิดว่าการเสนอข่าวสารในลักษณะของ "กระดานข่าว" มีความเหมาะสมเพียงใด

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

10. ท่านคิดว่าอยากจะทำให้ห้องสมุดจัดบริการข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ "กระดานข่าว" ต่อไปอีกมากน้อยเพียงใด

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

รูปแบบที่ 2

เอกสารแผ่นปลิว

- คำถาม 1. ท่านได้รับเอกสารแผ่นปลิวผ่านทางแหล่งใด "ตอบให้มากกว่า 1"
- ก. ☐ กำนัน
- ข. ☐ ผู้ใหญ่บ้าน
- ค. ☐ เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้าน
- ง. ☐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- จ. ☐ กระเบื้องขาว
- ฉ. ☐ เกษตรตำบล
- ช. ☐ สธารณสุขตำบล
- ซ. ☐ อื่น ๆ
2. "ท่านคิดว่าขนาดของตัวหนังสือในเอกสารแผ่นปลิวมีความเหมาะสมเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าขนาดของตัวหนังสือในเอกสารแผ่นปลิวมีลักษณะอย่างไรจึงจะทำให้ท่านสะดวกในการอ่าน"
- ☐ ให้ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่ขึ้น
- ☐ ให้ตัวหนังสือเล็กลงเพื่อจะได้เนื้อหาของข่าวเพิ่มขึ้น
- ☐ อื่น ๆ

คำถาม 3. "ท่านคิดว่าขนาดของแผ่นปลิวมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าขนาดของแผ่นปลิวควรมีลักษณะอย่างไร"

☐ ให้ขนาดแผ่นปลิวใหญ่ขึ้น

☐ ให้ขนาดแผ่นปลิวเล็กลง

☐ อื่น ๆ

4. "ท่านคิดว่าเนื้อหาในเอกสารแผ่นปลิวตรงกับความสนใจของท่านเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าเนื้อหาในเอกสารแผ่นปลิวควรมีลักษณะอย่างไร"

☐ ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับเกษตรกรรมมาก ๆ

☐ ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัยมาก ๆ

☐ อื่น ๆ

5. "ท่านคิดว่าเอกสารแผ่นปลิวมีข่าวใหม่ทันสมัยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าควรปรับปรุงอย่างไร"

☐ เปลี่ยนข่าวทุก 2 สัปดาห์

☐ เปลี่ยนข่าวทุก 3 สัปดาห์

☐ อื่น ๆ

คำถาม 6. "ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านเอกสารแผ่นลิ้วเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าควรปรับปรุงอย่างไร"

☐ ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับการใช้การรักษาโรคพืชและสัตว์

☐ ควรเป็นข่าวการเมือง

☐ อื่น ๆ

7. "ลักษณะการเขียนในเอกสารแผ่นลิ้วน่าเราใจให้อ่านเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไรจึงจะเราใจให้อ่าน"

☐ ควรมีภาพประกอบให้มาก ๆ

☐ อื่น ๆ

8. "ท่านคิดว่าการเสนอข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ "เอกสารแผ่นลิ้ว" มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

9. "ท่านคิดว่าอยากจะให้ห้องสมุดจัดบริการข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ "เอกสารแผ่นลิ้ว" ต่อไปอีกมากน้อยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

รูปแบบที่ 3

หอกระจายข่าว

- คำถาม 1. "ท่านคิดว่าเสียงที่ออกทางหอกระจายข่าวมีความดังเหมาะสมเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าควรปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ ติดตั้งลำโพงให้มากขึ้น
- ☐ อื่น ๆ
2. "ท่านคิดว่าเวลาที่ออกเสียงทางหอกระจายข่าวมีความเหมาะสมเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ เพิ่มเวลาให้มากขึ้น
- ☐ อื่น ๆ
3. "ท่านคิดว่าเนื้อหาข่าวที่ออกทางหอกระจายข่าวมีความทันสมัยเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ ควรนำข่าวเกี่ยวกับราคาของผลผลิตทางด้านการเกษตรออกให้มากขึ้น
- ☐ อื่น ๆ

4. "ท่านเข้าใจเนื้อหาหรือรายละเอียดของข่าวที่ออกทางหอกระจายข่าวเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าควรปรับปรุงอย่างไร"

☐ ควรประกาศเนื้อหาของข่าวให้ละเอียดมากขึ้น

☐ อื่น ๆ

5. "ท่านคิดว่าข่าวที่ออกทางหอกระจายข่าวมีเนื้อหาตรงกับความสนใจของท่านเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ควรนำข่าวทางการเกษตรออกให้มาก

☐ อื่น ๆ

6. "ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติมจากหอกระจายข่าวมีเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไรจึงจะส่งเสริมให้ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติม"

.....

.....

7. "ท่านคิดว่าการให้วัดเป็นผู้รับผิดชอบในการออกข่าวทางหอกระจายข่าวมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

.....

8. "ท่านคิดว่าการให้โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการออกข่าวทางหอกระจายข่าวมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

.....

9. "ท่านคิดว่าการให้สภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบในการออกข่าวทางหอกระจายข่าวมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

.....

10. "ท่านคิดว่าการเสนอข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ "หอกระจายข่าว" มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

คำถาม 11. "ท่านคิดว่าอยากจะให้ห้องสมุดจัดบริการข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ

หอกระจายข่าว" ต่อไปอีกมากน้อยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

รูปแบบที่ 4

หีบหนังสือเคลื่อนที่

คำถาม 1. "ท่านคิดว่าการส่งหีบหนังสือเคลื่อนที่ผ่านคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำ

หมู่บ้านทำให้ความรวดเร็วในการรับหนังสือมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

.....

2. "ท่านคิดว่าขนาดของตัวหนังสือในหีบหนังสือเคลื่อนที่มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ควรหาหนังสือที่มีขนาดของตัวหนังสือโต ๆ

☐ อื่น ๆ

3. "ท่านคิดว่าเนื้อเรื่องของหนังสือในหีบหนังสือตรงกับความสนใจของท่านเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าเนื้อเรื่องของหนังสือในหีบควรมีลักษณะอย่างไร"

☐ ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในหมู่บ้านนั้น ๆ

☐ อื่น ๆ

4. "ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือในหีบหนังสือเล่มอื่นที่เพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการผลิตง่าย ๆ

☐ อื่น ๆ

5. "ท่านคิดว่าหนังสือในหีบมีเนื้อหาทันสมัยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ควรเป็นหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ๆ

☐ อื่น ๆ

คำถาม 6. "ท่านคิดว่าระยะเวลาในการยืมหนังสือจากห้องหนังสือไปอ่านที่บ้านมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ เพิ่มเวลาในการยืมให้มากขึ้น

☐ อื่น ๆ

7. "ท่านคิดว่าจำนวนหนังสือในห้องหนังสือมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ เพิ่มจำนวนหนังสือในห้องให้มากขึ้น

☐ อื่น ๆ

8. "ท่านคิดว่าระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดนำหนังสือมาเปลี่ยนหนังสือในห้อง

1 เดือนต่อครั้ง มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้เจ้าหน้าที่นำหนังสือมาเปลี่ยนเร็วขึ้นเป็น.....ครั้ง/สัปดาห์/เดือน

9. "ท่านคิดว่าการเสนอข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ "ห้องหนังสือเคลื่อนที่" มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

คำถาม 10. "ท่านคิดว่าอยากจะให้ห้องสมุดจัดบริการข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ
"หยิบหนังสือเคลื่อนที่" ไปได้กี่มากน้อยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

รูปแบบที่ 5

การฉายภาพยนตร์

คำถาม 1. "ท่านคิดว่าส่วนใหญ่ภาพยนตร์ที่นำมาฉายนั้นภาพที่ปรากฏออกมามองเห็น
ได้ชัดเจนเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้ภาพที่ปรากฏออกมามองเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

☐ อื่น ๆ

2. "ท่านคิดว่าภาพยนตร์ที่นำมาฉายนั้นมีเสียงดังชัดเจนมีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้เสียงดังชัดเจนยิ่งขึ้น

☐ อื่น ๆ

คำถาม 3. "ท่านคิดว่าสถานที่ที่ฉายภาพยนตร์มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้หาสถานที่ที่กว้าง ๆ กว่าที่ปฏิบัติอยู่

☐ อื่น ๆ

4. "ท่านคิดว่าก่อนการฉายภาพยนตร์มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบมีมากน้อยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น

☐ อื่น ๆ

5. "เนื้อเรื่องในภาพยนตร์ที่นำมาฉายโดยส่วนรวมตรงกับความสนใจของท่านเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

6. "ท่านคิดว่าเนื้อเรื่องภาพยนตร์มีความทันสมัยมากน้อยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ให้มีเนื้อเรื่องใหม่ยิ่งขึ้น

☐ อื่น ๆ

7. ท่านคิดว่าช่วงเวลาที่น่าภาพยนตร์มาฉายเวลา 20.00 - 24.00 น.

มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ควรเป็นเวลา 19.00 - 23.00 น.

☐ ควรเป็นเวลา 21.00 - 24.00 น.

☐ อื่น ๆ

8. ท่านคิดว่าการเสนอข่าวสาร ข้อมูลในลักษณะของ "การฉายภาพยนตร์" มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

9. ท่านคิดว่าอยากจะให้ห้องสมุดจัดการข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ

"การฉายภาพยนตร์" ต่อไปอีกมากน้อยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

รูปแบบที่ 6

ทัวร์อาชีพ

- คำถาม 1. "ท่านคิดว่าอาชีพที่ห้องสมุดจัดไปถูกต้องตามความสนใจของท่านเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ ควรจัดไปคูอาชีพที่ไปอยู่แล้วสามารถนำมาปฏิบัติในหมู่บ้านของตนได้
- ☐ ควรจัดไปคูอาชีพใหม่ ๆ
- ☐ อื่น ๆ
2. "ท่านคิดว่าระยะเวลาที่จัดไปทัวร์อาชีพในแต่ละครั้งมีความเหมาะสมเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ เพิ่มจำนวนครั้งให้มากขึ้น
- ☐ อื่น ๆ
3. "ในการไปทัวร์อาชีพท่านได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ ควรมีการติดต่อหน่วยงานที่จะไปทัวร์อาชีพให้มีการเตรียมเอกสารไว้แจกด้วย
- ☐ อื่น ๆ

- คำถาม 4. "ท่านคิดว่าจำนวนคนที่ไปทัวร์อาชีพแต่ละครั้งมีความเหมาะสมเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ ลดจำนวนคนให้น้อยลง
- ☐ เพิ่มจำนวนคนให้มากขึ้น
- ☐ อื่น ๆ
5. "ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายในการไปทัวร์อาชีพแต่ละครั้งมีความเหมาะสมเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ ลดค่าใช้จ่ายลงอีก
- ☐ อื่น ๆ
6. "การที่ให้บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนเป็นผู้รับสมัครในการไปทัวร์อาชีพนั้นท่านสะดวกในการไปติดต่อเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"
- ☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
- "ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"
- ☐ ให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นผู้รับสมัครเอง
- ☐ ให้เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้รับสมัคร
- ☐ อื่น ๆ

คำถาม 7. "สถานที่ที่ห้องสมุดจัดไปทัวร์อาชีพนี้ท่านคิดว่าความถี่ ไกลของระยะทาง มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ควรปฏิบัติหรือปรับปรุงเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

"ถ้าควรปรับปรุงท่านคิดว่าปรับปรุงอย่างไร"

☐ ควรจัดให้ไกลกว่านี้

☐ ควรจัดให้ใกล้กว่านี้

☐ อื่น ๆ

8. "ท่านคิดว่าการเสนอข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ "ทัวร์อาชีพ" มีความเหมาะสมเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

9. "ท่านคิดว่าอยากจะให้ห้องสมุดจัดบริการข่าวสารข้อมูลในลักษณะของ "ทัวร์อาชีพ" ต่อไปอีกมากน้อยเพียงใด"

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

คำถาม ๐ "ท่านชอบรูปแบบของการบริการข่าวสารข้อมูลรูปแบบใดมากที่สุด เรียงจากมากไปหาน้อย" (เขียนหมายเลขในวงกลมตามลำดับความรู้สึกชอบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด)

- ☐ กระดานข่าว
- ☐ เอกสารแผ่นปลิว
- ☐ หอกระจายข่าว
- ☐ หีบหนังสือเคลื่อนที่
- ☐ การฉายภาพยนตร์
- ☐ ทีวีอาชีพ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

การศึกษาคำคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูล
ของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

บทคัดย่อ

ของ

บุญเรือน แสงทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กรกฎาคม 2529

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นและความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง โดยจำแนกตามภูมิลำเนา เพศ และอายุ รูปแบบการบริการมี 6 รูปแบบ คือ กระดานข่าว เอกสารแผ่นปลิว หอกระจายข่าว หนังสือนั่งเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์ และตัวอักษรไฟ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นผู้รับบริการห้องสมุดในเขตอำเภอวิเศษชัยชาญ จำนวน 288 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน และใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีมาตรฐานเดียวกันเก็บเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ผลจากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก และปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามภูมิลำเนาพบว่า ประชาชนที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลไม่แตกต่างกัน เมื่อนำมาเปรียบเทียบโดยจำแนกตามเพศ พบว่า มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลไม่แตกต่างกัน เว้นแต่รูปแบบการฉายภาพยนตร์ และตัวอักษรไฟ ประชาชนเพศชาย เห็นว่ามีความเหมาะสมมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ในการเปรียบเทียบโดยจำแนกตามระดับอายุ พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลไม่แตกต่างกัน เว้นแต่รูปแบบกระดานข่าว ซึ่งประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี และ 19 - 25 ปี มีความเห็นว่ามีเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรูปแบบเอกสารแผ่นปลิวประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อายุ 19 - 25 ปี และอายุ 26 - 39 ปี เห็นว่ามีความเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านรูปแบบตัวอักษรไฟ พบว่า ประชาชนที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความเห็นว่ามีเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 13 - 18 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประชาชนที่มีระดับอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความเห็นว่ามีเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประชาชนที่มีระดับอายุ 26 - 39 ปี มีความเห็นว่ามีเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีระดับอายุ 19 - 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลพบว่า
ประชาชนมีความคาดหวังอยากให้จัดบริการข่าวสารรูปแบบหอกระจายข่าวต่อไปอีกมาก-
ที่สุด ส่วนความชอบของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลพบว่าประชาชนชอบ
รูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุดเช่นเดียวกัน

A STUDY OF THE PEOPLE'S OPINIONS TOWARDS THE INFORMATION
SERVICE TYPES AT WISET CHAI CHAN PUBLIC LIBRARY,
CHANGWAT ANG THONG

AN ABSTRACT

BY

BOONREARN SANGTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

July 1986

The purpose of this investigation was to compare opinions and expectations of the public towards the appropriateness of the service types of information distribution of the public library in Amphoe Wisetchaicharn, Changwat Angtong with respect to the respondents' locations, sexes, and ages. The services identified in this study comprised of 6 types, namely, bulletin board, leaflet, News broadcasting tower, portable book case, film show, and occupation tour. The sample was 288 users from Amphoe Wisetchaicharn obtained by the multi-staged sampling technique. The questionnaire was employed for data collection.

The results of the study revealed that the service types were rated highly appropriate and moderately appropriate by the public. In the comparison with respect to the respondents' locations, their opinions were not different. This is also the case for an analysis with respect to their sexes. With an exception for the cases of film show and occupation tour types, which the male respondents rated their appropriateness higher than the female, the opinions were statistically different at .01 and .05 level of significance respectively.

With respect to age groups, the opinions of the people of different age groups were not different with an exception for the cases of bulletin board, leaflet and occupation tour types. For the case of bulletin board, it was rated to be more appropriate by the people of the 13 - 18 and 19 - 25 age groups than the people of 40 years and over age group. Their opinions in this case were statistically different at .05. For the case of leaflet, it was rated to be more appropriate by the people of the 13 - 18, 19 - 25 and 26 - 39 age groups

than the people of the 40 years and over age group. Their opinions in this case were statistically different at .01. For the case of occupation tour, it was rated to be more appropriate by the people of the 26 - 39 and 40 years and over age groups than the people of the 13 - 18 age group. Their opinions in this case were statistically different at .01. For the case of occupation tour, it was also rated to be more appropriate by the people of the 40 years and over age group than the people of the 19 - 25 age group. Their opinions in this case were statistically different at .01. Besides, it was rated to be more appropriate by the people of the 26 - 29 age group than the people of 19 - 25 age group. Their opinions were statistically different at .05 level of significance.

In considering their expectations, the public expected the public library to continue the News broadcasting tower type most. They also liked this type of information distribution most.